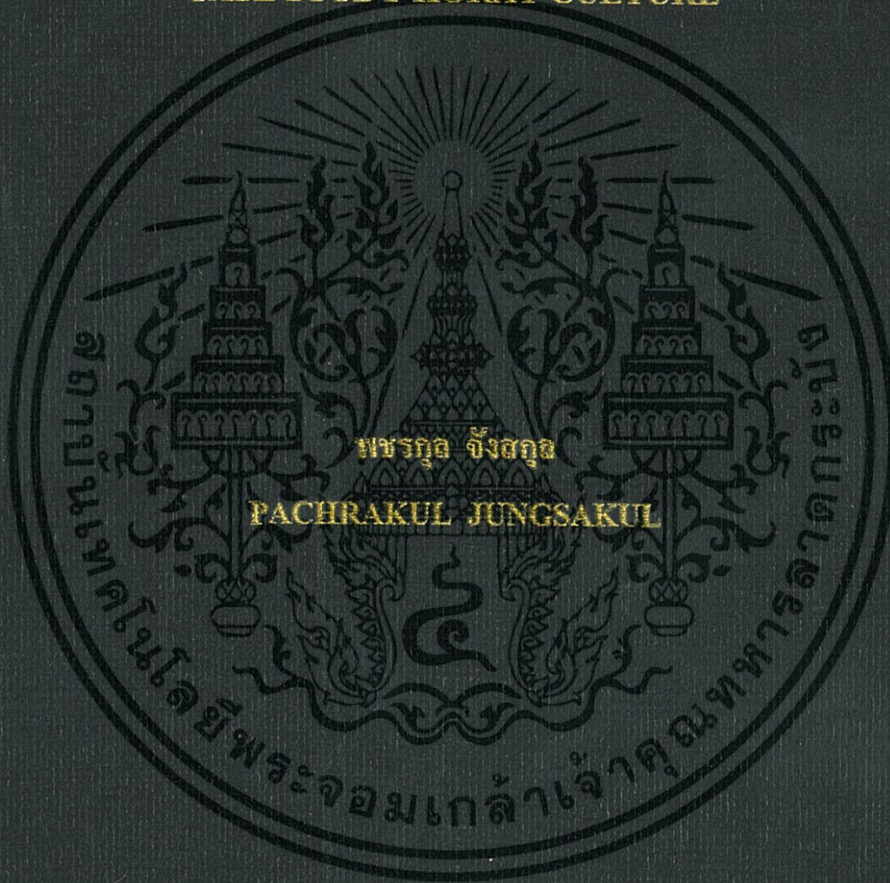

การออกแบบภายในโรงแรมบนแนวคิดอัตลักษณ์วัฒนธรรม

กรณีศึกษา วัฒนธรรมโคราช

THE HOTEL DESIGN ON CULTURAL IDENTITY CONCEPT

CASE STUDY KORAT CULTURE

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาสถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาสถาปัตยกรรมภายใน

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ. 2561

KMITL-2018-AR-M-003-011

การออกแบบภายในโรงแรมบนแนวคิดอัตลักษณ์วัฒนธรรม

กรณีศึกษา วัฒนธรรมโคราช

THE HOTEL DESIGN ON CULTURAL IDENTITY CONCEPT

CASE STUDY KORAT CULTURE

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาสถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาสถาปัตยกรรมภายใน

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ. 2561

KMITL-2018-AR-M-003-011

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

COPYRIGHT 2018

FACULTY OF ARCHITECTURE

KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ใบรับรองวิทยานิพนธ์

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การออกแบบภายในโรงแรมบนแนวคิดอัตลักษณ์วัฒนธรรม กรณีศึกษา
วัฒนธรรมโคราช
THE HOTEL DESIGN ON CULTURAL IDENTITY CONCEPT CASE
STUDY KORAT CULTURE

นักศึกษา นายพชรกุล จังสกุล
รหัสประจำตัว 56602078
ปริญญา สถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา สถาปัตยกรรมภายใน
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ญาณินทร์ รั้ววงศ์วาน
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม -

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์	ลายมือชื่อ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฤทธิรงค์ จุฑาพฤตมิตร	ก.ท.รังค์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ญาณินทร์ รั้ววงศ์วาน	ญาณินทร์ รั้ววงศ์วาน
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิยะรัตน์ นันทะ	จันทะรัตน์ นันทะ

วัน / เดือน / ปี ที่สอบ 25 มิถุนายน 2561

สถานที่สอบ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์รับรองแล้ว

ดร.อ.อ.

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อันธิกา สวัสดิ์ศรี)

คณบดีคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

วันที่ 25 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2561

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การออกแบบภายในโรงแรมบนแนวคิดอัตลักษณ์วัฒนธรรม กรณีศึกษา วัฒนธรรมโคราช
นักศึกษา	นายพชรกุล จังสกุล
รหัสประจำตัว	56602078
ปริญญา	สถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา	สถาปัตยกรรมภายใน
พ.ศ.	2561
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	ผศ.ดร.ญานินทร์ รักรวงศ์วาน

บทคัดย่อ

โครงการเรือนโคราช(เฉลิมวัฒนา) ถือเป็นจุดท่องเที่ยวแห่งใหม่ ใจกลางเมืองโคราช เปรียบเสมือนเป็นศูนย์การเรียนรู้ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรมประจำเมืองโคราช การวิจัยนี้มีจุดประสงค์เพื่อเสนอแนะแนวทางการออกแบบภายในอาคารเฉลิมวัฒนา ซึ่งเป็นอาคารพาณิชย์จำนวน 4 ชั้นให้เป็นโรงแรม โดยใช้อัตลักษณ์ทางศิลปวัฒนธรรมของชาวไทโคราชมาออกแบบตกแต่ง เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยกลุ่มผู้ให้ข้อมูลทั้งหมดเป็นผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับเมืองโคราช ในแง่ประวัติความเป็นมา ประเพณี ศิลปะวัฒนธรรม พื้นถิ่น การสังเกตและข้อมูลแบบสอบถามโรงแรมกรณีศึกษาจำนวน 3 แห่ง ผลการศึกษาด้านอัตลักษณ์จากการประเมินค่าระดับคะแนนสามารถคัดเลือกอัตลักษณ์ทางศิลปวัฒนธรรมไทโคราชออกมาได้ 6 วัฒนธรรม และนำไปใช้เป็นองค์ประกอบในการออกแบบตกแต่งโรงแรม ผลจากการวิจัยกรณีศึกษา สามารถสรุปผลแนวทางการออกแบบตกแต่งได้ดังนี้ 1.การตกแต่งจะมีภาพถ่าย ภาพเขียน สถานที่ในอดีตในการตกแต่งผนัง 2.ใช้วัสดุท้องถิ่นมาทำเครื่องเรือน 3.พื้นจะเป็นพื้นไม้ และกระเบื้องลายไม้ 4.ระเบียบห้องจะมีขนาดใหญ่ สรุปผลจากผู้เข้าพัก พบว่า 1.กลุ่มลูกค้า คือ วัยกลางคน 2.ปัจจัยในการเลือกใช้บริการคือ การตกแต่งที่เป็นเอกลักษณ์ 3.ร้านอาหารพื้นถิ่นและร้านกาแฟเป็นส่วนที่ต้องการให้มีมากที่สุด และควรมีพื้นที่จัดแสดงศิลปะ วัฒนธรรมท้องถิ่น 4.ภายในห้องพักควรมีโต๊ะทำงานและตกแต่งด้วยภาพถ่ายหรือภาพเขียนที่เกี่ยวกับเรื่องราวในพื้นที่

Thesis	The hotel design on cultural identity concept case study Korat culture
Student	Mr.Pachrakul Jungsakul
Student ID	56602078
Degree	Master of Architecture
Program	Interior Architecture
Year	2018
Thesis Advisor	Asst.Prof.Yanin Rugwongwan (Ph.D)

ABSTRACT

Ruean Korat (Chalerm Wattana) is a new tourist attraction It is a center for learning history of Korat art and culture. The purpose of this research was to propose design guidelines within the Chalerm Watthana building. The four-storey commercial building is a hotel using the Thai-Korat cultural identity to decorate. Qualitative Research Data were collected by in-depth interviews. The information provided by the group is knowledgeable about Korat. In terms of history, tradition, art, local culture Observation and questionnaire data of 3 hotel case studies. The result of the study on the identity of the rating scale can select the identity of the Korat cultures out of 6 cultures and use it as a component in the design of the hotel. The result of the guest survey found that: 1.The guest is middle-aged,2.The factors in choosing is a unique decoration,3. local restaurants and cafes are the most desirable and there should be an local arts and culture gallery and the rooms should have a desk and be decorated with pictures or paintings related to the area.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาและเมตตาจาก ผศ.ดร. ญาณินทร์ รัทวงศ์วาน อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่เป็นผู้แนะนำขั้นตอนการทำงานต่างๆ และให้คำปรึกษาแนวทางในการทำงาน จนทำให้วิทยานิพนธ์นี้สามารถสำเร็จลุล่วงได้ และขอขอบพระคุณ กรรมการสอบทุกท่านที่ให้คำแนะนำในการปรับเนื้อหาและแนะแนวทางในการดำเนินงาน สำหรับปรับปรุงวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้ถูกต้องและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ สาขาสถาปัตยกรรมภายในทุกท่าน ที่มีความเมตตา กรุณา กับนักศึกษา และถ่ายทอดวิชาความรู้ ประสบการณ์ในวิชาชีพอันเป็นประโยชน์ จนทำให้ข้าพเจ้ามีความรู้ ความเข้าใจในสาขาวิชาชีพสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่สังคมต่อไปได้

ขอขอบพระคุณผู้ที่ให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับวิทยานิพนธ์เล่มนี้ อาจารย์ ดร.นิเชต สุนทรพิทักษ์ และ อาจารย์ สุมาลัย สุนทรพิทักษ์ ผู้ก่อตั้งโครงการ เรือนโคราช(เฉลิมวัฒนา) ที่ให้ความกรุณาเรื่องข้อมูลสถานที่ และความเป็นมาของโครงการ อาจารย์คุณชัยพิชัย โกมลวานิช นักวิชาการผู้เชี่ยวชาญด้านศิลปวัฒนธรรมไทย ผู้ออกแบบและควบคุมดูแลการพัฒนาโครงการ ที่ให้คำปรึกษาและแนวความคิดในการออกแบบพื้นที่ต่างๆภายในโครงการ และขอขอบพระคุณ อาจารย์และผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน รวมถึงโรงแรมกรณีศึกษาทั้ง 3 แห่งที่กรุณาช่วยเหลือเกี่ยวกับข้อมูลต่างๆ และร่วมเป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยชิ้นนี้

สำหรับคุณงามความดีอันใดที่เกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ข้าพเจ้าขอมอบให้บิดามารดาของข้าพเจ้า ผู้ซึ่งคอยช่วยเหลือและมอบความรักให้กับข้าพเจ้ามาโดยตลอด ตลอดจนครู อาจารย์ทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้แก่ข้าพเจ้ามาตลอดจนถึงทุกวันนี้ ด้วยความเคารพ

พชรกุล ชิงสกุล

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	II
กิตติกรรมประกาศ.....	III
สารบัญ.....	IV
สารบัญตาราง.....	VIII
สารบัญรูป.....	IX
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 ปัญหาการวิจัย.....	2
1.3 จุดประสงค์การวิจัย.....	2
1.4 ขอบเขตของการวิจัย.....	2
1.5 ขั้นตอนการศึกษา.....	3
1.6 ข้อจำกัดของการศึกษา.....	3
1.7 ประโยชน์ที่ได้รับ.....	3
1.8 นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย.....	3
บทที่ 2 วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	5
2.1 การศึกษาประวัติศาสตร์ของเมืองโคราช.....	5
2.2.1 ประวัติศาสตร์ของเมืองโคราช.....	5
2.1.2 ความเป็นมาของกลุ่มชาวไทโคราช.....	8
2.1.3 ภูมิศาสตร์ของเมืองโคราช.....	9
2.2 ประวัติความเป็นมาของโครงการเรือนโคราช(เฉลิมวัฒนา).....	12
2.3 ข้อมูลและสถิติเกี่ยวกับการท่องเที่ยวและการโรงแรม.....	16
2.3.1 เกณฑ์การจัดประเภทของโรงแรมและที่พัก.....	16
2.3.2 โรงแรมบูติก (Boutique Hotel).....	20
2.3.3 สถิติด้านการท่องเที่ยวในประเทศไทยปี 2557-2559.....	23
2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	27

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย.....	31
3.1 รูปแบบการวิจัย.....	31
3.2 วิธีการศึกษาและเก็บข้อมูลในงานวิจัย.....	31
3.3 ผู้ให้ข้อมูลที่ทำการศึกษา.....	32
3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	32
3.4.1 แบบสำรวจเบื้องต้น.....	32
3.4.2 แบบสัมภาษณ์เชิงลึก.....	33
3.4.3 แบบสอบถามจากกรณีศึกษา.....	33
3.4.4 การพัฒนาเครื่องมือวิจัย.....	34
3.4.5 เครื่องมืออื่นๆ.....	35
3.5 กรอบการดำเนินงานวิจัย.....	35
บทที่ 4 ผลการศึกษาอัตลักษณ์ชาวไทโคราชและกรณีศึกษา.....	36
4.1 การคัดเลือกศิลปวัฒนธรรมที่เป็นอัตลักษณ์ของชาวไทโคราช.....	36
4.4.1 เกณฑ์ในการคัดเลือกอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมไทโคราช.....	37
4.2 ผลจากการประเมินค่ามรดกทางศิลปวัฒนธรรม.....	41
4.3 อัตลักษณ์ทางศิลปวัฒนธรรมของชาวไทโคราช.....	41
4.3.1 เครื่องใช้และอุปกรณ์ที่ทำมาจากหวาย.....	41
4.3.2 การทอผ้าไหมพื้นบ้าน.....	42
4.3.3 งานฉลองวันแห่งชัยชนะของท้าวสุรนารี.....	45
4.3.4 เครื่องปั้นดินเผา.....	45
4.3.5 เรือนโคราช.....	47
4.3.6 ปราสาทหินพิมาย.....	55
4.3.7 ภาษาและเพลงโคราช.....	56
4.4 กรณีศึกษาบูทีก โฮเทลเชิงวัฒนธรรม.....	58
4.4.1 ข้อมูลทั่วไปและรายละเอียดของโรงแรมกรณีศึกษา.....	58

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
4.4.2 การนำวิถีชีวิต และศิลปวัฒนธรรมพื้นถิ่นมาใช้ออกแบบตกแต่ง	59
4.4.3 การจัดพื้นที่ใช้สอยและบริการในโรงแรมกรณีศึกษา	62
4.4.4 ความต้องการด้านพื้นที่และบริการของผู้ที่เข้าพัก	65
4.3.5 รูปแบบและวิธีการนำศิลปวัฒนธรรมพื้นถิ่นมาใช้ในการออกแบบตกแต่ง	66
บทที่ 5 แนวทางการออกแบบภายในโรงแรมโดยแสดงอัตลักษณ์วัฒนธรรมไทโคราช	68
5.1 การวิเคราะห์ผลการพัฒนาแนวทางสำหรับการออกแบบภายในอาคารเฉลิมวัฒนา	68
5.2 องค์ประกอบในการออกแบบ	69
5.2.1 วัสดุ (Materials) และโทนสี (Color scheme).....	69
5.2.2 เครื่องเรือนและของตกแต่ง (Furniture&Props).....	71
5.2.3 รูปภาพตกแต่ง (Picture/Painting).....	71
5.3 สรุปผลแนวทางการปรับปรุงอาคารเฉลิมวัฒนาเป็นโรงแรม.....	72
5.3.1 การจัดผังพื้นที่ชั้นที่ 1	73
5.3.2 การจัดผังพื้นที่ชั้นที่ 2	74
5.3.3 การจัดผังพื้นที่ชั้นที่ 3และ4	75
5.3.4 ทัศนียภาพ	76
บรรณานุกรม	80
ภาคผนวก	78
ประวัติผู้วิจัย.....	89

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 แสดงจำนวนผู้เยี่ยมชมเขื่อนรวมปี2557.....	23
2.2 แสดงจำนวนผู้เยี่ยมชมเขื่อนรวมปี2558.....	24
2.3 แสดงจำนวนผู้เยี่ยมชมเขื่อนรวมปี2559.....	25
2.4 แสดงจำนวนและประเภทของสถานพักผ่อนและห้องพักปี2557-2559.....	26
2.5 แสดงจำนวนห้องพักและสถานที่พักผ่อนของจังหวัดนครราชสีมาปี2557-2559.....	27
4.1 ข้อมูลทั่วไปและรายละเอียดของโรงแรมกรณีศึกษา.....	57
4.2 การนำวิถีชีวิต และศิลปวัฒนธรรมพื้นถิ่นมาใช้ออกแบบตกแต่ง.....	59
4.3 การจัดพื้นที่ใช้สอยและบริการ.....	61
4.4 ความคิดเห็นของผู้ที่เข้าพักเกี่ยวกับการความต้องการด้านพื้นที่และบริการ.....	65
4.5 วิธีการนำเอาศิลปวัฒนธรรมพื้นถิ่นมาใช้ในการออกแบบตกแต่ง.....	65
5.1 การนำอัตลักษณ์มาใช้เป็นองค์ประกอบในการออกแบบ.....	68
5.2 สรุปผลแนวทางการปรับปรุงโดยแสดงอัตลักษณ์ทางศิลปวัฒนธรรมไทโคราช.....	71

สารบัญรูป

รูปที่	หน้า
1.1 ตำแหน่งที่ตั้งของโครงการเรือนโคราช(เฉลิมวัฒนา).....	4
1.2 ด้านหน้าโครงการเรือนโคราช(เฉลิมวัฒนา).....	4
2.1 แสดงตำแหน่งและรายชื่อตำบล อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา.....	6
2.2 สถานที่ประดิษฐานอนุสาวรีย์ท้าวสุรนารี ณ บริเวณหน้าประตูชุมพล.....	7
2.3 รูปปั้นอนุสาวรีย์ท้าวสุรนารี	8
2.4 แสดงรายชื่อ 32 อำเภอและอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดต่างๆ.....	10
2.5 แสดงระดับความสูงของเทือกเขาและพื้นที่ของภาคอีสาน.....	12
2.6 ด้านหน้าโรงหนังเฉลิมวัฒนาในอดีต.....	13
2.7 มุมสูงของโครงการ	14
2.8 เรือนโคราช(เฉลิมวัฒนา).....	15
2.9 พื้นที่ด้านล่างเรือนโคราช(เฉลิมวัฒนา)	15
2.10 ภายในโครงการเรือนโคราช(เฉลิมวัฒนา)	16
2.11 บูติก โฮเทล โรงแรม sleepbox เชียงใหม่	21
2.12 บูติก โฮเทล โรงแรม Artel เชียงใหม่	22
2.13 LOL Boutique ,Hungary	22
2.14 LOL Boutique ,Hungary	23
3.1 กรอบแนวทางในการศึกษาวิจัย	35
4.1 แผนภูมิแสดงการคัดเลือกอัตลักษณ์ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นและวิถีชีวิต.....	38
4.2 แผนภูมิแสดงการคัดเลือกอัตลักษณ์ด้านประเพณีและวัฒนธรรม	38
4.3 แผนภูมิแสดงการคัดเลือกอัตลักษณ์ด้านงานฝีมือช่าง	39
4.4 แผนภูมิแสดงการคัดเลือกอัตลักษณ์ด้านงานสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม.....	39
4.5 แผนภูมิแสดงการคัดเลือกอัตลักษณ์ด้านสถาปัตยกรรม	40
4.6 แผนภูมิแสดงการคัดเลือกอัตลักษณ์ด้านภาษาและวรรณกรรม.....	40
4.7 ภาชนะใส่ของที่ทำมาจากหวายและไม้ไผ่.....	41
4.8 เครื่องจับสัตว์ที่ทำมาจากหวายและไม้ไผ่.....	42
4.9 เครื่องเรือนที่ทำมาจากหวายและไม้ไผ่.....	42

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญรูป(ต่อ)

รูปที่	หน้า
4.10 โคมไฟสานทำมาจากไม้ไผ่	43
4.11 ผ้าไหมหางกระรอก	44
4.12 ผ้ามุก	44
4.13 งานฉลองวันแห่งชัยชนะของท้าวสุรนารี	45
4.14 ตัวอย่างเครื่องปั้นดินเผาตำบลด่านเกวียน	46
4.15 เรือนพ่อคง	47
4.16 พ่อคง	48
4.17 ผังพื้นเรือนพ่อคง	48
4.18 การบูรณะเรือนพ่อคงที่มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา	49
4.19 แสดงรูปตัดของเรือนพ่อคง	50
4.20 แสดงรูปตัดของเรือนพ่อคง(2).....	51
4.21 เสา ,คาน,พื้น ของเรือนพ่อคง	52
4.22 การเข้าไม้ของเรือนพ่อคง	52
4.23 ภายในเรือนพ่อคง	53
4.24 ภายในเรือนพ่อคง	53
4.25 เรือนพ่อคงที่โครงการเรือนโคราช(เฉลิมวัฒนา)	54
4.26 ปราสาทหินพิมาย	55
4.27 การแสดงเพลงโคราชที่วัดศาลาลอย.....	56
4.28 การแต่งกายของหมอลำเพลงผู้ชาย.....	57
4.29 การแสดงเพลงโคราชที่วัดศาลาลอย	57
5.1 แสดงแผนผังแนวทางการออกแบบตกแต่งภายในโรงแรม.....	68
5.2 สรุปลักษณ์และวัสดุ.....	70
5.3 สรุปรูปเครื่องเรือนและของตกแต่ง.....	71
5.4 แสดงแนวทางการจัดผังพื้นที่ชั้นที่ 1	73
5.5 แสดงแนวทางการจัดผังพื้นที่ชั้นที่ 2	74
5.6 แสดงแนวทางการจัดผังพื้นที่ชั้นที่3และ4	75

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการ IX ษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญรูป(ต่อ)

รูปที่	หน้า
5.7 ทศนิยมภาพส่วนรีเซ็ปชั่น	76
5.8 ทศนิยมภาพส่วนล็อบบี้	76
5.9 ทศนิยมภาพส่วนล็อบบี้	77
5.10 ทศนิยมภาพส่วนร้านอาหาร	77
5.11 ทศนิยมภาพส่วนห้องพัก	78
5.12 ทศนิยมภาพส่วนห้องพัก	78

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญและความเป็นมาของปัญหา

โครงการเรือนโคราช (เฉลิมวัฒนา) ตั้งอยู่ที่ 680/1 ถนนราชดำเนิน ตำบลในเมือง อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา รหัสไปรษณีย์ 30000 จากที่ตั้งนั้นนับว่าเป็นแหล่งที่มีประวัติศาสตร์ที่สำคัญของเมืองโคราช เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญเนื่องจากว่าอยู่ตรงข้ามลานอนุสาวรีย์ท้าวสุรนารี(ย่าโม) มีนักท่องเที่ยวบริเวณนี้เป็นจำนวนมากตลอดวัน

จากเดิมพื้นที่บริเวณนี้เคยเป็นโรงหนังเฉลิมวัฒนารามา โรงหนังเก่าแก่ประจำเมืองโคราชเป็นที่พบปะสังสรรค์ของชาวโคราช และถูกปรับเปลี่ยนเรื่อยมาตามยุคสมัย จนกระทั่งเกิดการปรับปรุงพัฒนาพื้นที่อีกครั้งกับโครงการเรือนโคราช (เฉลิมวัฒนา) เพื่อเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรมแสดงความเป็นรากเหง้าของเมืองโคราช ตามวัตถุประสงค์หลักของ ดร.นิเชต สุนทรพิทักษ์ ประธานบริษัทเฉลิมวัฒนา อติศตวรรษศิลปกรรมการฝึกหัดครูและเลขาธิการสภาสถาบันราชภัฏ และครอบครัว ซึ่งเป็นเจ้าของ โรงหนังเฉลิมวัฒนารามา ในอดีต โดยที่มี ดร.ดุลย์พิชัย โกลลวานิช นักวิชาการทางด้านศิลปวัฒนธรรมเป็นผู้ควบคุมการก่อสร้าง

ในโครงการได้สร้างเรือนโคราชซึ่งจำลองมาจาก อำเภอเมืองคง ซึ่งถือว่าเป็นเรือนที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตามแบบฉบับโคราช ด้านในมีพิพิธภัณฑ์ , Art Gallery , ส่วนขายสินค้าที่รวบรวมจัดแสดงสินค้าของดีทั้ง 32 อำเภอ และลานเวทีจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับศิลปะ ดนตรี การแสดง สำหรับนักเรียน นักศึกษาและศิลปินทั่วไป เป็นสถานที่โดยเปิดโอกาสให้คนในพื้นที่มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ขนบธรรมเนียม ประเพณีของชาวโคราช เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน

โดยที่ด้านหน้าของโครงการนั้นเป็นอาคารพาณิชย์ 4 ชั้นจำนวน 3 คูหา ซึ่งมีอายุ 40 กว่าปี ตั้งอยู่ในย่านเมืองเก่า ซึ่งคนโคราชจะเรียกว่า อาคารเฉลิมรักษ์ หรือ เฉลิมวัฒนา เดิมทีแต่ก่อนนั้นเป็นตึกแถวให้เช่าทำการค้าขาย สินค้าส่วนใหญ่จะเป็นพวกสินค้าพื้นเมืองโคราช ของที่ระลึกต่างๆ จำพวก ผ้าไหม และของบูชาต่างๆ พื้นที่ด้านล่างใช้ค้าขาย ส่วนชั้นบนเป็นที่พักอาศัยของคนงาน และใช้เป็นที่เก็บสินค้าและหลังจากเกิดโครงการเรือนโคราช (เฉลิมวัฒนา) ขึ้น จึงจำเป็นที่จะต้องปรับปรุงอาคารพาณิชย์เก่าด้านหน้าโครงการด้วยเพื่อให้เกิดความเป็นเอกภาพจากแนวคิดของโครงการ ที่ต้องการปรับเปลี่ยน และพัฒนาพื้นที่บริเวณ โรงหนังเฉลิมวัฒนาเก่าโดยรอบให้ เหมือน

เป็นศูนย์การเรียนรู้ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรมประจำเมืองโคราช โดยที่มีการสร้างเรือนโคราช มาเป็นสัญลักษณ์ของโครงการ เปรียบได้ว่าเสมือนเป็นบ้าน แสดงออกถึงวิถีชีวิต ภูมิปัญญาพื้นถิ่น เป็นที่เก็บรวบรวมเรื่องราวของชาวไทโคราช เมื่อเข้ามาสถานที่แห่งนี้จะสามารถซึมซับและเข้าถึงบรรยากาศความเป็นตัวตนของชาวไทโคราชได้เป็นอย่างดี แต่ด้วยตัวตึกแถวด้านหน้ายังไม่ได้มีการปรับปรุงให้สอดคล้องกับโครงการ จึงเกิดแนวความคิดในการปรับการใช้สอยภายในอาคารพาณิชย์เก่า(เฉลิมวัฒนา) ให้เป็นที่พักแรม เพื่อตอบสนองความต้องการของกลุ่มคนที่ต้องการใช้เวลาในการศึกษา และซึมซับกับศิลปะ วัฒนธรรม เสมือนเป็นการรอนแรมในวัฒนธรรมเมืองโคราช

ตำแหน่งที่ตั้งของอาคารนั้นสามารถเข้าถึงได้ง่าย ใกล้กับแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ และในปัจจุบันนั้นมีนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น ในบริเวณลานอนุสาวรีย์ย่าโม อีกทั้งในละแวกพื้นที่ของโครงการยังขาดที่พักหรือโรงแรมที่ให้บริการนักท่องเที่ยว จากปัจจัยดังกล่าวก็เชื้อต่อการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการใช้งานอาคารพาณิชย์เก่าให้เป็นที่พักที่เน้นด้านการอนุรักษ์ศิลปะ วัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของชาวโคราช

1.2 ปัญหาการวิจัย

สถาปัตยกรรมภายในอาคารเฉลิมวัฒนา ที่เป็นอาคารพาณิชย์เก่า ด้านหน้าโครงการเรือนโคราช ยังไม่ได้มีแนวทางในการปรับใช้พื้นที่ภายในใหม่ให้สอดคล้องกับบริบทโดยรอบภายในโครงการ

1.3 จุดประสงค์การวิจัย

เพื่อเสนอแนะแนวทางการออกแบบปรับปรุงพื้นที่ภายในอาคารเฉลิมวัฒนา เป็นโรงแรม โดยแสดงอัตลักษณ์ทางศิลปวัฒนธรรมของชาวไทโคราช

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

1.4.1 ทำการศึกษาพื้นที่ภายในบริเวณ โครงการเรือนโคราช และอาคารเฉลิมวัฒนา

1.4.2 การศึกษาศิลปะและวัฒนธรรมและอัตลักษณ์ของชาวไทโคราช เพื่อนำไปพัฒนาเป็น

แนวทางการออกแบบโรงแรม

- 1.4.3 การศึกษา โรงแรมกรณีศึกษา เพื่อศึกษาความต้องการด้านพื้นที่ต่างๆ และสำรวจการ ออกแบบตกแต่ง เพื่อให้เป็นแนวทางการออกแบบ

1.5 ขั้นตอนการศึกษา

- 1.5.1 การศึกษาภาคเอกสาร และการทบทวนวรรณกรรมและแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับ การออกแบบทางสถาปัตยกรรม แนวทางการสร้างอัตลักษณ์พื้นที่
- 1.5.2 การสัมภาษณ์ เก็บข้อมูลเชิงสำรวจ แบบสอบถาม จากเจ้าของ โครงการ อาจารย์ ผู้เชี่ยวชาญด้านวัฒนธรรมพื้นที่ และศึกษา โรงแรมกรณีศึกษา
- 1.5.3 การวิเคราะห์ข้อมูล และสรุปข้อมูลที่ได้มาเสนอแนวทางการออกแบบ โรงแรม

1.6 ข้อยกเว้นของการศึกษา

การศึกษาเรื่องที่พักแรมภายใน โครงการเรือน โคราช จังหวัดนครราชสีมา เป็นการศึกษา โครงการที่กำลังดำเนินการสร้างจริง โดยบางพื้นที่ภายในโครงการนั้นเปิดให้บริการแล้ว ข้อมูลของ โครงการและพื้นที่ภายในโครงการอาจจะมีการเปลี่ยนแปลง ตามการปรับปรุงของผู้ที่เช่าพื้นที่ ภายในโครงการ

1.7 ประโยชน์ที่ได้รับ

เพื่อทราบอัตลักษณ์ทางศิลปวัฒนธรรมของชาวไทโคราช และการออกแบบตกแต่ง โรงแรม ที่มีคนนำศิลปวัฒนธรรมพื้นถิ่นมาใช้ และสามารถพัฒนาแนวทางสำหรับการออกแบบ โรงแรมบน แนวคิดอัตลักษณ์วัฒนธรรมโคราช

1.8 นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

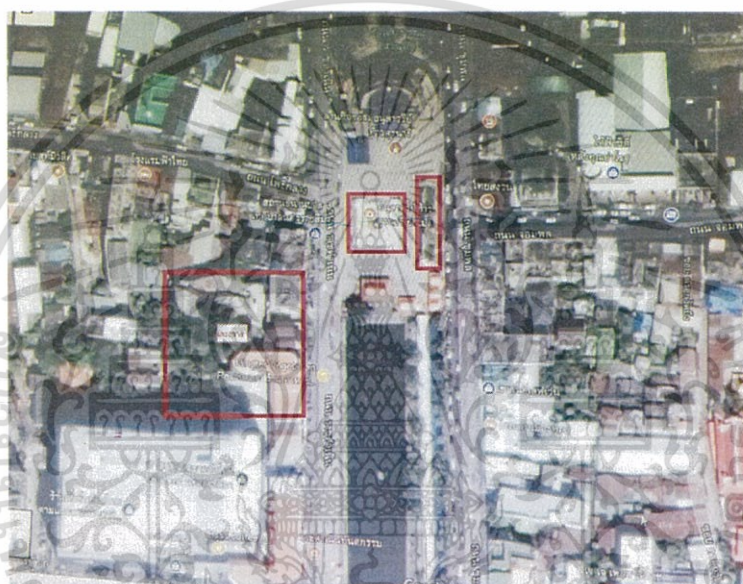
- 1.8.1 อัตลักษณ์ หมายถึง วิถีชีวิตทางด้านวัฒนธรรม สังคม และประวัติความเป็นมาที่เกี่ยวข้อง โดยมีคนและเอกสารข้อมูลบันทึกไว้เพื่อเป็นตัวกลางในการสืบสานและเล่าถึงความ เป็นมา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.8.2 ไทโคราช หมายถึง คนกลุ่มใหญ่ที่สุดในจังหวัดนครราชสีมา บางครั้งอาจเรียกกลุ่มชาติพันธุ์นี้ว่า ไทยเบ็ญ มีวิถีชีวิต ความเป็นอยู่และคำศัพท์สำนวนบางอย่างที่มีลักษณะเป็นของตนเอง

1.8.3 ศิลปวัฒนธรรมพื้นถิ่น หมายถึง สิ่งที่มีมนุษย์สร้างสรรค์ขึ้นตามวิถีชีวิตของคนในสังคม เป็นแบบแผนการประพฤติปฏิบัติ ซึ่งจะแตกต่างกันไปในแต่ละพื้นที่

1.8.4 การตกแต่งภายใน หมายถึง การสร้างสภาพแวดล้อมภายในอาคาร ให้เกิดความ สะดวกสบายในด้านประโยชน์ใช้สอยและมีรูปแบบที่สวยงาม

ภาพที่ 1.1 ตำแหน่งที่ตั้งของโครงการเรือนโคราช(เฉลิมวัฒนา)

ที่มา: Google Map และผู้วิจัย:2560

ภาพที่ 1.2 ด้านหน้าโครงการเรือนโคราช(เฉลิมวัฒนา)

ที่มา: ผู้วิจัย:2560

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2

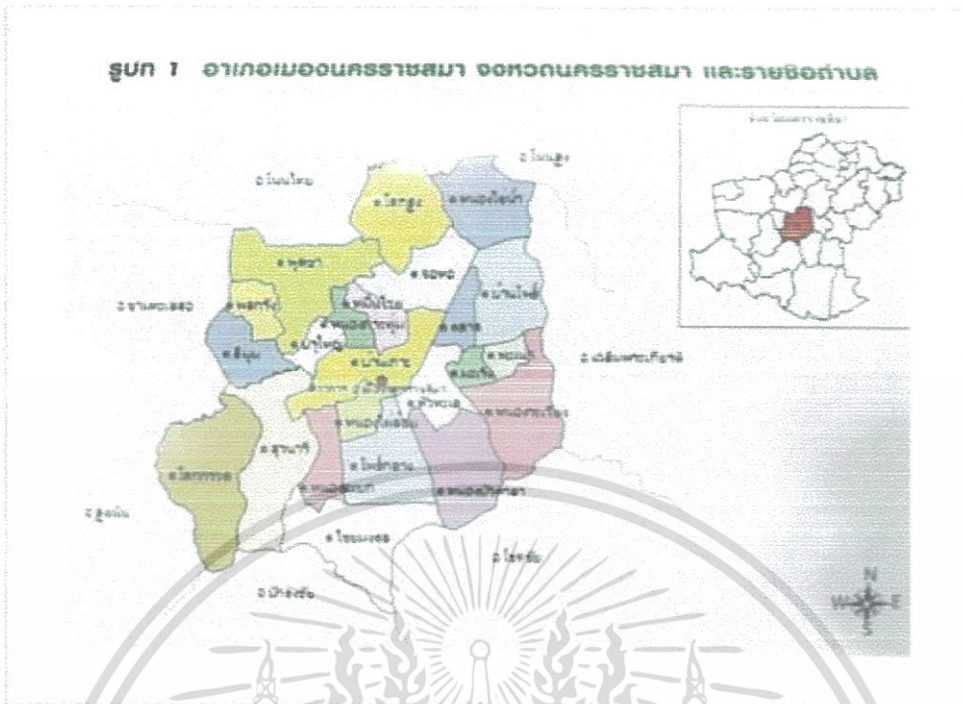
วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 การศึกษาประวัติศาสตร์ของเมืองโคราช

2.2.1 ประวัติศาสตร์ของเมืองโคราช

นครราชสีมา เป็นชื่อที่ตั้งขึ้นสมัย สมเด็จพระนารายณ์มหาราช ซึ่งแต่เดิมนครราชสีมา ประกอบด้วยเมืองเก่า 2 เมือง คือ เมืองโคราช หรือเมืองโคราฆปุระกับเมืองเสมา (ปัจจุบันคือที่ตั้งอำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา) พุทธศักราช 2199-2231 สมเด็จพระนารายณ์มหาราช โปรดให้สร้างเมืองสำคัญที่อยู่ชายแดน โดยให้มีป้อมปราการสำหรับป้องกันข้าศึกศัตรูเพื่อรักษาอาณาเขต ซึ่งมีหลายเมืองที่ได้รับแต่งตั้ง รวมทั้งเมืองนครราชสีมา ซึ่งมีอาณาเขตติดต่อกับชนชาติอื่นคือ เขมรลาว โดยให้สร้างเมืองนครราชสีมา ขึ้นใหม่ในที่ที่ตั้งปัจจุบัน และให้ชื่อว่าเมืองนครราชสีมา ต่อจากนั้น เมืองนครราชสีมา มีเมืองขึ้น 5 เมือง คือ เมืองจันทัก เมืองชัยภูมิ เมืองพิมาย เมืองบุรีรัมย์ และเมืองนางรอง และต่อมามีเมืองขึ้นอีก 9 เมืองคือ เมืองบ้านเหน็จณรงค์ เมืองจัตุรัส เมืองเกษตรสมบูรณ์ เมืองภูเขียว เมืองชนบท เมืองพุทไธสง เมืองประโคนชัย เมืองรัตนบุรี และเมืองปักธงชัย รวมเมืองนครราชสีมาเมืองขึ้นในขณะนั้น 14 เมืองด้วยกัน (พินาลิน สาริยา,2541)

“เมืองนครราชสีมา ในสมัยอยุธยาจนถึงต้นสมัยรัตนโกสินทร์ มีฐานะเป็นหัวเมืองใหญ่มีกำลังคนมาก ฉะนั้นเจ้าเมืองที่ปกครองจึงต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถสูง บางครั้งเมื่อมีการเปลี่ยนเจ้าเมืองใหม่ เมืองขึ้นบางเมืองไม่ยอมเป็นเมืองขึ้นก็มี วีรกรรมของชาวเมืองนครราชสีมา บันทึกลงไว้ในประวัติศาสตร์ชาติไทย คือเหตุการณ์ที่เจ้าอนุวงศ์แห่งเมืองเวียงจันทน์ ก่อกบฏในแผ่นดินพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว พุทธศักราช 2369 โดยยกทัพมาตั้ง ณ เมืองนครราชสีมา ซึ่งเป็นช่วงเวลาเจ้าพระยาเมืองนครราชสีมา และพระยาปลัดเมืองนครราชสีมา ไประงับเหตุความขัดแย้งที่เมืองขุขันธ์ เมื่อทราบข่าวกบฏพระยาปลัดเมืองนครราชสีมา สามีกุณฑลหึงไม้ หรือยาโมของชาวโคราช ได้เดินทางกลับเมืองนครราชสีมา ส่วนเจ้าพระยาเมืองนครราชสีมา ต้องเดินทางต่อไปยังดินแดนเขมร พระยาปลัดได้ติดตามกองทัพเวียงจันทน์ ซึ่งกวาดต้อนพลเมืองชายหญิงชาวนครราชสีมา เป็นเชลยมุ่งเดินทางไปยังเมืองเวียงจันทน์ และตาม ไปทันทีที่บ้านปราสาท(อำเภอพิมายในปัจจุบัน)” (พินาลิน สาริยา,2541)

ภาพที่ 2.1 แสดงตำแหน่งและรายชื่อตำบล อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

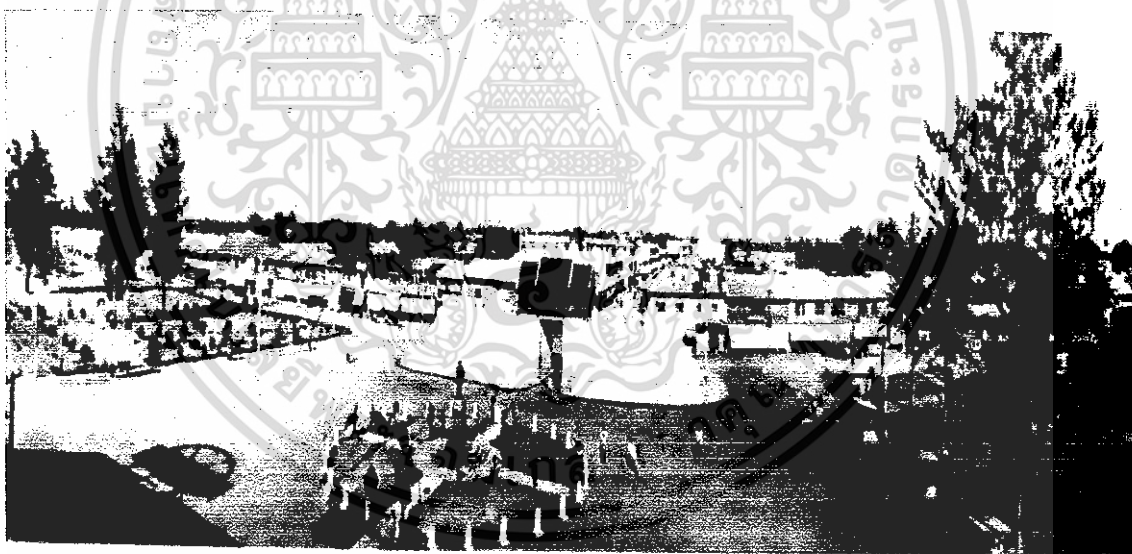
ที่มา: “น้ำ” ในเมืองนครราชสีมา, 2560

ในหนังสืออานามสยามยุทธ เล่ม 1 ของ ก.ศ.ร.กุหลาบ(นามแฝง) ได้กล่าวถึงการสู้รบในครั้ง นี้ว่า พระนรทรงกรมเป็นต้นความคิด กำหนดให้สตรีชาวเมืองนครราชสีมาจำนวนหนึ่งทำหน้าที่ หลอกล่อทหารเวียงจันทน์ ส่วนตัวพระนรทรงกรมเป็นแม่กองคุมกองทัพหน้า พระยาปลัดสามิ คุณหญิงโมเป็นทัพหลัง ส่วนคุณหญิงโมเป็นแม่กองกำหนดเวลาในการโจมตีทหารเวียงจันทน์ ซึ่ง คุณหญิงโมได้กำหนดให้โจมตี กลางดึกของคืนแรม 4 ค่ำ และคุณหญิงโมได้ขึ้นขี่ม้าดำมือถือหอกคุม พลหญิงฉกรรจ์ 300 คนเป็นกองหนุน ชาวนครราชสีมาทั้งชายและหญิงร่วมพลังสามัคคีทำการสู้รบ กับกองทัพลาวเวียงจันทน์จนประสบชัยชนะ โดยมีคุณหญิงโมเป็นผู้นำฝ่ายหญิง ในฐานะภริยา ปลัดเมืองนครราชสีมาในขณะนั้น ความกล้าหาญและความเสียสละของคุณหญิงโม ทำให้ชาว นครราชสีมาประทับใจ และเป็นที่ยกย่องมาจนปัจจุบัน (พินาติน สาริยา, 2541)

พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว จึงโปรดเกล้าฯ ให้สถาปณาคุณหญิงโมเป็นท้าวสุร นารี และต่อมาพระยาปลัดก็ได้รับการสถาปนาเป็นเจ้าพระยามหิศราธิบดี เมื่อท้าวสุรนารีถึงแก่อสัญกรรมใน พ.ศ. 2395 รวมอายุได้ 81 ปี เจ้าพระยามหิศราธิบดี จึงได้สร้างเจดีย์บรรจุอัฐิท้าวสุร นารีไว้ ณ วัดศาลาลอย ต่อมาเจดีย์ชำรุด พลตรี พระยาลิงหเสนี (สะอาด ลิงหเสนี) ขณะดำรง ตำแหน่ง พระยาประสิทธิศัลการ ข้าหลวงเทศาภิบาล ผู้สำเร็จราชการมณฑลนครราชสีมา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

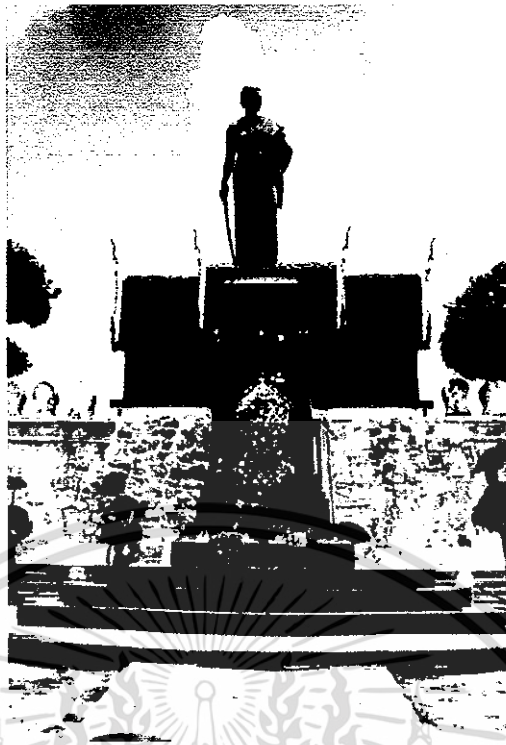
องคมนตรี ได้บริจาคทรัพย์สร้างกุฏิขนาดเล็กบรรจุอิฐท้าวสุรนารีขึ้นใหม่ โดยนำมาไว้ที่วัดกลาง (วัดพระนารายณ์มหาราช) เมื่อ พ.ศ.2442 ต่อมา พ.ศ.2476 พันตรีหลวงศรีโยธา (สี จูฑะพล) และนายทหารประจำกรมสัสดีประจำเมืองนครราชสีมา ได้เสนอพันเอกพระเรีงรุภักิจามิตร (ทอง รักสงบ) ผู้บังคับการมณฑลทหารบกที่3 เพื่อเสนอต่อพระยาอำทร พายัพทิศ (ดิศ อินทรโสฬส) ข้าหลวงประจำจังหวัดนครราชสีมา ให้สร้างอนุสาวรีย์ท้าวสุรนารีแทนกุฏิบรรจุอิฐ ซึ่งได้รับความเห็นชอบให้จัดสร้าง โดยพระเทวาทินิมิต ช่างเขียนของกรมศิลปากรซึ่งเป็นชาวนครราชสีมา เป็นผู้ออกแบบ และให้กรมศิลปากรเป็นผู้ปั้นท้าวสุรนารี โดยศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี เป็นผู้ปั้น โดยกำหนดอายุประมาณ 45 ปี นุ่งผ้าจีบ ห่มสไบเฉียงไหล่ซ้าย มือซ้ายแตะไว้ที่เอว มือขวาถือดาบ ที่ฐานบรรจุอิฐท้าวสุรนารีและนำมาประดิษฐาน ณ บริเวณหน้าประตูชุมพล เมื่อวันที่ 5 มกราคม พ.ศ. 2477 ซึ่งเป็นสถานที่ใช้ระดมพลเมื่อเกิดศึกสงคราม และเป็นประตูเมืองเก่า ของจังหวัดนครราชสีมาเพียงประตูเดียว จาก 4 ประตูเมือง ที่คงเหลืออยู่ และกรมศิลปากรได้ขึ้นบัญชีสงวนรักษาไว้เป็นโบราณสถาน เมื่อปี พ.ศ.2480 (พินาลิน สาริยา,2541)

ภาพที่ 2.2 สถานที่ประดิษฐานอนุสาวรีย์ท้าวสุรนารี ณ บริเวณหน้าประตูชุมพล

ที่มา:ร้านมีกวง.2560

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.3 รูปปั้นอนุสาวรีย์ท้าวสุรนารี

ที่มาร้านมีกวง.2560

2.1.2 ความเป็นมาของกลุ่มชาวไทโคราช

บทบาทของเมืองนครราชสีมาทางด้านเศรษฐกิจ ได้เปลี่ยนแปลงไปเป็นอย่างมาก หลังจากการสร้างทางรถไฟสายกรุงเทพฯ-นครราชสีมา สำเร็จลงเมื่อ พ.ศ.2443 ทำให้เมืองนครราชสีมา กลายเป็นประตูของดินแดนที่ราบสูง มีฐานะเป็นเมืองศูนย์กลางการค้าระหว่างหัวเมืองภาคตะวันออกเฉียงเหนือกับกรุงเทพฯ รวมไปถึงหัวเมืองฝรั่งเศสริมฝั่งแม่น้ำโขง นอกจากนั้นยังได้พัฒนาเส้นทางคมนาคมทางน้ำโดยใช้แม่น้ำมูลเป็นเส้นทางหลัก บริเวณตำบลท่าช้างเป็นท่าเรือของนครราชสีมาเดินเรือ ไปจนถึงอุบลราชธานี ทำให้มีผู้คนพลเมืองหนาแน่นขึ้น

ด้วยเหตุการณ้ความเปลี่ยนแปลงทางประวัติศาสตร์ ส่งผลให้เมืองนครราชสีมา มีประชากรหลากหลายกลุ่มชาติพันธุ์ บางกลุ่มก็เป็นเจ้าถิ่นเดิม บางกลุ่มอพยพโยกย้ายเข้ามาภายหลังด้วยสาเหตุทั้งทางด้านการเมือง การสงคราม และการหาแหล่งทำกินใหม่ เช่น กลุ่มวัฒนธรรมไทย ลาว มอญ เขมร ทำให้เกิดการผสมผสานทางชาติพันธุ์กับกลุ่มชาวพื้นถิ่นเดิม

จังหวัดนครราชสีมาเป็นจังหวัดที่มีกลุ่มหลากหลายชาติพันธุ์ แต่ไทโคราชเป็นกลุ่มชาติพันธุ์กลุ่มใหญ่ บางครั้งเรียกกลุ่มชาติพันธุ์นี้ว่า ไทยเบิ้ง มีวัฒนธรรมหลักเหมือนไทยภาคกลางทั้งภาษาพูด ประเพณีพิธีกรรม อาหารการกิน ซึ่งจะแตกต่างไปจากกลุ่มวัฒนธรรมไท-ลาว และเขมร-ส่วย นักวิชาการจึงจัดกลุ่มชาวไทโคราชอยู่ในกลุ่มวัฒนธรรมไทย(ภาคกลาง)

ชาวไทโคราชมักจะตั้งหมู่บ้านขึ้นเป็นกลุ่ม ซึ่งแตกต่างกับไทยภาคกลางที่นิยมตั้งหมู่บ้านตามแม่น้ำลำธาร มีวัดเป็นสถาบันหลักของหมู่บ้าน ยึดจารีตประเพณีตามภาคกลาง มีการสร้างบ้านเรือนที่มีลักษณะเฉพาะ แตกต่างจากเรือนพักอาศัยของกลุ่มชาติพันธุ์โดยรอบ โดยเรียกกันว่า “เรือนโคราช” และ ใช้ภาษาโคราชในชีวิตประจำวัน ซึ่งมีวงศัพท์ เสียง และสำนวนของตัวเอง ยกตัวอย่าง เช่น จ่น แปลว่า ไม่ว่าเลย,จิ้น แปลว่า จืดชืด หรือ เขาะเยาะ แปลว่า ผอมโซ (นครโคราช. 2561:ออนไลน์)

นอกจากนั้นอาจจะเขียนเสียงวรรณยุกต์คำในภาษาไทยกลาง เช่น เพียงเสียงเอกเป็นเสียงตรี เช่น กัด เป็น กัด เขียนเสียงสามัญเป็นจัตวา เช่น ปลา เป็น ปลา ซึ่งสรุปได้ว่ากลุ่มชาวไทโคราชนั้นเป็นกลุ่มที่ใช้ภาษาไทยภาคกลางเพียงแต่สำเนียงเพี้ยนเหนือเท่านั้น (นครโคราช.2561:ออนไลน์)

2.1.3 ภูมิศาสตร์ของเมืองโคราช

จังหวัดนครราชสีมาอยู่ทางทิศตะวันตกของที่ราบสูงโคราช (Khorat plateau) เป็นเมืองแรกของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (อีสาน) เมื่อเดินทางมาจากภาคกลาง เปรียบเสมือนประตูสู่ภาคอีสาน แบ่งการปกครองเป็น 32 อำเภอ มีพื้นที่มากที่สุดในประเทศไทย (20,493,694 ตารางกิโลเมตร) มีประชากรมากเป็นอันดับ 2 ของประเทศ(ภูมิศาสตร์จังหวัดนครราชสีมา.2560) มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดอื่นๆ ดังนี้

- ทิศเหนือ ติดต่อกับ จังหวัดชัยภูมิ และขอนแก่น
- ทิศตะวันออก ติดต่อกับ จังหวัดบุรีรัมย์
- ทิศใต้ ติดต่อกับ จังหวัดนครนายก,ปราจีนบุรี,สระแก้ว
- ทิศตะวันตก ติดต่อกับ จังหวัดสระบุรี และลพบุรี

ลักษณะภูมิประเทศ มีลักษณะแยกตัวออกจากภาคเหนือและภาคกลาง จากการแยกตัวของแผ่นดิน 2 ด้าน คือ ทิศตะวันตกและทิศใต้ ทำให้พื้นที่ด้านตะวันตกและด้านใต้มีความสูง และลาด

เอียงไปทางทิศตะวันออกและทิศเหนือ พื้นที่โดยทั่วไปจะสูงจากระดับน้ำทะเลปานกลางประมาณ 150-350 เมตร ยกเว้นบริเวณเทือกเขาสูง(ภูมิศาสตร์จังหวัดนครราชสีมา.2560) ลักษณะพื้นที่ นอกจากภูเขาสูงทางทิศตะวันตกและทิศใต้ จะมีที่ราบบริเวณหุบเขาและบริเวณรอบลุ่มน้ำต่างๆ พื้นที่ที่เหลือจะเป็นลูกคลื่นน้อยๆ ซึ่งพื้นที่ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จะรู้จักกันในนาม ที่ราบสูงโคราช ลักษณะดินส่วนใหญ่เป็นดินร่วนปนทรายเก็บความชุ่มชื้นได้น้อย ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ มีพื้นที่บางส่วนเป็นดินเหนียวบริเวณที่ราบตามลุ่มแม่น้ำ จังหวัดนครราชสีมาเป็นพื้นที่ต้นน้ำมูล จากเทือกเขาดงพญาเย็น ในเขตอำเภอครบุรี ไหลผ่านอำเภอโชคชัย จักราช พิมาย และชุมพวง ไหลลงสู่แม่น้ำโขงที่จังหวัดอุบลราชธานี

ภาพที่ 2.4 แสดงรายชื่อ 32 อำเภอและอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดต่างๆ

ที่มา:(ภูมิศาสตร์จังหวัดนครราชสีมา (โคราช) .2560)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

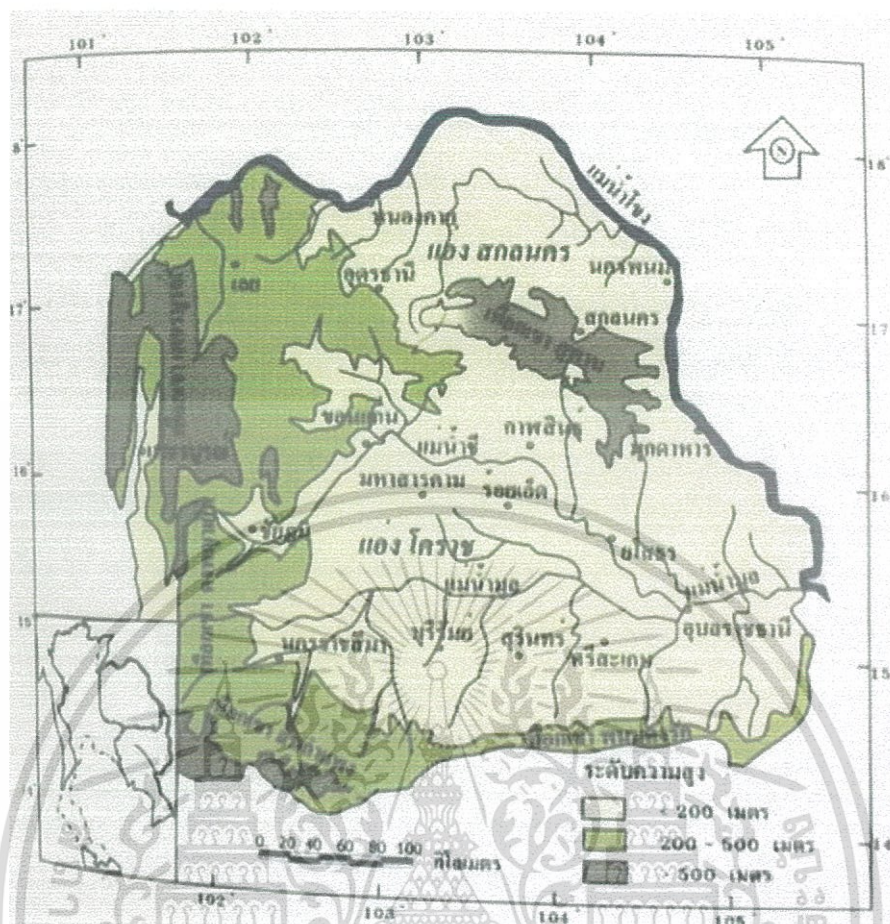
สภาพภูมิประเทศของจังหวัดนครราชสีมา มีทั้งภูเขา ที่ราบเชิงเขา ที่ราบลุ่มตามแหล่งน้ำธรรมชาติ โดยสามารถแบ่งออกเป็น 4 บริเวณ ได้แก่

1)พื้นที่ทางตอนใต้ สูงกว่าระดับน้ำทะเลปานกลางมากกว่า 250 เมตร ได้แก่ บริเวณเทือกเขาสันกำแพง ซึ่งเป็นต้นกำเนิดของแม่น้ำมูล ลำตะ แชะ ลำพระเพลิง และลำมาศ(ลำปลายมาศ) หุบเขาที่มีความลาดชันค่อนข้างมากทำให้มีการชะล้างหน้าดินค่อนข้างสูง ได้แก่ที่ อ.ปากช่อง อ.ปักธงชัย อ.วังน้ำเขียว อ.ครบุรี อ.เสิงสาง

2)พื้นที่ตอนกลางของจังหวัด อยู่สูงจากน้ำทะเลปานกลาง 200-250 เมตร บริเวณบางส่วนเป็นที่ราบลุ่มริมฝั่งแม่น้ำมูลหรือลำน้ำสาขาของแม่น้ำมูลไหลผ่าน เช่น ลำตะ แชะ ลำจักราช ลำพระเพลิง ลำตะคอง ลำเชียงไกร ได้แก่บริเวณ อ.เทพารักษ์ อ.ด่านขุนทด อ.ขามทะเลสอ อ.เมือง ทิศเหนือของ อ.ปักธงชัย อ.ครบุรี อ.โชคชัย และบริเวณ อ.หนองบุญมาก อ.จักราช อ.เสิงสาง

3)พื้นที่ลูกคลื่นทางตอนเหนือ อยู่สูงจากระดับน้ำทะเลปานกลาง 200 เมตร บางตอนเป็นพื้นที่ราบลุ่มริมฝั่งลำเชียงไกร ได้แก่ อ.ขามสะแกแสง อ.โนนไทย(ตอนบน) อ.คง อ.บัวใหญ่(ทิศตะวันตก) อ.บ้านเหลื่อม อ.ห้วยแถลง อ.เมืองยาง อ.ชุมพวง อ.ลำทะเมนชัย บริเวณนี้บางตอนเป็นที่ราบลุ่มของลำน้ำ ลำปลายมาศ

4)ที่ราบลุ่มทางตอนเหนือ มีความสูงจากระดับน้ำทะเลปานกลางน้อยกว่า 200 เมตร ได้แก่ บริเวณ อ.บัวใหญ่ อ.คง อ.โนนสูง อ.ประทาย อ.พิมาย อ.เสิงสาง และที่ราบลุ่มบริเวณริมฝั่งแม่น้ำมูล ลำสะแทด

ภาพที่ 2.5 แสดงระดับความสูงของเทือกเขาและพื้นที่ของภาคอีสาน

ที่มา: ภูมิศาสตร์จังหวัดนครราชสีมา (โคราช).2560

2.2 ประวัติความเป็นมาของโครงการเรือนโคราช(เฉลิมวัฒนา)

โครงการเรือนโคราช(เฉลิมวัฒนา) เริ่มต้นจากการที่เจ้าของพื้นที่ ได้แก่ ทางครอบครัวของ ดร.นิเชต สุนทรพิทักษ์ ต้องการพัฒนาพื้นที่ภายในบริเวณ โรงหนังเฉลิมวัฒนาเก่า ซึ่งเดิมเป็นที่ว่าง ให้เช่าเป็นที่จอดรถ ให้มีมูลค่ากับที่ดินและเพื่อตอบสนองเมืองโคราช ประกอบกับลูกชายคนโตของ ดร.นิเชต ชื่นชอบในการสะสมของเก่า และเคยมีเรือนไทยแบบภาคกลางอยู่หลังหนึ่ง จึงอยากที่จะสร้างเรือนโคราชอันเป็นสัญลักษณ์ของเมืองมาไว้ที่บริเวณนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.6 ด้านหน้า โรงหนังเฉลิมวัฒนาในอดีต

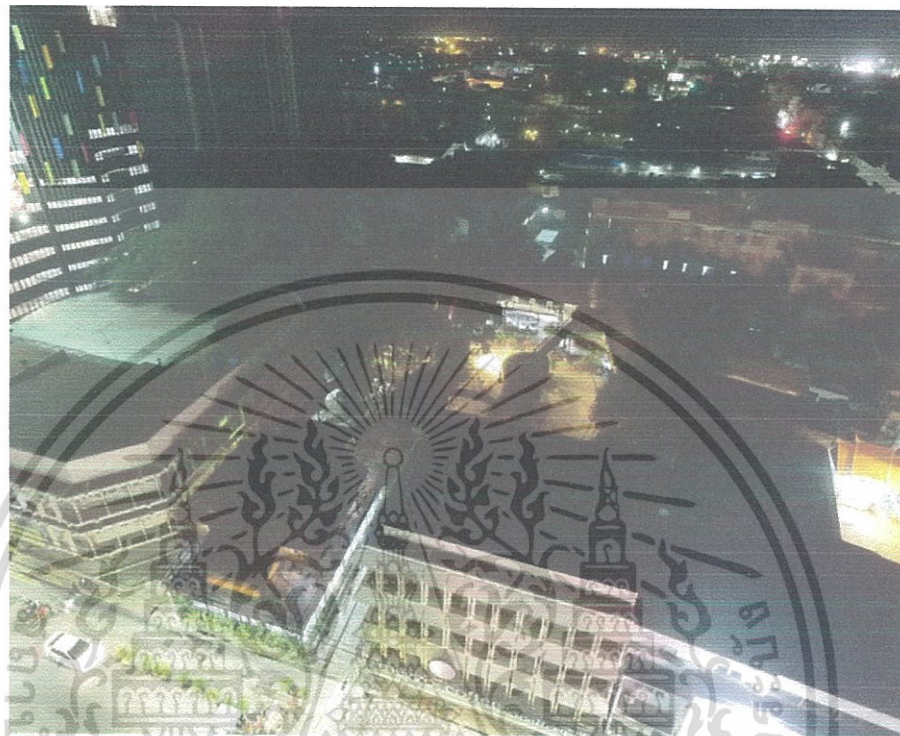
ที่มา: www.bloggang.com/viewdiary/tukatkorat

หลังจากที่ ดร.นิเชต เดินทางไปที่อำเภอคง ได้พบกับเรือนพ่อคง ซึ่งไม่เหมือนกับเรือนโคราชทั่วไปที่เคยเห็น จึงเกิดความประทับใจ เลขขอซื้อมาตั้งไว้ที่ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา เพื่อจะได้เป็นประโยชน์กับคนทั่วไปมากที่สุด

หลังจากที่เรือนพ่อคง ชะลอใหม่ มาอยู่กลางราชภัฏนครราชสีมาเป็นที่เรียบร้อย จึงได้สร้างเรือนพ่อคงอีกหลังมาไว้ที่บ้าน(โรงหนังเฉลิมวัฒนาเก่า) เป็นเรือนไม้ใหม่ทั้งหมด แต่ขนาดทุกอย่างเท่ากับเรือนพ่อคงเดิมทุกประการ โดยมอบหมายให้อาจารย์ดุลย์พิชัย โกมลวานิช นักวิชาการทางด้านศิลปวัฒนธรรมไทย ซึ่งเป็นลูกศิษย์ของ ดร.นิเชต เป็นผู้ควบคุมการก่อสร้าง โดยจัด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตำแหน่งที่ตั้งของเรื่อนั้นอยู่ด้านหน้าสุดของพื้นที่ เพื่อต้องการให้คนที่ผ่านไปมา บริเวณอนุสาวรีย์
ท้าวสุรนารี ได้เห็นเด่นชัด

ภาพที่ 2.7 มุมสูงของโครงการ

ที่มา: <https://m.facebook.com/KoratForumSkyscrapercity>

เรื่อน โคราชนั้น ได้ตั้งอยู่สูงจากพื้นดินประมาณ 4 เมตร โดยที่ด้านล่างนั้น เป็นพื้นที่จัด
แสดงนิทรรศการ, แกลลารี มีประวัติเรื่องราวความเป็นมาของเมืองโคราชให้ประชาชนทั่วไปได้
เรียนรู้ และภายในบริเวณพื้นที่นอกจากจะมีเรื่อนโคราช ให้คนทั่วไปได้มาเยี่ยมชมแล้ว ด้านในก็ได้
พัฒนาให้เป็นส่วนการแสดงผลปะวัติวัฒนธรรมของชาวโคราช และจัดแสดงสินค้าของดีจากทั้ง 32
อำเภอ ส่วนอาคารพาณิชย์ด้านหน้าได้ทำการปรับปรุงให้เป็นบูทคโฮเทล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.8 เรือนโคราช(เฉลิมวัฒนา)

ที่มา:ผู้วิจัย,2560

ภาพที่ 2.9 พื้นที่ด้านล่างเรือนโคราช(เฉลิมวัฒนา)

ที่มา:ผู้วิจัย,2560

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.10 ภายใน โครงการเรือนโคราช(เฉลิมวัฒนา)

ที่มา: <https://m.facebook.com/KoratForumSkyscrapercity>

2.2 ข้อมูลและสถิติเกี่ยวกับการท่องเที่ยวและการโรงแรม

2.3.1 เกณฑ์การจัดประเภทของโรงแรมและที่พัก

ในปัจจุบัน ธุรกิจบริการที่พักได้ขยายตัวขึ้นจำนวนมาก มีการพัฒนาการให้บริการไปมากมายตามความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี และความต้องการของผู้พักในแต่ละยุคสมัย ซึ่งยังคงเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ดังนั้นการแบ่งประเภท โรงแรมที่หลากหลายให้ชัดเจนจึงเป็นเรื่องที่กำหนดยากลำบาก ทั้งนี้ อาจจะแบ่งกลุ่มโรงแรมประเภทต่างๆ โดยใช้หลักเกณฑ์(นงค์นุช ศรีธนาอนันต์,2548) ดังนี้

1) ที่ตั้ง

โรงแรมสามารถระบุประเภทได้ตามทำเลที่ตั้ง เช่น โรงแรมในเมือง (city hotel) มักจะต้องมีบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการติดต่อธุรกิจ และจัดการประชุม ลูกค้ำกลุ่มเป้าหมายคือนักธุรกิจเป็นหลัก (นงค์นุช ศรีธนาอนันต์,2548)

โรงแรมชานเมือง (suburban hotel) มีลักษณะเป็นที่พักค้างแรมระหว่างการเดินทางของผู้พัก มักตั้งอยู่ตามถนนสายสำคัญๆ และมีบริการ สิ่งอำนวยความสะดวกเพียงจำกัด

โรงแรมตากอากาศ (resort hotel) โรงแรมประเภทนี้มักตั้งอยู่ตามสถานที่ท่องเที่ยวที่สวยงาม มีบริการด้านต่างๆครบถ้วน มีพื้นที่ในบริเวณจัดกิจกรรมเพื่อเป็นการผ่อนคลายให้ผู้มาพักสามารถแบ่งย่อยตามจุดขายออกไปอีก เช่น Health Spa resort หรือ Beach Golf resort เป็นต้น

โรงแรมท่าอากาศยาน (airport hotel) จัดอยู่ในระดับเดียวกับ โรงแรมในเมืองแต่มีค่าที่พักที่ถูกกว่า และตั้งอยู่ใกล้สนามบิน เป็นที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวให้ใช้เป็นที่พักและพบปะ เพราะความสะดวกในการเดินทาง

วิธีบอกประเภทของ โรงแรมตามสถานที่ตั้งนี้ มีความสำคัญต่อการตลาด เพราะที่ตั้งของกิจการจะมีความสัมพันธ์โดยตรงกับกลุ่มลูกค้าที่โรงแรมคาดว่าจะมาใช้บริการ(นงคณูช ศรีธนาอนันต์,2548)

2) ขนาด

การจัดประเภท โรงแรมตามขนาด สามารถพิจารณาจากจำนวนห้องพักที่เปิดให้บริการในแต่ละแห่งแล้วจึงมาจัดแบ่งเป็นกลุ่ม ยังไม่มีข้อตกลงที่เป็นสากลเพื่อระบุขนาดที่แน่นอนว่า จำนวนห้องพักเท่าไรจึงจัดเป็น โรงแรมขนาดใหญ่ เนื่องจากแต่ละประเทศมีอุตสาหกรรมโรงแรมที่แตกต่างกัน ในบางท้องถิ่นที่โรงแรมส่วนใหญ่มีห้องพักไม่เกิน 400 ห้อง อาจแบ่งเป็น 3 กลุ่มกว้างๆคือ ขนาดเล็ก(ต่ำกว่า 100 ห้อง) ขนาดกลาง (100-300 ห้อง) ขนาดใหญ่ (300 ห้องขึ้นไป) ซึ่งในอเมริกาซึ่งมีโรงแรมขนาดใหญ่จำนวนมากได้แบ่งโรงแรมออกเป็น 4 ขนาด คือขนาดเล็ก(1-150 ห้อง) ขนาดกลาง (151-400 ห้อง) ขนาดใหญ่ (401-1500ห้อง) และขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 1501 ห้องขึ้นไป(นงคณูช ศรีธนาอนันต์,2548)

“ขนาดของ โรงแรมจะสัมพันธ์กับลักษณะของ โครงสร้างองค์กร สามารถบ่งบอกถึงความซับซ้อนของระบบการบริหาร เช่น โรงแรมขนาดเล็ก โดยทั่วไปจะมีเจ้าของเป็นผู้ควบคุมดำเนินการเอง จัดการบริหารง่ายๆ ไม่ซับซ้อน มีสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงจำกัด มีบรรยากาศเป็นกันเอง ราคาไม่แพง ส่วน โรงแรมขนาดกลาง จะมีสิ่งอำนวยความสะดวกมากขึ้น มีการแบ่งส่วนรับผิดชอบ”(นงคณูช ศรีธนาอนันต์,2548)

การทำงานชัดเจนขึ้นเป็นแผนกต่างๆ มีพนักงานจำนวนมากขึ้น ในขณะที่ โรงแรมขนาดใหญ่ จะมีระบบการบริหารงานที่ซับซ้อนเป็นลำดับมากขึ้น มีระเบียบการดำเนินงานและการ

ควบคุมในแต่ละส่วนงานการดำเนินงาน โดยแบ่งเป็นตำแหน่งและแผนกที่ชัดเจน มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่หลากหลายและครบครัน(นงคิ่นุช ศรีธนาอนันต์,2548)

3) จุดประสงค์ในการมาพัก/ใช้บริการ

ผู้เข้าพักในโรงแรมอาจเดินทางเข้ามาพักด้วยเหตุผลที่แตกต่างกัน เมื่อระบบสังคมเศรษฐกิจเปลี่ยนแปลงทำให้มีผู้เดินทางมาพักมากขึ้นด้วยจุดประสงค์ที่คล้ายคลึงกัน จนกลายเป็นกลุ่มลูกค้าสำคัญของโรงแรม ผู้ประกอบการจึงพัฒนากิจการให้มีรูปแบบการบริการที่ตอบสนองความต้องการเฉพาะกลุ่มมากขึ้นกลายเป็นประเภทโรงแรม เช่น โรงแรมสำหรับนักธุรกิจ (business hotel) โรงแรมเพื่อการประชุม (convention hotel) โรงแรมสำหรับเล่นการพนัน (casino hotel)

การจัดประเภทโรงแรมตามจุดประสงค์ในการพักนี้ สามารถแสดงถึงกลุ่มผู้พักที่เป็นกลุ่มเป้าหมายทางการตลาดของโรงแรมนั้นๆ และบอกถึงลักษณะบริการสิ่งอำนวยความสะดวกตอบสนองความต้องการของกลุ่มผู้พัก ซึ่งมีพฤติกรรมใช้นิการต่างกัน ซึ่งช่วยให้โรงแรมสามารถดำเนินกิจกรรมทางการตลาดได้เหมาะสม และสร้างความพอใจแก่กลุ่มเป้าหมาย(นงคิ่นุช ศรีธนาอนันต์, 2548)

4) ระดับของบริการ

การจัดกลุ่มโรงแรมวิธีนี้จะพิจารณาจากลักษณะการบริการ โดยรวมของโรงแรม ซึ่งสามารถแบ่งเป็นระดับต่างๆ โดยคำนึงถึงคุณภาพและปริมาณสิ่งอำนวยความสะดวกภายในโรงแรม ความหลากหลายของการให้บริการ การออกแบบตกแต่งโรงแรม รวมไปถึงลักษณะของแขกผู้พักส่วนใหญ่ด้วย ซึ่งแบ่งประเภทโรงแรมตามระดับบริการเป็น 4 กลุ่มใหญ่(Chon,K. & Sparrowe,R.T,1995:110-115) ดังนี้

บริการแบบหรูหรา (luxury) เป็นโรงแรมที่ใหญ่โตตกแต่งสวยงาม ตั้งอยู่ในทำเลที่สำคัญของเมือง ให้บริการชั้นดีเลิศในทุกด้าน พนักงานทำงานอย่างมีประสิทธิภาพสูง บรรยากาศการตกแต่งมีความหรูหรามาก

บริการครบครันเต็มรูปแบบ (full service) ได้แก่ โรงแรมที่ให้บริการครบครันและหลากหลายในราคาต่ำกว่าโรงแรมประเภทหรูหรา บริการเน้นความสะดวกสบายมากขึ้นอาจจะมีจำกัดเพียงบางชั้น เช่น ชั้นแขกพิเศษ ชั้นนักธุรกิจหรือบุคคลสำคัญ (VIP = very important person)

บริการแบบจำกัด (limited service) ได้แก่ โรงแรมหรือกิจการที่พักระดับปานกลางที่มีบริการอย่างจำกัดมากขึ้น ไม่หลากหลาย เช่น ห้องพัสดุตกแต่งเรียบง่ายแบบเดียวกันหมด มีห้องอาหาร 1-2 ห้อง และสระว่ายน้ำ มีอุปกรณ์ที่เพียงพอต่อความต้องการพื้นฐานให้

บริการแบบประหยัด(economy) เป็นกลุ่มโรงแรมที่ให้บริการสิ่งอำนวยความสะดวกเท่าที่จำเป็นต่อการพักผ่อน เช่น ห้องนอนพร้อมห้องน้ำ อาจไม่มีห้องอาหารหรือบริการสนทนาการ มีพนักงานน้อย

5) อัตราห้องพัก

การแบ่งกลุ่มโรงแรมโดยพิจารณาจากอัตราการคิดค่าห้องพักที่โรงแรมกำหนดนี้ แม้จะไม่สามารถแสดงถึงลักษณะกิจการได้ถูกต้องเสมอไป แต่ในความเป็นจริงอัตราราคาย่อมมีความสัมพันธ์กับปริมาณและคุณภาพของการบริการที่ต้องอาศัยเงินลงทุนสูง จึงกล่าวได้ว่า การแสดงอัตราราคาตามที่โรงแรมประกาศใช้ สามารถบ่งบอกได้ในระดับหนึ่งถึงคุณภาพบริการในโรงแรม และกลุ่มเป้าหมายที่คาดว่าจะจ่ายค่าบริการได้(นงศ์นุช ศรีธนาอนันต์,2548)

กองสถิติและการวิจัย การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ได้จัดแบ่งกลุ่มสถานที่พักแรมเพื่อประโยชน์ทางสถิติ โดยไม่ได้ถือมาตรฐานสากล และมีได้เป็นการจัดระดับของกิจการ แต่ใช้ราคาต่ำสุดของราคาระกาประชาชน (rack rate) เป็นเกณฑ์ในการแบ่งกลุ่มเป็น 5 กลุ่ม(การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย,2542:4) ดังนี้

กลุ่มที่ 1 หมายถึง ราคา 2,500 บาทขึ้นไป

กลุ่มที่ 2 หมายถึง ราคาตั้งแต่ 1,500-2,499 บาท

กลุ่มที่ 3 หมายถึง ราคาตั้งแต่ 1,000-1,499 บาท

กลุ่มที่ 4 หมายถึง ราคาตั้งแต่ 500-999 บาท

กลุ่มที่ 5 หมายถึง ราคาต่ำกว่า 500 บาท

6) การใช้สัญลักษณ์หรือเครื่องหมายแสดงระดับโรงแรม

การใช้สัญลักษณ์เป็นอีกวิธีหนึ่งที่ได้รับคามนิยมอย่างมากในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ตัวอย่างสัญลักษณ์ที่ใช้กันอย่างแพร่หลายคือ (ดาว) โดยใช้จำนวนตั้งแต่ 1-5 ดวงและกำหนดให้ 5 ดาว() มีความหมายแทนประเภทโรงแรมที่มีความหรูหราที่สุด (นงศ์นุช ศรีธนาอนันต์,2548)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

“กลุ่มดาวเดี่ยว หมายถึง โรงแรมซึ่งมีขนาดเล็กๆ มีสิ่งอำนวยความสะดวกและเฟอร์นิเจอร์แบบง่ายๆ และส่วนมากเจ้าของโรงแรมจะเป็นผู้บริหารจัดการเอง

กลุ่มสองดาว หมายถึง โรงแรมที่มีมาตรฐานห้องพักสูงกว่ากลุ่มดาวเดี่ยว มีห้องพักที่มีห้องอาบน้ำในตัวอยู่บ้าง ในห้องพักอาจมีโทรศัพท์และโทรทัศน์ให้ด้วย

กลุ่มสามดาว หมายถึง โรงแรมที่ตกแต่งดี ห้องพักรว้างขึ้น ส่วนใหญ่จะมีห้องอาบน้ำในตัว รวมทั้งมีอ่างอาบน้ำด้วย มีบริการด้านอาหารเช่ขึ้น

กลุ่มสี่ดาว หมายถึง โรงแรมขนาดใหญ่ที่มีการตกแต่งเป็นอย่างดี มีมาตรฐานสูงในการให้บริการ และความสะอาดสบาย อาจมีห้องอาหารมากกว่า 1 ห้อง

กลุ่มห้าดาว หมายถึง โรงแรมขนาดใหญ่ ซึ่งมีมาตรฐานสากลระดับสูงสุดในทุกด้าน ทั้งห้องพัก ห้องอาหาร และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆที่ครบครัน” (นงลักษณ์ ศรีธนาอนันต์, 2548)

2.3.2 โรงแรมบูติก (Boutique Hotel)

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรมในปัจจุบันนั้นมีความ หลากหลายในการให้บริการและเฉพาะกลุ่มมากขึ้น มีคำศัพท์มากมายที่เจ้าของโรงแรมใช้เรียกโรงแรมของตนเป็น “บูติก” เพื่อสร้างจุดขายที่แตกต่างกับโรงแรมอื่น _____

โรงแรมบูติกเกิดขึ้นครั้งแรกในกรุงลอนดอน ประเทศอังกฤษราว 20 กว่าปีมาแล้ว ซึ่งในช่วงเวลานั้นเป็นเวลาที่เป็นเวลาที่โรงแรมเชน (chain hotel) ที่เน้นความหรูหราและมีขนาดใหญ่ขยายตัวในยุโรปอย่างมาก ขณะที่รูปแบบของนักเดินทางเริ่มเปลี่ยนแปลงหลากหลายมากขึ้น ไม่ต้องการแค่ความหรูหราสะดวกสบายแต่ต้องการสัมผัสประสบการณ์การเดินทางที่แตกต่าง ซึ่งบูติกโฮเทลนั้นไม่ใช่เพียงแค่สถานที่หลับนอน แต่จะเป็นส่วนหนึ่งของประสบการณ์ในการเดินทางด้วย(สุภัทรา สุขชู, 2547)

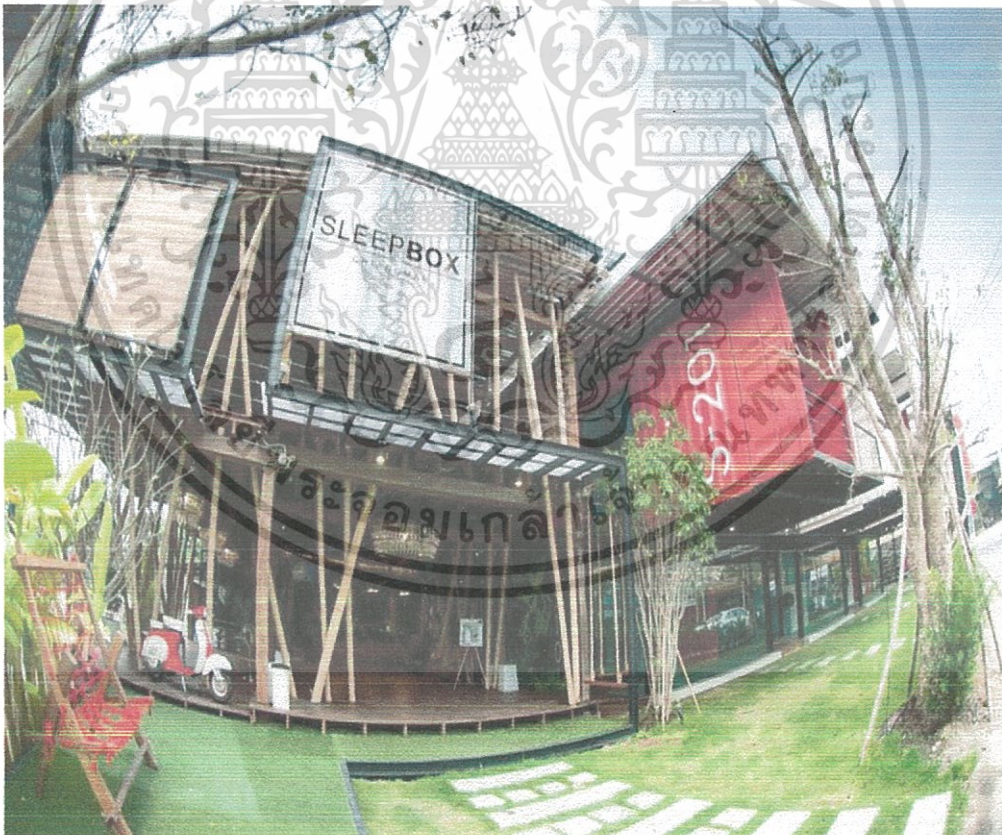
คำว่า “บูติก”(boutique) นั้นมีรากศัพท์มาจากภาษาฝรั่งเศส แปลว่า ร้านเล็กๆหรือแผนกหนึ่งในห้างสรรพสินค้าที่ขายเสื้อผ้าเครื่องแต่งตัวที่ทันสมัย โดยอเมริกาเป็นชาติแรกที่เอาคำนี้เป็นคุณศัพท์มาอธิบายลักษณะโรงแรมขนาดเล็กที่ต่างจากโรงแรมเชน อาจกล่าวได้ว่า โรงแรมประเภทบูติก โฮเทล คือ โรงแรมขนาดเล็กที่มีความร่วมสมัย มีจำนวนไม่เกิน 100 ห้อง มีดีไซน์ที่แตกต่างและโดดเด่น อาจจะใช้เงินลงทุนไม่มาก แต่ตอบสนองไลฟ์สไตล์ของนักท่องเที่ยวยุคใหม่ได้ดีกว่า จึงกลายเป็น *โรงแรมทางเลือก* สำหรับนักเดินทางที่ต้องการความแตกต่าง ซึ่งมีชื่อแยกย่อยอีก ดังนี้

ฮิปโฮเทล (HIP hotel-Highly Individual Place) เป็นโรงแรมบูติคประเภทหนึ่ง หมายถึง โรงแรมที่มีดีไซน์โดดเด่น ทันสมัย สะท้อนความเป็นตัวเองของโรงแรมและแขก มีความทันสมัย

ดีไซน์โฮเทล (Design hotel) เป็นโรงแรมที่เน้นการออกแบบในทุกรายละเอียด และเน้น ประโยชน์ใช้สอยของพื้นที่หรือของตกแต่งมาก

ไลฟ์สไตล์โฮเทล (Lifestyle hotel) ให้ความสำคัญกับรายละเอียดในไลฟ์สไตล์ของผู้พัก เป็น โรงแรมที่มีบรรยากาศสร้างประสบการณ์ระหว่างผู้มาพักกับธรรมชาติ หรือความเป็นท้องถิ่น

ในปัจจุบัน โรงแรมบูติค ได้เพิ่มจำนวนอย่างรวดเร็วทั่วโลก เนื่องจากได้รับความนิยมจาก เหล่านักท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก จากความแตกต่างไลฟ์สไตล์ของนักท่องเที่ยวทำให้เกิดโรงแรมบูติคที่มีความหลากหลายมากขึ้น มีรูปแบบและการให้บริการเฉพาะกลุ่มมากขึ้น เช่น โรงแรมสำหรับ นักปั่นจักรยาน , โรงแรมสำหรับคนรักสุนัข เป็นต้น

ภาพที่ 2.11 บูติค โฮเทล โรงแรม sleepbox เชียงใหม่

ที่มา : www.HotelsThailand.com:2560

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.12 บุติคโฮเทล โรงแรม Artel เชียงใหม่

ที่มา : www.Thaiticketmajor.com:2560

ภาพที่ 2.13 LOL Boutique ,Hungary

ที่มา : www.Hostels.com:2560

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.14 LOL Boutique ,Hungary

ที่มา: www.Hostels.com:2560

2.3.2 สถิติด้านการท่องเที่ยวในประเทศไทย ปี 2557-2559

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมค่าสถิติด้านการท่องเที่ยวในประเทศไทยในช่วงปี 2557-2559 ซึ่งเป็นช่วงที่ทำการวิจัย เพื่อแสดงทิศทางและแนวโน้มความเติบโตในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในประเทศไทย โดยจำแนกเป็นจำนวนผู้เยี่ยมชมรวมทั้งหมด ผู้เยี่ยมชมชาวไทย จำนวนนักท่องเที่ยวทั้งหมดและจำนวนและประเภทของห้องพัก

ตารางที่ 2.1 แสดงจำนวนผู้เยี่ยมชมรวมปี 2557

ลำดับ	ปี 2557			
	จังหวัด	จำนวน	%change	%share
1	กรุงเทพมหานคร	50,972,772	+0.80	22.43
2	ภูเก็ต	11,958,603	-0.01	5.26
3	ชลบุรี	10,843,412	-7.61	4.77
4	เชียงใหม่	8,665,502	+22.23	3.81
5	นครราชสีมา	7,063,059	+3.80	3.11
6	พระนครศรีอยุธยา	6,698,561	+7.58	2.95

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7	กาญจนบุรี	6,641,111	+3.55	2.92
8	ระยอง	6,150,336	+8.98	2.71
9	สงขลา	6,124,972	+6.27	2.70
10	เพชรบุรี	5,700,319	+5.94	2.51
	รวม 10 จังหวัด	120,818,647	+2.75	53.17
	รวมผู้เยี่ยมชมทั้งหมด	227,226,499	+4.66	100.00

ที่มา: กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

ตารางที่ 2.2 แสดงจำนวนผู้เยี่ยมชมเยือนรวมปี 2558

ลำดับ	ปี 2558			
	จังหวัด	จำนวน	%change	%share
1	กรุงเทพมหานคร	56,515,597	+10.87	22.69
2	ภูเก็ต	13,203,284	+10.41	5.30
3	ชลบุรี	11,742,224	+8.29	4.71
4	เชียงใหม่	9,286,307	+7.16	3.73
5	นครราชสีมา	7,879,571	+11.56	3.16
6	กาญจนบุรี	7,574,278	+14.05	3.04
7	พระนครศรีอยุธยา	6,994,538	+4.42	2.81
8	ระยอง	6,650,710	+8.14	2.67
9	สงขลา	6,524,676	+6.53	2.62
10	เพชรบุรี	5,923,321	+3.91	2.38
	รวม 10 จังหวัด	132,294,506	+9.50	53.11
	รวมผู้เยี่ยมชมทั้งหมด	249,074,211	+9.61	100.00

ที่มา: กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2.3 แสดงจำนวนผู้เยี่ยมชมรวมปี 2559

ลำดับ	ปี 2559			
	จังหวัด	จำนวน	%change	%share
1	กรุงเทพมหานคร	59,196,331	+4.74	22.31
2	ภูเก็ต	16,252,009	+38.41	6.12
3	ชลบุรี	13,410,658	+1.57	5.05
4	เชียงใหม่	9,623,958	+3.64	3.63
5	นครราชสีมา	8,321,239	+5.61	3.14
6	กาญจนบุรี	8,132,468	+7.37	3.06
7	พระนครศรีอยุธยา	7,216,514	+3.17	2.72
8	ระยอง	6,929,843	+4.20	2.61
9	สงขลา	6,675,178	+2.31	2.52
10	เพชรบุรี	6,156,485	+3.94	2.32
	รวม 10 จังหวัด	141,914,683	+7.27	53.47
	รวมผู้เยี่ยมชมทั้งหมด	265,387,106	+6.55	100.00

ที่มา: กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

ผลจากการวิเคราะห์ตารางที่ 2.1-2.3 แสดงให้เห็นว่า ผู้เยี่ยมชมในจังหวัดต่างๆ ในประเทศไทยมีการเติบโตขึ้นในทุกๆปี จะมีผู้ที่มาเยี่ยมชมมากขึ้น โดยที่ 10 เมืองท่องเที่ยวหลักนั้นมีมากกว่าครึ่งหนึ่งของนักท่องเที่ยวรวมของจังหวัดอื่นๆ โดยมีการกระจุกตัวอยู่ที่ 3 จังหวัด คือ กรุงเทพมหานคร, ชลบุรี และภูเก็ต ซึ่งมีแนวโน้มของจำนวนผู้มาเยี่ยมชมเพิ่มขึ้นทุกปี จังหวัดที่ขยายตัวมากที่สุด คือ จังหวัดชลบุรี (38.41%) เนื่องจากเป็นเมืองหลัก มีการลงทุนด้านสถานประกอบการที่เพิ่มมากขึ้น การขยายตัวของตลาดนักท่องเที่ยวจีน ส่วนจังหวัดที่ขยายตัวน้อยที่สุดคือ ภูเก็ต เนื่องจากว่า ผลกระทบจากเหตุระเบิดและมาตรการปราบทัวร์ศูนย์เหรียญ (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2560)

การท่องเที่ยวภายในประเทศนั้นมีแนวโน้มที่จะเติบโตขึ้นในทุกปี จากการส่งเสริมการท่องเที่ยวจากรัฐบาล ส่งผลให้มีการขยายตัวของห้องพักและเกิดโรงแรมตามแหล่งท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น

ตารางที่ 2.4 แสดงจำนวนและประเภทของสถานพักผ่อนและห้องพัก ปี 2557-2559

จำนวนและประเภทที่พัก	ปี 2557	ปี 2558	ปี 2559		
			ปี 2559	สัดส่วน (%)	การเปลี่ยนแปลง
จำนวนสถานพักผ่อน (แห่ง)	12,895	15,469	16,559	100.00	+7.05
เกสต์เฮ้าส์	1,456	1,753	1,821	11.00	+3.88
รีสอร์ตและอื่นๆ	7,727	8,848	9,467	57.17	+7.00
โรงแรม	3,712	4,868	5,271	31.83	+8.28
กลุ่มที่1 (2,500 บาทขึ้นไป)	403	894	945	17.93	+5.70
กลุ่มที่2(1,500-2,499 บาท)	391	683	732	13.89	+7.17
กลุ่มที่3(1,000-1,499 บาท)	378	566	644	12.22	+13.78
กลุ่มที่4(500-999 บาท)	1,055	1,255	1,427	27.07	+13.71
กลุ่มที่5(ต่ำกว่า 500 บาท)	1,485	1,470	1,523	28.89	+3.61
จำนวนห้องพัก (ห้อง)	550,627	650,643	682,824	100.00	+4.95
เกสต์เฮ้าส์	25,652	29,845	31,228	4.57	+4.63
รีสอร์ตและอื่นๆ	225,314	246,150	255,507	37.42	+3.80
โรงแรม	299,661	34,648	396,086	58.01	+5.72
กลุ่มที่1 (2,500 บาทขึ้นไป)	70,828	115,622	121,097	30.57	+4.74
กลุ่มที่2(1,500-2,499 บาท)	46,662	62,721	67,531	17.05	+7.67
กลุ่มที่3(1,000-1,499 บาท)	36,662	46,283	52,321	13.21	+13.05
กลุ่มที่4(500-999 บาท)	78,130	84,972	89,351	22.56	+5.15
กลุ่มที่5(ต่ำกว่า 500 บาท)	67,379	65,050	65,789	16.61	+1.14

ที่มา: กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

จากตารางที่ 2.4 แสดงให้เห็นว่า สถานที่พักแรมโดยรวมส่วนใหญ่เป็นรีสอร์ตและอื่นๆ โดยที่สถานที่พักแรมทุกประเภทขยายตัวจากปีที่ผ่านมา โดยที่สถานที่พักแรมประเภทโรงแรมขยายตัวสูงสุด (ร้อยละ 8.28) ส่วนจำนวนห้องพักมากกว่าครึ่งเป็นห้องพักในโรงแรม โดยที่กลุ่มราคา 2,500 บาทขึ้นไปมีจำนวนมากที่สุด รองลงมาได้แก่ กลุ่มราคา 500-999 บาท

ส่วนจังหวัดนครราชสีมาเป็นจังหวัดที่มีจำนวนผู้เยี่ยมชมมากที่สุดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และมีแนวโน้มของจำนวนผู้มาเยี่ยมชมมากขึ้นทุกปี เนื่องจากว่าเกิดการพัฒนาศูนย์ที่ต่างๆทั้งในตัวเมืองและอำเภออื่นๆโดยรอบให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยวมากขึ้น จากตัวเลขสถิติของจำนวนห้องพัก และจำนวนที่พักรวมมากขึ้นในทุกปี ซึ่งในช่วงปี พ.ศ.2557-2559 มีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 2.5 แสดงจำนวนห้องพักและสถานที่พักรวมของจังหวัดนครราชสีมา ปี 2557-2559

จังหวัดนครราชสีมา	จำนวนห้องพัก	%share	จำนวนที่พัก(แห่ง)	%share
ปี 2557	13,971	2.54	368	2.86
ปี 2558	15,456	2.38	394	2.55
ปี 2559	16,458	2.35	428	2.58

ที่มา: กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

จังหวัดนครราชสีมามีจำนวนห้องพักทั้งหมด 16,458 ห้อง(ปี พ.ศ.2559) ซึ่งมากกว่าปี พ.ศ. 2557 อยู่ 2,487 ห้อง และมีแนวโน้มขยายตัวเพิ่มมากขึ้น เพื่อรองรับการขยายตัวของนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทย ซึ่งจากสถิติในปี พ.ศ.2557-2559 มีจำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยมากที่สุดในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

จังหวัดนครราชสีมามีแนวโน้มและทิศทางในการขยายตัวในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่ดี เนื่องจากมีการสนับสนุนจากทางจังหวัด มีการพัฒนาอัตลักษณ์ด้านการท่องเที่ยวที่โดดเด่น และเป็นเหมือนประตูสู่แดนอีสาน มีการพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงระหว่างจังหวัด โดยรอบ

2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องมีจุดประสงค์เพื่อทบทวนงานวิจัยที่ผ่านมาที่มีเนื้อหาและประเด็นต่างๆเกี่ยวกับการโรงแรมและศิลปวัฒนธรรม ซึ่งเกี่ยวข้องกับการปรับการใช้สอยอาคารพาณิชย์เก่าเพื่อใช้เป็นที่พักรวมเชิงการเรียนรู้อัตลักษณ์ทางศิลปวัฒนธรรมโคราช ซึ่งเป็นประโยชน์ในการกำหนดวิธีวิจัย ประเด็นในการศึกษา และเป็นแนวทางในการกำหนดขั้นตอนในงานวิจัย ซึ่งมีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

1) โรงแรม: แนวทางการบริหารจัดการโดยใช้มิติทางวัฒนธรรมจังหวัดร้อยเอ็ด
วิทยานิพนธ์ของ โชติกา พรทินผล(2556)

งานวิจัยชิ้นนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาประวัติและสภาพปัจจุบันของโรงแรมในจังหวัดร้อยเอ็ดรวมถึงปัญหาต่างๆในการบริหารจัดการ และแนวทางการนำวัฒนธรรมพื้นบ้านอีสานด้านต่างๆมาประยุกต์ใช้ เช่น การแต่งกายของพนักงาน การตกแต่งห้องพัก การจัดอาหาร การตกแต่งภายในโรงแรม ศิลปะการแสดงดนตรี และการจัดภูมิทัศน์

งานวิจัยชิ้นนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ทำการศึกษาข้อมูลจากเอกสาร และข้อมูลภาคสนาม เครื่องมือในการเก็บข้อมูลของงานวิจัยได้แก่ แบบสำรวจ แบบสัมภาษณ์ และแบบสัมภาษณ์ และมีการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคเอกสาร และนำข้อมูลมาวิเคราะห์ด้วยวิธีพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis)

สิ่งที่น่าสนใจและน่าศึกษาก็คือ วิธีการศึกษาและรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม และกรณีศึกษาโรงแรมต่างๆในจังหวัดร้อยเอ็ดที่เป็นจังหวัดในแถบภาคอีสานเหมือนกัน

2) การศึกษาเครื่องประดับทองสมัยกรุงศรีอยุธยา ผู้การออกแบบตกแต่งภายในเคอะทิพยากรณ์ นูติกโฮเทล โดย ภิมณัษ ภัทรภาสัทธี

งานวิจัยชิ้นนี้เป็นการรวบรวมเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับเทคนิครวมถึงคติแนวคิดที่ถ่ายทอดออกมาเป็นเครื่องประดับทองในสมัยอยุธยาแปรรูปสู่เส้นสาย และบรรยากาศรวมถึงกิจกรรมที่เกิดขึ้นภายในนูติกโฮเทล เป็นการสร้างบรรยากาศภายในจากเอกลักษณ์ที่แสดงถึงวัฒนธรรมไทย ขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย กล่าวโดยสรุปได้ดังนี้ การเก็บรวบรวมข้อมูลของเครื่องประดับทองสมัยอยุธยา จากหนังสือ ตำราวิชาการ บทความทางวิชาการ และข้อมูลเกี่ยวกับนูติกโฮเทลจากการสัมภาษณ์ผู้ออกแบบ และหนังสือรวมถึงเว็บไซต์ แล้วนำองค์ความรู้จากการวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลเป็นการออกแบบสภาพแวดล้อมภายในนูติกโฮเทล

ผลการศึกษาเครื่องประดับทองในสมัยอยุธยาผู้การออกแบบนูติกโฮเทล สรุปผลการศึกษาได้ดังนี้ คือ ทิพยากรณ์เป็นคำสำคัญ(keyword) ที่สามารถถ่ายทอดเป็นงานออกแบบที่สื่อถึงศิลปะเครื่องประดับไทยประเพณี ที่ใช้ทองคำประกอบอัญมณีเป็นวัสดุหลักในการสร้างเครื่องประดับ โดยเนื้อหาทั้งรูปแบบ วัสดุ เทคนิคการผลิต คติความเชื่อ ถูกแปรรูปสู่การสร้างบรรยากาศ ตกแต่งภายใน เคอะทิพยากรณ์ นูติกโฮเทล ให้เกิดความรู้สึกแสดงออกถึงเอกลักษณ์ของเครื่องประดับทอง

สมัยอยุธยา โดยนำลายละเอียดทางด้านลวดลายและวัสดุที่มีทองคำเป็นส่วนผสมและสีที่มีความหมายคั่งอัญมณีอันมีความหมายมงคล ซึ่งรายละเอียดต่างๆ ได้ประดับตกแต่งบนผ้าแพดาน ผนัง ตกแต่งและเฟอร์นิเจอร์ต่างๆ

3) การออกแบบ โรงแรมในพื้นที่มรดกวัฒนธรรม : กรณีศึกษากลุ่มอาคารศาลกษัตริย์และพื้นที่ต่อเนื่อง โดย อำนาจ เจริญประเสริฐ(2552)

งานวิจัยชิ้นนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการอนุรักษ์ (conservation) การฟื้นฟูสภาพ (restoration) ของอาคารเก่า ซึ่งมีความน่าสนใจและนำมาเป็นประโยชน์ในเรื่องของขั้นตอน วิธีการ และแนวทางการปรับการใช้สอยอาคารให้สอดคล้องกับบริบทต่างๆ ทั้งในด้านสภาพแวดล้อม ภายนอกและประวัติศาสตร์

งานวิจัยชิ้นนี้มีขั้นตอนการวิจัยที่น่าสนใจและสอดคล้องกับงานวิจัยชิ้นนี้เป็นอย่างมาก โดยสรุปเป็นขั้นตอนโดยสังเขปดังนี้ 1. การศึกษาข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data) จากเอกสารที่เกี่ยวข้อง 2.สำรวจภาคสนามในพื้นที่จริง เพื่อค้นหาปัญหาที่มีผลต่อการพัฒนาพื้นที่ในพื้นที่ศึกษา เพื่อจะได้หาแนวทางสำหรับแก้ไขในอนาคต 3.ทำการประเมินและสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย 4.นำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์ และทำการกำหนดออกมาเป็นแนวทางการออกแบบโรงแรม 5.ทำการกำหนดรูปแบบการปรับการใช้สอยอาคารเก่าเพื่อใช้เป็นส่วนหนึ่งของโรงแรม และออกแบบพื้นที่ใช้สอยใหม่ 6.ทำการประเมินผลการออกแบบ โดยผู้เชี่ยวชาญในสาขาต่างๆ แล้วนำผลประเมินที่ได้แก้ไขแบบ หรือสรุปเป็นข้อเสนอแนะ 7.อภิปราย และสรุปผลการวิจัย พร้อมข้อเสนอแนะสำหรับศึกษาต่อในอนาคต

สิ่งที่น่าสนใจของงานวิจัยของอำนาจ เจริญประเสริฐ(2552) คือ การสำรวจกลุ่มอาคารเก่าที่หลากหลาย แต่ละอาคารมีปัญหาแตกต่างกัน ทำให้ได้เรียนรู้แนวทางการปรับใช้สอยอาคารที่มีความหลากหลาย และได้เรียนรู้ข้อกำหนดในการต่อเติมอาคารเก่าในแต่ละพื้นที่

4) แนวทางการยกระดับภูมิปัญญา อัตลักษณ์ วัฒนธรรมล้านนาสู่การบริหารธุรกิจโรงแรมตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง โดย รัฐจวน ประวิติเมือง,ณิชา ศีลบุตร,จิรานุช โลภา,กาหลง กลิ่นจันทร์,ปวีณา สปีลเลอร์(2556)

งานวิจัยชิ้นนี้เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับภูมิปัญญาพื้นถิ่น อัตลักษณ์ และวัฒนธรรมแล้วนำมาสังเคราะห์เป็นแนวทางการพัฒนาธุรกิจโรงแรม

งานวิจัยชิ้นนี้มีความน่าสนใจในเรื่องวิธีการศึกษาวิจัยโดยใช้วิธีวิจัยแบบผสม (Mixed method) ที่ผสมผสานระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ(Quantitative)และการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการวิจัยเชิงปริมาณผู้วิจัยใช้วิธีการแจกแบบสอบถามในการสอบถามนักท่องเที่ยว เพื่อตรวจสอบระดับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความสุนทรีย์ภาพเกี่ยวกับอัตลักษณ์และวัฒนธรรมที่น่าสนใจ เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐาน ในส่วนวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ ได้ศึกษาจากเอกสารและสัมภาษณ์เชิงลึก

อีกประเด็นที่น่าสนใจของงานวิจัยชิ้นนี้ คือ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ที่มีความหลากหลายและครอบคลุมประเด็นที่เกี่ยวข้อง มีการสัมภาษณ์ทั้งหน่วยงานของรัฐและเอกชนจากระดับจังหวัด ได้แก่ ผู้ว่าราชการจังหวัด ไปจนถึงชมรมเล็กๆ ในหมู่บ้าน

สิ่งที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยเป็นอย่างมากก็คือ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีประเด็นคำถามที่เกี่ยวกับภูมิปัญญา อัตลักษณ์ วัฒนธรรม โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ซึ่งมีประเด็นคำถามที่น่าสนใจ

5) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้บริการ โรงแรมและที่พักในจังหวัดนครราชสีมา โดย อภิรดี เนติรังษีวัชรและอัญรัตน์ วิเชียร(2551)

งานวิจัยชิ้นนี้เป็นการศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในการเลือกเข้าพักใน โรงแรมจังหวัดนครราชสีมาเพื่อศึกษาถึงปัจจัยในการเลือกใช้บริการ โรงแรม เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยชิ้นนี้เป็นแบบสอบถาม โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย ตอนที่ 1 เป็นสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับการใช้บริการ โรงแรมและที่พัก และตอนที่ 3 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะ โดยแบบสอบถามจะเป็นทั้งแบบตรวจสอบ (check list) แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) และแบบเติมข้อความ

สิ่งที่งานวิจัยชิ้นนี้เป็นประโยชน์ที่นำมาใช้คือ ในส่วนของผลการศึกษาและข้อเสนอแนะที่นำไปใช้ปรับปรุงโรงแรมได้ ซึ่งสรุปได้ดังนี้ การเลือกที่พักของนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะเลือกโดยคำแนะนำจากญาติ หรือเพื่อนสนิท เป็นแบบปากต่อปาก ดังนั้นบรรยากาศภายใน โรงแรม ความสะดวกสบายต่างๆ ประสบการณ์ในการเข้าพักของลูกค้ามีความสำคัญมาก ในขณะที่แหล่งข้อมูลอื่นๆ เช่น เว็บไซต์ หนังสือต่างๆยังมีบทบาทค่อนข้างน้อย ปัญหาที่พบจากการเข้าพักก็คือ สภาพของ โรงแรม ความไม่เพียงพอต่อการบริการต่างๆ สิ่งที่ผู้เข้าพักต้องการให้มีการปรับปรุงมากที่สุดก็คือ ความสะอาดและความสวยงามทั้งภายในและภายนอกห้องพัก

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การออกแบบภายในโรงแรมบนแนวคิดอัตลักษณ์วัฒนธรรม กรณีศึกษา วัฒนธรรม โคราช เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) ซึ่งในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณีที่เป็นอัตลักษณ์ของชาวไทโคราช เพื่อนำไปสู่การพัฒนาเป็นแนวทางสำหรับการปรับปรุงอาคารเฉลิมวัฒนา ให้เป็นโรงแรม โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนจากการทบทวนวรรณกรรม โดยจำแนกการศึกษาข้อมูลเป็นประเด็นต่างๆที่สัมพันธ์กับการศึกษาวิจัย แล้ววิเคราะห์ข้อมูลเพื่อนำไปสู่การพัฒนาแนวทางสำหรับการออกแบบโรงแรม

3.1 รูปแบบการวิจัย

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ซึ่งเป็นการค้นหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับอัตลักษณ์ของโคราชมาใช้เป็นแนวทางการออกแบบ โดยที่กลุ่มผู้ให้ข้อมูลทั้งหมดเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจในศิลปะ วัฒนธรรมของโคราช

3.2 วิธีการศึกษาและเก็บข้อมูลในงานวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การปรับปรุงอาคารพานิชย์เพื่อใช้เป็นที่พักแรม โดยแสดงอัตลักษณ์ทางศิลปวัฒนธรรมพื้นถิ่นของชาวไทโคราช มีวิธีการศึกษาและเก็บข้อมูล ดังนี้

- 1) ขั้นตอนทำความเข้าใจกับเจ้าของโครงการและครอบครัว เพื่อให้ทราบประวัติความเป็นมาเบื้องต้น รวมถึงผู้ที่เกี่ยวข้องกับโครงการ
- 2) สำรวจพื้นที่ของ โครงการ ในช่วงเดือน ตุลาคม-ธันวาคม ซึ่งเป็นช่วงที่อยู่ระหว่างการก่อสร้าง ปรับปรุงพื้นที่ภายในโครงการ ทำการถ่ายภาพ วัดพื้นที่และสเก็ชผังอาคาร
- 3) ร่างโครงสร้างคำถาม และใช้ทดสอบเพื่อนำข้อผิดพลาดมาปรับแก้

- 4) นำโครงสร้างคำถามที่แก้ไขสมบูรณ์แล้ว มาใช้สัมภาษณ์จริง
- 5) ทำการวิเคราะห์เนื้อหา(content analysis)
- 6) นำเนื้อหา ข้อมูลทางด้านอัตลักษณ์ที่สำคัญไปศึกษาค้นหาเพิ่มเติม ว่ามีรูปแบบอย่างไร สีสัน รูปทรงเป็นอย่างไร ทำความเข้าใจให้มากยิ่งขึ้น
- 7) ทำการหาแนวคิดในการออกแบบ เช่น mood&tone , materials board, สเก็ชภาพเบื้องต้น
- 8) นำแนวคิดที่ได้มาให้ผู้เชี่ยวชาญด้านศิลปะ วัฒนธรรมของ โคราชวิเคราะห์วิจารณ์เพื่อหาแนวทางการปรับปรุง พัฒนาให้ลงตัวมากขึ้น
- 9) นำแนวคิดที่ปรับแก้มาพัฒนาเป็นงานออกแบบที่พักรวมเชิงวัฒนธรรมของชาว โคราช

3.3 ผู้ให้ข้อมูลที่ทำการศึกษา

ผู้ศึกษาวิจัยได้ แบ่งกลุ่มจากผู้ให้ข้อมูลเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่

- 1) กลุ่มเจ้าของ โครงการและกลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านศิลปะ วัฒนธรรม โทโคราช ซึ่งประกอบด้วย เจ้าของโครงการ,ผู้ออกแบบ โครงการ,อาจารย์และผู้เชี่ยวชาญด้าน ศิลปวัฒนธรรม โคราช
- 2) กลุ่มผู้ใช้บริการ โรงแรมที่มีการนำศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านมาใช้ออกแบบตกแต่ง กลุ่มเจ้าของ โครงการและกลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านศิลปะวัฒนธรรม โทโคราช ได้แก่
 - 1) อาจารย์ ดร.นิเชต สุนทรพิทักษ์ อดีตอาจารย์วิทยาลัยครูนครราชสีมา
 - 2) อาจารย์สุมาลัย สุนทรพิทักษ์
 - 3) อาจารย์ดุลย์พิชัย โกมลวานิช นักวิชาการด้านศิลปวัฒนธรรมไทย

3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.4.1 แบบสำรวจเบื้องต้น

เก็บข้อมูลด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพของ โครงการเรือนโคราช(เฉลิมวัฒนา) จังหวัด นครราชสีมา

3.4.2 การสัมภาษณ์เชิงลึก

แบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยออกแบบขึ้นเพื่อทำการศึกษา ความเป็นมาของ โครงการประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวกับ ศิลปะ วัฒนธรรม ภูมิปัญญาพื้นถิ่นของชาวไทโคราช ซึ่งเป็นแบบ สัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้าง กับเจ้าของโครงการ ผู้บริหารโครงการ และผู้เชี่ยวชาญด้าน ศิลปะวัฒนธรรมในประเด็น อัตลักษณ์ของชาวไทโคราช

3.4.3 แบบสอบถามจากกรณีศึกษา

ผู้วิจัยจะศึกษาองค์ประกอบของ โรงแรมประเภท Cultural Hotel โดยศึกษาผ่านกรณีศึกษา ขั้นตอนที่เลือกกรณีศึกษาจะกำหนดคุณสมบัติของ โรงแรม ดังนี้

- 1) เป็นโรงแรมขนาดเล็กไม่เกิน 100 ห้อง
- 2) เป็นโรงแรมที่มีการนำวัฒนธรรมพื้นถิ่นมาใช้ในการสร้างบรรยากาศ เช่น ของ ตกแต่งภายในห้องพัก
- 3) โรงแรมเหล่านี้ต้องยินดีในการ ให้ข้อมูลต่างๆที่นำมาใช้ในงานวิจัย

ซึ่งโรงแรมที่ใช้เป็นกรณีศึกษาจะประกอบด้วย

- 4) โรงแรม Brown House จังหวัดอุดรธานี
- 5) โรงแรม Iudia จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
- 6) บ้านพักประวัติศาสตร์หลวงราชไมตรี จังหวัดจันทบุรี

ในการศึกษากรณีสศึกษานั้น ผู้วิจัยจะใช้วิธีการ

- 1) สังเกตการณ์อย่างไม่มีส่วนร่วม โดยการถ่ายภาพ และจดบันทึกพฤติกรรม สำคัญของผู้ที่ใช้พื้นที่ภายในโรงแรม
- 2) สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เช่น ผู้จัดการทั่วไป, ฝ่ายประชาสัมพันธ์, พนักงาน ต้อนรับ
- 3) ศึกษาจากผังพื้นที่ และรูปแบบในการตกแต่ง และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ภายในโรงแรม
- 4) แบบสอบถามของแขกผู้ที่มาใช้บริการในโรงแรม

3.4.4 การพัฒนาเครื่องมือวิจัย

แบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามจากกรณีศึกษาที่ผู้วิจัยออกแบบขึ้นเพื่อทำการศึกษานิวเคลียสในการออกแบบ เพื่อนำเอาคีย์เวิร์ดที่ได้มาพัฒนาหาแนวความคิดและเป็นแนวทางในการออกแบบในขั้นตอนต่อไป

ตารางที่ 3.1 แสดงความสัมพันธ์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องของกรณีศึกษากับเครื่องมือในการวิจัย

ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง/เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย(กรณีศึกษา)	การสำรวจ	การสัมภาษณ์	แบบสอบถาม
1.สภาพแวดล้อมทางกายภาพของโรงแรม			
-ตำแหน่งที่ตั้ง	★		
-สภาพแวดล้อมภายนอก	★		
-สภาพแวดล้อมภายใน	★		
-การแบ่งพื้นที่ใช้สอย	★		
-วัสดุที่ใช้	★		
-โทนสี	★		
-สิ่งอำนวยความสะดวก	★		
-รูปแบบการตกแต่งห้องพัก/ห้องอาหาร	★		
-เมนูอาหารและภาชนะที่ใช้	★		
-เฟอร์นิเจอร์ต่างๆ	★		
-เสียง	★		
2.ข้อมูลของ โรงแรม			
-แนวความคิดในการออกแบบ		★	
-นโยบายในการบริหาร		★	
-การตลาด		★	
-กลุ่มเป้าหมาย		★	
-เป้าหมายในอนาคต		★	
3.การรับรู้ถึงอัตลักษณ์ของ โรงแรม			
-สาเหตุที่เลือกใช้บริการ			★
-ความโดดเด่นของที่พัก			★
-ส่วนกิจกรรมที่ต้องการให้มี			★

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

-สิ่งอำนวยความสะดวกส่วนกลางที่ต้องการ			★
-สิ่งอำนวยความสะดวกภายในห้องพักที่ต้องการ			★
-บรรยากาศภายในควรเป็นอย่างไร			★
-คำจำกัดความของ Cultural Hostel			★

3.4.5 เครื่องมืออื่นๆ

- 1) กล้องบันทึกภาพ 2) ตลับเมตร 3) เครื่องบันทึกเสียง 4) สมุดจดบันทึก

3.5 กรอบการดำเนินงานวิจัย

ภาพที่ 3.1 กรอบแนวทางในการศึกษาวิจัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4

ผลการศึกษาอัตลักษณ์ชาวไทโคราช

และกรณีศึกษา

จากการศึกษาและสำรวจบริบททางวัฒนธรรมของชาวไทโคราชโดยศึกษาทั้งภาคเอกสารและภาคสนามโดยการศึกษาวิถีชีวิต ขนบธรรมเนียมประเพณีต่างๆ ประวัติความเป็นมาของชาวไทโคราชในอดีตซึ่งเป็นรากเหง้าทางศิลปวัฒนธรรมของเมืองโคราช ผู้วิจัยได้จัดทำแบบสอบถามเพื่อคัดเลือกศิลปวัฒนธรรมที่มีความโดดเด่นในแต่ละแขนงมาใช้เป็นแนวทางในการออกแบบตกแต่งสภาพแวดล้อมภายในโรงแรมที่พักต่อไป

และผู้วิจัยได้ทำการศึกษาโรงแรมที่พักที่มีการนำศิลปวัฒนธรรมพื้นถิ่น วิถีชีวิตชาวบ้านมาใช้ในการออกแบบตกแต่งจำนวน 3 แห่ง คือ 1) โรงแรมบราวนี่เฮาส์จังหวัดอุดรธานี 2) โรงแรมไอยูเดีย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 3) บ้านพักประวัติศาสตร์หลวงราชไมตรี จังหวัดจันทบุรี เพื่อใช้เป็นแนวทางในการการปรับปรุงอาคารพาณิชย์เป็นที่พักแรม โดยแสดงอัตลักษณ์ทางศิลปวัฒนธรรมพื้นถิ่นของชาวไทโคราช ซึ่งเก็บข้อมูลในการสังเกต สัมภาษณ์ผู้ประกอบการและทำแบบสอบถามความต้องการของกลุ่มผู้เข้าพักในโรงแรม

4.1 การคัดเลือกศิลปวัฒนธรรมที่เป็นอัตลักษณ์ของชาวไทโคราช

การคัดเลือกอัตลักษณ์ทางศิลปวัฒนธรรมที่มีความโดดเด่น แสดงออกถึงอัตลักษณ์ของชาวไทโคราช จังหวัดนครราชสีมา โดยการสร้างมรดกค่าความเป็นอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม เพื่อใช้คัดเลือกอัตลักษณ์ของชาวไทโคราช เพื่อนำมาใช้ออกแบบตกแต่งต่อไป จากการศึกษาทางด้านบริบทของสังคม วิถีชีวิตและวัฒนธรรมของชาวไทโคราช ผู้วิจัยได้ทำการคัดเลือกวัฒนธรรม (อัตลักษณ์) ที่องถิ่นที่โดดเด่นของชาวไทโคราชและแบ่งเป็น 6 ด้านมาประยุกต์กับเกณฑ์ในการประเมินคุณค่าทางวัฒนธรรมที่เป็นอัตลักษณ์ของชาวไทโคราช จำนวน 4 เกณฑ์ (วรางคณา วงศ์อุ้ย:2558) ได้แก่

1) เกณฑ์ทางด้านประวัติศาสตร์ : วัฒนธรรมนั้นๆมีเรื่องราวเกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ของบ้านเมืองหรือชุมชน ตลอดจนมีความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกับชาวไทโคราช จังหวัดนครราชสีมา

2) เกณฑ์ทางด้านวัฒนธรรม : วัฒนธรรมนั้นๆมีความเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิต ความเชื่อ ประเพณี และวัฒนธรรมของชาวไทโคราช จังหวัดนครราชสีมา

3) เกณฑ์ทางด้านสังคม : วัฒนธรรมนั้นๆ เป็นภูมิปัญญาหรือสิ่งก่อสร้าง หรือเครื่องมือ เครื่องใช้ในวิถีชีวิต ของชาวไทโคราช จังหวัดนครราชสีมา

4) เกณฑ์ทางด้านสุนทรียศาสตร์ : การทำหน้าที่เป็นเครื่องหมาย หรือสัญลักษณ์, มีความงามและมีรูปแบบเฉพาะที่สามารถแสดงความเป็นตัวตนของชาวไทโคราช จังหวัดนครราชสีมา

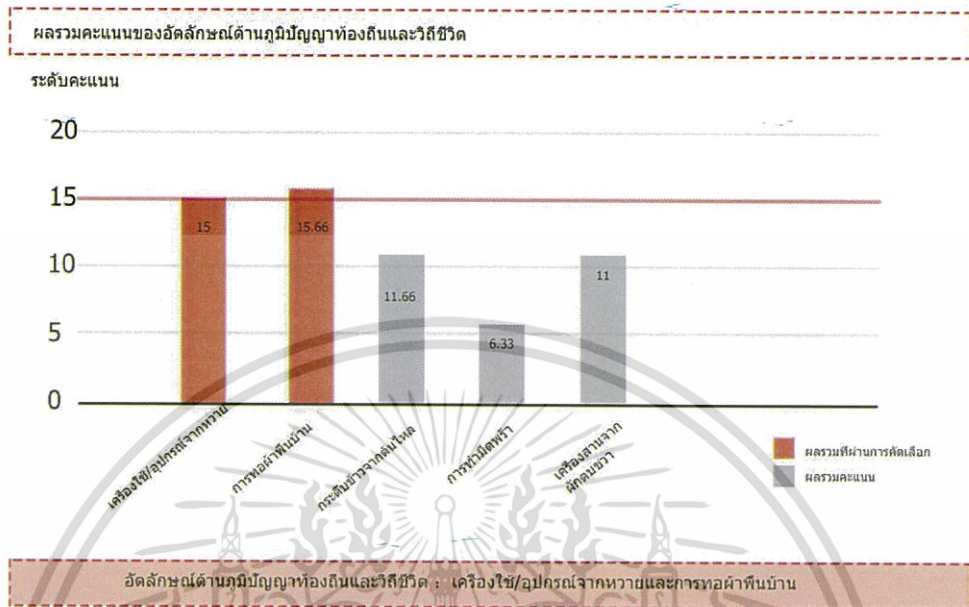
ผู้วิจัยได้นำแบบประเมินด้านอัตลักษณ์ทางศิลปวัฒนธรรมของชาวไทโคราชไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านศิลปวัฒนธรรมโคราชจำนวน 3 คน ได้คัดเลือกอัตลักษณ์ที่โดดเด่นแสดงความเป็นรากเหง้าของชาวไทโคราช โดยได้ประยุกต์มาตราวัดแบบลิเคิร์ต (Likert Scale) เพื่อกำหนดค่าความเป็นอัตลักษณ์ทางศิลปวัฒนธรรมของชาวไทโคราช ในรูปแบบ Rating Scale โดยกำหนดคะแนน 5 ระดับคือ ระดับมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด แล้ววิเคราะห์ผลแบบ Weight Sum Analysis(วารงคณา วงศ์อู๋ย:2558) มีค่าคะแนนดังนี้

- ระดับค่ามากที่สุด คิดเป็น 5 คะแนน
- ระดับค่ามาก คิดเป็น 4 คะแนน
- ระดับค่าปานกลาง คิดเป็น 3 คะแนน
- ระดับค่าน้อย คิดเป็น 2 คะแนน
- ระดับค่าน้อยที่สุด คิดเป็น 1 คะแนน

4.1.1 เกณฑ์ในการคัดเลือกอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมไทโคราช

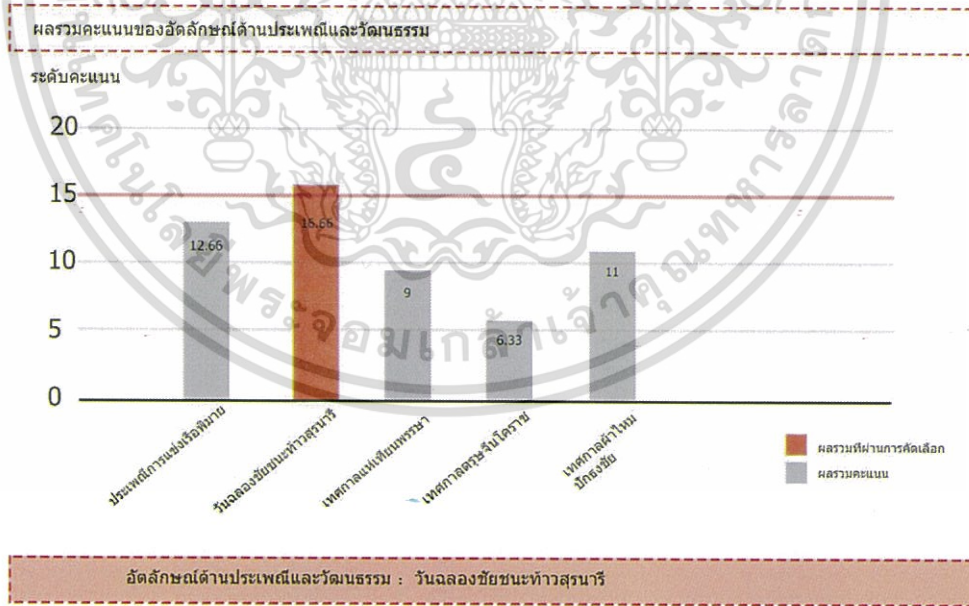
เกณฑ์ในการคัดเลือกอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมไทโคราชจะคิดจากค่าคะแนนรวมของเกณฑ์ในการประเมินคุณค่าทางวัฒนธรรมที่เป็นอัตลักษณ์ของชาวไทโคราชทั้ง 4 ข้อ แล้วถ้าหากมีค่าเกิน ร้อยละ 75 หรือ 15 คะแนน จะถูกคัดเลือกให้เป็นอัตลักษณ์ทางศิลปวัฒนธรรมไทโคราช

4.1.2 แสดงภาพแผนภูมิการซ้ำของข้อมูลในศิลปวัฒนธรรมแขนงต่างๆ

ภาพที่ 4.1 แผนภูมิแสดงการคัดเลือกอัตลักษณ์ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นและวิถีชีวิต

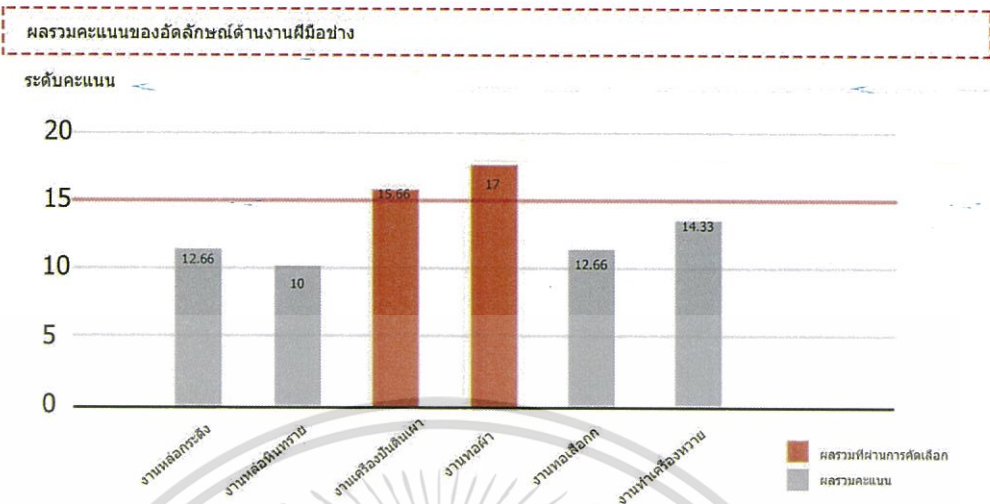
ที่มา: ผู้วิจัย:2561

ภาพที่ 4.2 แผนภูมิแสดงการคัดเลือกอัตลักษณ์ด้านประเพณีและวัฒนธรรม

ที่มา: ผู้วิจัย:2561

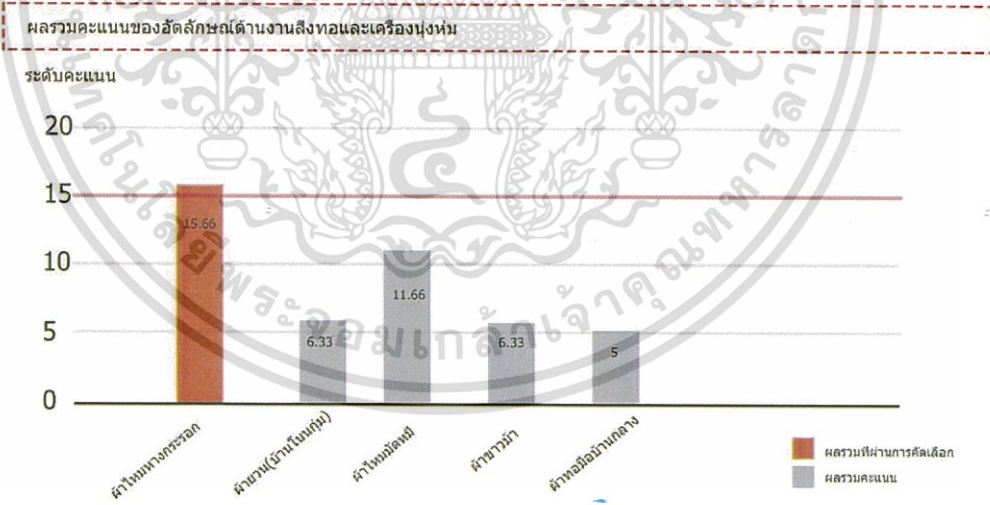
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อัตลักษณ์ด้านงานฝีมือช่าง : งานเครื่องปั้นดินเผาและงานทอผ้า

ภาพที่ 4.3 แผนภูมิแสดงการคัดเลือกอัตลักษณ์ด้านงานฝีมือช่าง

ที่มา: ผู้วิจัย:2561

อัตลักษณ์ด้านงานสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม : ผ้าไหมทางกระรอก

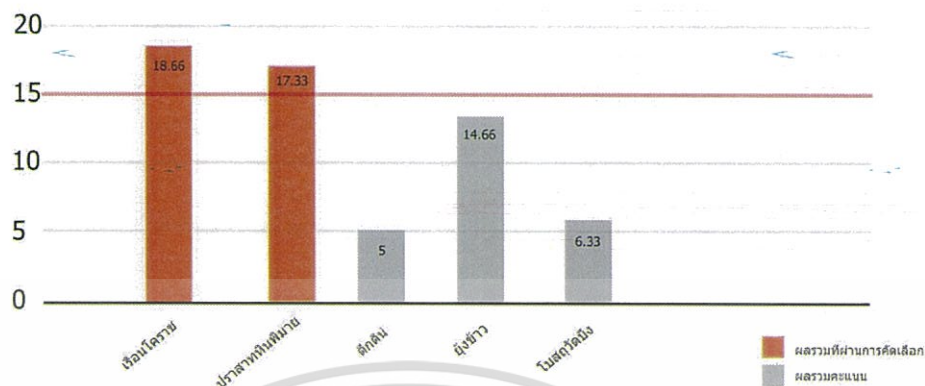
ภาพที่ 4.4 แผนภูมิแสดงการคัดเลือกอัตลักษณ์ด้านงานสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม

ที่มา: ผู้วิจัย:2561

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผลรวมคะแนนของอัตลักษณ์ด้านสถาปัตยกรรม

ระดับคะแนน

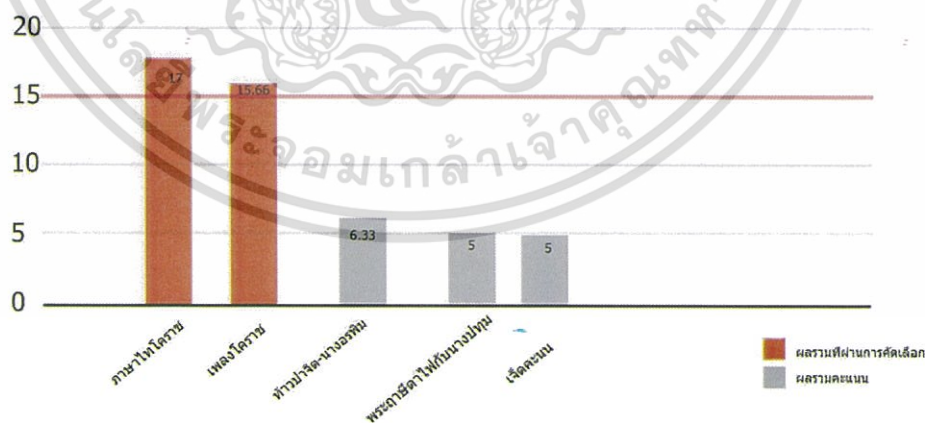
อัตลักษณ์ด้านงานสถาปัตยกรรม : เรือนโคราชและปราสาทหินพิมาย

ภาพที่ 4.5 แผนภูมิแสดงการคัดเลือกอัตลักษณ์ด้านสถาปัตยกรรม

ที่มา: ผู้วิจัย:2561

ผลรวมคะแนนของอัตลักษณ์ด้านภาษาและวรรณกรรม

ระดับคะแนน

อัตลักษณ์ด้านภาษาและวรรณกรรม : ภาษาไทยโคราชและเพลงโคราช

ภาพที่ 4.6 แผนภูมิแสดงการคัดเลือกอัตลักษณ์ด้านภาษาและวรรณกรรม

ที่มา: ผู้วิจัย:2561

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.2 ผลจากการประเมินค่ามรดกทางศิลปวัฒนธรรมที่เป็นอัตลักษณ์ของชาวไทโคราช

ผลจากการประเมินค่ามรดกทางศิลปวัฒนธรรมที่เป็นอัตลักษณ์ของชาวไทโคราช จากค่าระดับคะแนนในแผนภาพ แสดงการซ้ำกันของชุดข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญด้านศิลปวัฒนธรรม โคราช จำนวน 3 คน สามารถคัดเลือกศิลปวัฒนธรรมที่แสดงความเป็นรากเหง้าของชาวไทโคราชได้ 10 วัฒนธรรม ได้แก่ 1) เครื่องใช้และอุปกรณ์ที่ทำมาจากหวาย 2) การทอผ้าพื้นบ้าน 3) วันฉลองชัยชนะท้าวสุรนารี 4)งานเครื่องปั้นดินเผา 5) งานทอผ้า 6) ผ้าไหมหางกระรอก 7) เรือนโคราช 8) ปราสาทหินพิมาย 9) ภาษาไทโคราช 10)เพลงโคราช ซึ่งจะนำอัตลักษณ์ทางศิลปวัฒนธรรมทั้ง 10 วัฒนธรรมมาประยุกต์ใช้เพื่อเป็นองค์ประกอบในการออกแบบต่อไป

4.3 อัตลักษณ์ทางศิลปวัฒนธรรมของชาวไทโคราช

4.3.1 เครื่องใช้และอุปกรณ์ที่ทำมาจากหวาย

ชาวโคราชนิยมใช้หวายและไม้ไผ่มาทำเครื่องจักสานเพราะหาง่ายและสร้างขึ้นเพื่อใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน แต่ละท้องถิ่นก็จะมีกรรมวิธี รูปแบบของเครื่องจักสานที่แตกต่างกันไป ปัจจุบันบางหมู่บ้านก็ยึดเป็นอาชีพหลัก(พินาลิน สาริยา:2541) จนกลายเป็นสินค้าส่งออกที่ได้รับความนิยมของชาวโคราช ซึ่งเครื่องใช้ของชาวโคราชที่ทำจากหวายและไม้ไผ่แบ่งตามประโยชน์ใช้สอยได้ดังนี้

1) ภาชนะใส่ของ ได้แก่ กระบุง หรือ ชาวโคราชเรียก กระเชอ เป็นภาชนะที่ใช้สำหรับใส่ของ นิยมใช้เป็นถุงและหอบด้วยไม้คาน แหล่งผลิตคือ หมู่บ้านหนองว่า ตำบลด่านคล้า อำเภอ โนนสูง ,กระด้ง เป็นภาชนะที่ใช้สำหรับร่อน,เลือก หรือ ตากผลิตผลทางการเกษตรและอื่นๆ แหล่งผลิตคือ หมู่บ้านหนองโจด ตำบลโตนด อำเภอ โนนสูง(พินาลิน สาริยา:2541) และยังมีภาชนะอื่นๆอีกมากมาย เช่น ตะกร้า กระต๊อบ กระจาด เป็นต้น

ภาพที่ 4.7 ภาชนะใส่ของที่ทำมาจากหวายและไม้ไผ่

ที่มา: ผู้วิจัย:2561

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2) อุปกรณ์เครื่องใช้ ได้แก่ เครื่องใช้จับสัตว์ต่างๆ เช่น ไซ สุ่ม และกระชัง เป็น อุปกรณ์ที่ใช้สำหรับดักสัตว์น้ำ แหล่งผลิต คือ หมู่บ้านกุดสวย ตำบลพลับพลา อำเภอลำทะเมนชัย(พินาลิน สาริยา:2541)

ภาพที่ 4.8 เครื่องจับสัตว์ที่ทำมาจากหวายและไม้ไผ่
ที่มา:ผู้วิจัย:2560

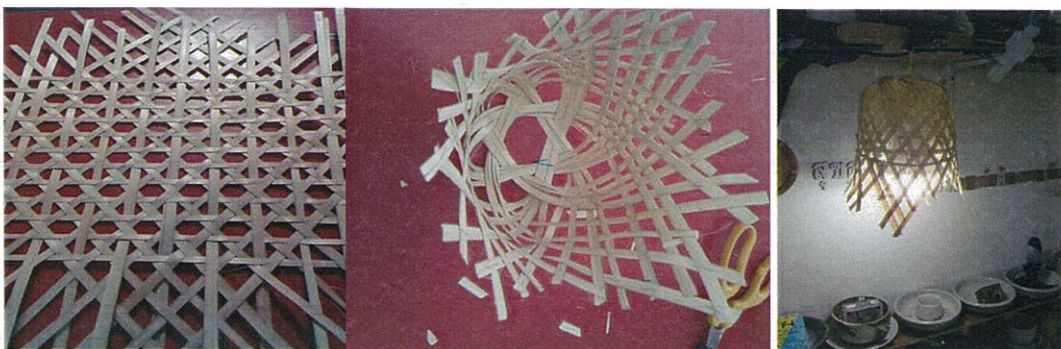
3) เครื่องเรือน ชาวโคราชได้นำหวายและไม้ไผ่มาแปรรูป ประยุกต์ใช้เป็นเครื่องเรือนจากช่างพื้นดินที่มีฝีมือและเข้าใจธรรมชาติของวัสดุ สามารถนำหวายและไม้ไผ่มาใช้เป็นเครื่องเรือนได้หลากหลาย เช่น เก้าอี้ โต๊ะ เก้าอี้ ตู้ โคมไฟ และชั้นวางของต่างๆ อีกทั้งยังนำมาทำเป็นฝาเรือนได้อีกด้วย

ภาพที่ 4.9 เครื่องเรือนที่ทำมาจากหวายและไม้ไผ่

ที่มา: <https://www.facebook.com/wachiravich.thanadejthitipat>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.10 โคมไฟสานทำมาจากไม้ไผ่

ที่มา: <https://www.facebook.com/wachiravich.thanadejthitipat>

4.3.2 การทอผ้าไหมพื้นบ้าน

ในข้อนี้ได้รวมอัตลักษณ์ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นและวิถีชีวิต(การทอผ้าพื้นบ้าน) อัตลักษณ์ด้านงานฝีมือช่าง(การทอผ้า)และอัตลักษณ์ด้านสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม(ผ้าไหมทางกระรอก) ไว้ด้วยกันเนื่องจากจัดอยู่ในเรื่องราวเดียวกัน นั่นคืออัตลักษณ์ของผ้าไหมพื้นถิ่นของชาวโคราช

ชาวโคราชนิยมผ้าทอหลายประเภท แตกต่างกันไปในแต่ละท้องถิ่นจะมีลวดลาย สี สัน บ่งบอกถึงเอกลักษณ์ของท้องถิ่นนั้นๆ เช่น ผ้าขาวม้าจะมีสีสันจุดคาด ลายที่พบมากจะเป็นลายตาข่ายลายตาราง, ผ้าถุงจะเป็นผ้ามัดหมี่, ผ้ามุกเป็นผ้าจิดฝ้าย มีการกำหนดลวดลายสวยงามมาก เกิดจากการใช้ฝ้ายสีแดง ทอยกดอกเป็นสีเหลืองเล็กๆ และมีเกษรอยู่ตรงกลางเชิงผ้าทั้ง 2 ข้าง ทอด้วยจิด ออกแบบลวดลายสวยงามต่างๆกัน เช่น ลายดอกจัน ลายม้าเทศ ลายช้าง, ผ้าเลื้อยเป็นผ้าจิดฝ้าย มีการกำหนดลวดลายคล้ายเลื้อย เกิดจากการใช้ฝ้ายสีขาว เชิงผ้าทั้ง 2 ข้าง ทอด้วยจิด ออกแบบลวดลายสวยงามต่างๆ กัน เช่นเดียวกับผ้ามุก(พินาลิน สาริยา:2541) แต่ที่มีชื่อเสียงมากที่สุดก็คือ ผ้าไหม เนื่องมาจากว่า จังหวัดนครราชสีมา นั้นได้ชื่อว่าเป็นแหล่งผลิตเส้นไหมและผ้าไหมที่มีคุณภาพมาอย่างยาวนาน จากบันทึกทางประวัติศาสตร์ที่ว่า ชาวไทโคราชนั้นผลิตเส้นไหมและใช้ในชีวิตประจำวันกันหลายครอบครัว จนกระทั่งมีพ่อค้าคนกลาง นำไปขายที่กรุงศรีอยุธยา ทำให้ผ้าไหมเป็นที่รู้จักในวงกว้างและถูกเรียกว่า “ไหมโคราช” โดยผ้าไหมจากอำเภอปักธงชัยนั้นเป็นแหล่งผลิตหลักที่มีชื่อเสียงมากที่สุด เนื่องจากที่อำเภอปักธงชัยนั้น มีการปลูกหม่อน เลี้ยงไหม ฟอก ย้อม และทอเป็นสิน และได้มีการทอผ้าแบบครบวงจรเพื่อสำหรับผลิตเพื่อส่งออกต่างประเทศ

ผ้าไหมทางกระรอก เป็นผ้าทอที่ขึ้นชื่อมากที่สุดของโคราช เนื่องจากในอดีตนั้นจะใช้สำหรับเป็นผ้าถุงโจงกระเบนสำหรับชนชั้นสูง และพบว่าส่วนใหญ่จะมีการทอขึ้นที่เมืองโคราช

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผ้าหางกระรอก นั้นมีลักษณะรีวเลื่อมมัน เหลือบระยับคล้ายหางกระรอก เนื้อผ้าเป็นฝอยฟู (https://www.qsds.go.th/silkcotton/k_2.php) เกิดจากการใช้ไหม 2 สี ควบหรือปั่นเข้าด้วยกัน เรียกว่า ไหมลูกกลาย ทอเข้ากับไหมยืน ด้วยลักษณะเฉพาะตัวทำให้ผ้าไหมหางกระรอกเป็นผ้าทอที่เป็นเอกลักษณ์คู่เมืองโคราช

ภาพที่ 4.11 ผ้าไหมหางกระรอก

ที่มา: <http://kanchanapisek.or.th/kp8/nrs/nrs504.html>

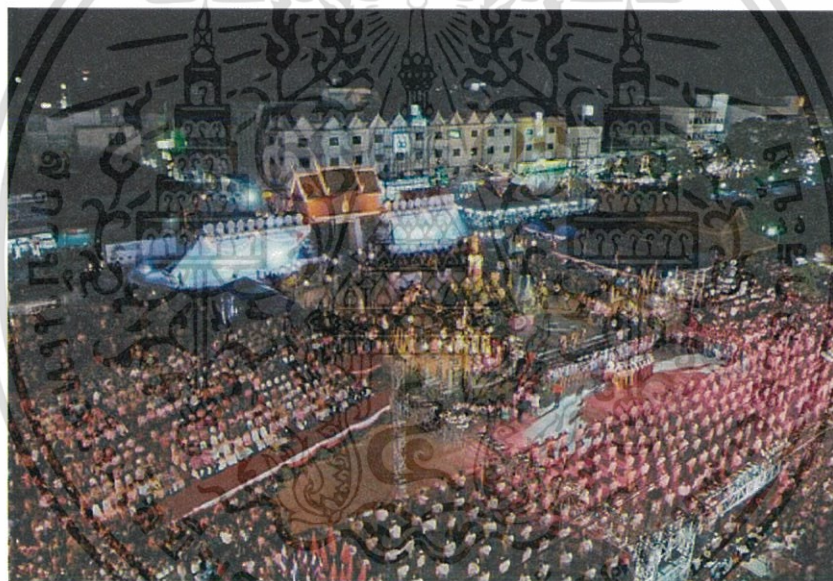
ภาพที่ 4.12 ผ้ามุก

ที่มา: <https://home.kku.ac.th/creativekarm/operator/op42.html>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.3.3 งานฉลองวันแห่งชัยชนะของท้าวสุรนารี

งานฉลองวันแห่งชัยชนะของท้าวสุรนารี จัดในช่วงเวลา ระหว่างวันที่ 23 มีนาคม – 3 เมษายน ของทุกปี “ถือว่าเป็นงานประจำปีของจังหวัด ซึ่งถือเป็นเวลาที่ ท้าวสุรนารี ได้รับชัยชนะ จากข้าศึก เป็นการระลึกถึงความกล้าหาญในวีรกรรมครั้งนั้น ภายในงาน มีการแสดงศิลปวัฒนธรรม การออกร้านต่างๆของทั้งภาครัฐและเอกชน งานฉลองจัดขึ้นครั้งแรกในปี พ.ศ. 2477 มีการ บวงสรวงอนุสาวรีย์ท้าวสุรนารี พิธีจุดพลุสีมุมเมือง มีการแสดงละครเรื่อง วีรกรรมท้าวสุรนารี ซึ่ง ถือว่าเป็นกิจกรรมหลักของงาน เพื่อให้ประชาชนชาวโคราชระลึกถึงวีรกรรมในครั้งนั้น โดยที่ วัตถุประสงค์หลักของงานก็เพื่อเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่พลเมือง ” (<https://picpost.postjung.com>)

ภาพที่ 4.13 งานฉลองวันแห่งชัยชนะของท้าวสุรนารี

ที่มา: <https://picpost.postjung.com>

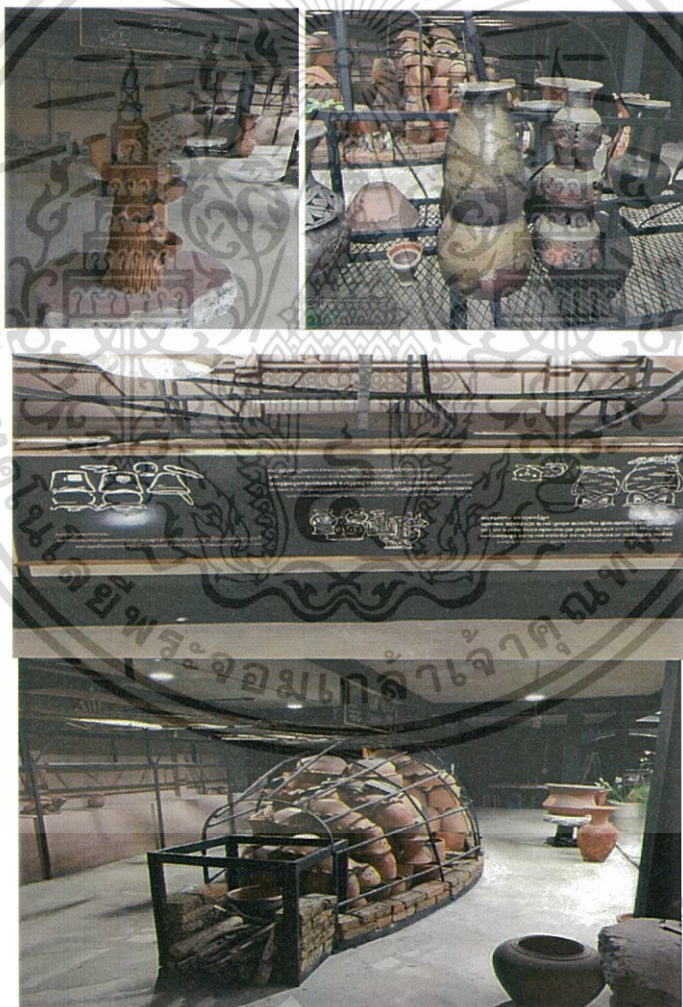
4.3.4 เครื่องปั้นดินเผา

งานเครื่องปั้นดินเผาของเมืองโคราชที่มีชื่อเสียงมากที่สุดก็คือ หมูบ้านผลิต เครื่องปั้นดินเผาด่านเกวียน อยู่ที่ตำบลด่านเกวียน อำเภอโชคชัย แต่เดิมทำเพื่อประโยชน์ใช้สอยในครัวเรือน ต่อมามีพ่อค้าจากตำบลใกล้เคียงมาซื้อเพื่อไปจำหน่าย และประมาณปี พ.ศ. 2507 อาจารย์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิโรฒ ศรีสุโร และอาจารย์ พิศ ป้อมสินทรัพย์ ได้เข้ามาพัฒนารูปแบบ และเผยแพร่ จนทำให้ เครื่องปั้นดินเผาด่านเกวียน มีชื่อเสียงแพร่หลายจนถึงปัจจุบัน(พินาลิน สาริยา:2541)

สาเหตุที่ตำบลด่านเกวียนนั้นมีการทำเครื่องปั้นดินเผากันมากมายหลายครัวเรือน เนื่องจากว่าดินที่นำมาทำเครื่องปั้นดินเผาที่ด่านเกวียนนั้น นำมาจากลำน้ำมูลซึ่งอยู่ฝั่งตรงข้ามกับ หมู่บ้านด่านเกวียน เป็นดินเหนียวเนื้อละเอียด ไม่มีกรวด หิน หรือรากไม้ผสมอยู่ มีสีน้ำตาลอมแดง ดินเหนียวเหล่านี้จะมีออกไซด์ของโลหะผสมอยู่ สันนิษฐานว่าเป็นสนิมเหล็ก เมื่อเผาแล้วมีความ มั่น เหมือนกับทำการเคลือบ และเมื่อทอดลงเคาะ เสียงจะดังเหมือนเคาะโลหะ ซึ่งแตกต่างจากการ เคาะเครื่องปั้นดินเผาทั่วไป(พินาลิน สาริยา:2541)

ภาพที่ 4.14 ตัวอย่างเครื่องปั้นดินเผาตำบลด่านเกวียน

ที่มา:ผู้วิจัย:2560

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.3.5 เรือนโคราช

เป็นสถาปัตยกรรมพื้นถิ่นที่มีลักษณะเฉพาะตัว ซึ่งกลุ่มชาวไทโคราชได้ใช้อยู่อาศัยมานานหลายชั่วอายุคน รูปแบบสถาปัตยกรรมของเรือนโคราชมีความสัมพันธ์สอดคล้องกับวิถีชีวิตสังคมเกษตรกรรม และสภาพแวดล้อมท้องถิ่นอย่างแท้จริง

“รูปแบบของเรือนโคราชนั้นได้ปรับเปลี่ยนองค์ประกอบและรายละเอียดบางอย่างจากเรือนไทยภาคกลาง เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม ภูมิประเทศ ภูมิอากาศ สภาพสังคมและวัฒนธรรม ก่อให้เกิดลักษณะเฉพาะตัวที่เป็นอัตลักษณ์ขึ้นมา โดยทั่วไป เรือนโคราชส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นเรือนไม้ยกพื้นสูง ใต้ถุนโล่ง หลังคาทรงจั่วที่มีความลาดชัน ก่อสร้างด้วยระบบสำเร็จรูปแล้วนำมาประกอบเป็นตัวเรือน ฝาเรือนเป็นฝาสำเร็จรูปยกเป็นแผงมาติดตั้ง เป็นการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นผสมผสานกับการเลือกใช้วัสดุ ตัวเรือนแบ่งพื้นที่ใช้สอยเป็น 4 ส่วน คือ เรือนนอน , ระเบียบียง , นอกชาน และครัว” (<http://www.koratmuseum.com/bankorat/bankorat-karun.pdf>:2560)

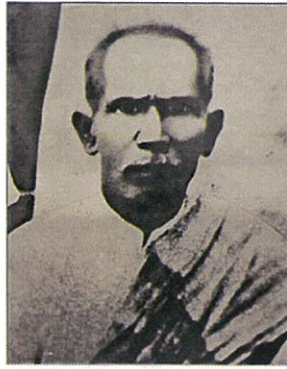
เรือนโคราชนั้นได้รับความนิยมนำมาสร้างเป็นที่อยู่อาศัยของชาวโคราชมาอย่างยาวนาน และจากการเปลี่ยนแปลงแต่ละยุคสมัย ทางเศรษฐกิจ สังคม และการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม จึงส่งผลให้เรือนโคราชมีความหลากหลายและแตกต่างกันไปตามแต่ละท้องถิ่น แต่เรือนโคราชที่แตกต่างอย่างเป็นเอกลักษณ์ ก็คือเรือนโคราชที่อำเภอคง หรือที่ชาวโคราชรู้อยู่กัน ในนาม “เรือนพोकง”

ภาพที่ 4.15 เรือนพोकง

ที่มา: <http://www.koratmuseum.com/bankorat.html>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

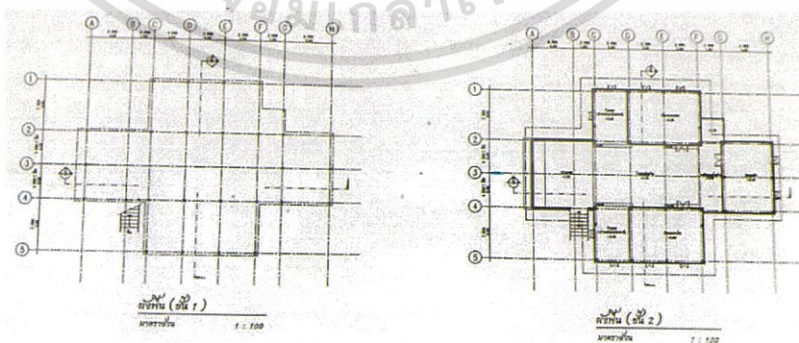

ภาพที่ 4.16 พ่อกง

ที่มา: <http://www.koratmuseum.com/bankorat.html>

เอกลักษณ์ของเรือนพ่อกงที่แตกต่างกับเรือนโคราชทั่วไป ก็คือ เป็นเรือนแฝดที่มีเรือนนอน 2 หลัง ขนานกัน มีชานหรือโถงกั้นกลาง (เรือนมี 2 จั่ว แต่มีพื้นที่ใช้สอยเทียบเท่าเรือน 3 จั่ว) มีการสอดประสานชิ้นส่วนต่างๆ เข้าด้วยกัน ได้อย่างแข็งแรง มั่นคง มีความเข้าใจเรื่องโครงสร้างและสัจจะของวัสดุ ทำให้เรือนพ่อกงสามารถคงอยู่มาได้ยาวนานถึง 111 ปี และในปัจจุบันได้ทำการบูรณะซ่อมแซมและนำไปตั้งไว้ในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา เพื่อเป็นการสืบทอดภูมิปัญญาด้านสถาปัตยกรรมพื้นถิ่นของชาวโคราช โดยมีรายละเอียดด้าน โครงสร้างและรูปแบบ ดังนี้

การวางผังเรือน ได้วางตัวเรือนตามตะวัน คือหันด้านจั่วไปทางทิศตะวันออกและทิศตะวันตก ซึ่งเป็นการวางตำแหน่งในทิศทางที่สอดคล้องกับสภาพภูมิอากาศท้องถิ่น การวางเรือนลักษณะนี้จะทำให้พื้นที่ด้านยาวของตัวเรือนไม่รับแดดตลอดทั้งวันและสามารถรับลมประจำฤดูกาลได้ดี

ภาพที่ 4.17 ผังพื้นเรือนพ่อกง

ที่มา: ผู้วิจัย: 2560

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

“ผังเรือนพ่อคงที่แตกต่างจากเรือนโคราชทั่วไปที่เห็นได้ชัดก็คือ การสร้างเป็นเรือนแฝดที่มีเรือนนอน 2 หลังวางขนานกัน คั่นกลางด้วยโถงขนาดกว้างมีการกั้นฝาเรือนนอนเพียงสองช่วงเสา ตั้งแต่ช่วงเสาที่สองถึงเสาช่วงที่สาม ส่วนเสาช่วงแรกเปิดโล่งด้านข้างหนึ่งด้าน เพื่อเชื่อมต่อกับโถงกลาง ซึ่งพื้นที่ส่วนนี้ใช้สำหรับนั่งพักผ่อนหรือรับแขก ซึ่งเรือนโคราชทั่วไปมักจะสร้างเป็นเรือนเดี่ยว ที่ประกอบไปด้วยเรือนนอน ระเบียง นอกชานและครัว

นอกจากนั้น เรือนพ่อคง ยังมีการแบ่งพื้นที่ใช้สอยอย่างเป็นสัดส่วนตามลำดับการเข้าถึง และระดับความต้องการความเป็นส่วนตัว จะเห็นได้จากการวางตำแหน่งชานทางขึ้นเรือนไว้ด้านหน้าสุด ซึ่งเป็นส่วนสาธารณะที่มีระดับพื้นต่ำสุด เพื่อเชื่อมต่อระหว่างพื้นที่ภายนอกและพื้นที่บนเรือน จากชานด้านหน้าเชื่อมต่อไปยังโถงกลางขนาดกว้าง ซึ่งเป็นพื้นที่เอนกประสงค์และทางสัญจรไปยังส่วนต่างๆ โดยเฉพาะการเชื่อมต่อกับห้อง โถง ของเรือนนอนทั้งสองฝั่ง ซึ่งเป็นพื้นที่กึ่งสาธารณะที่ยกระดับพื้นสูงขึ้น ไปอีกประมาณ 40 ซม. ส่วนห้องนอนทั้งสองฝั่งนั้นจะกั้นด้วยฝารอบด้าน มีประตูทางเข้าบริเวณหลังสุดเพื่อความเป็นส่วนตัว สำหรับครัวเป็นเรือนขวางอยู่ด้านหลังสุด มีขนาดความยาวสองห้องที่มีระบบ โครงสร้างขนาดใหญ่ และมีความประณีตมากกว่าเรือนครัวทั่วไป”(http://www.koratmuseum.com/bankorat/bankorat-karun.pdf:2560)

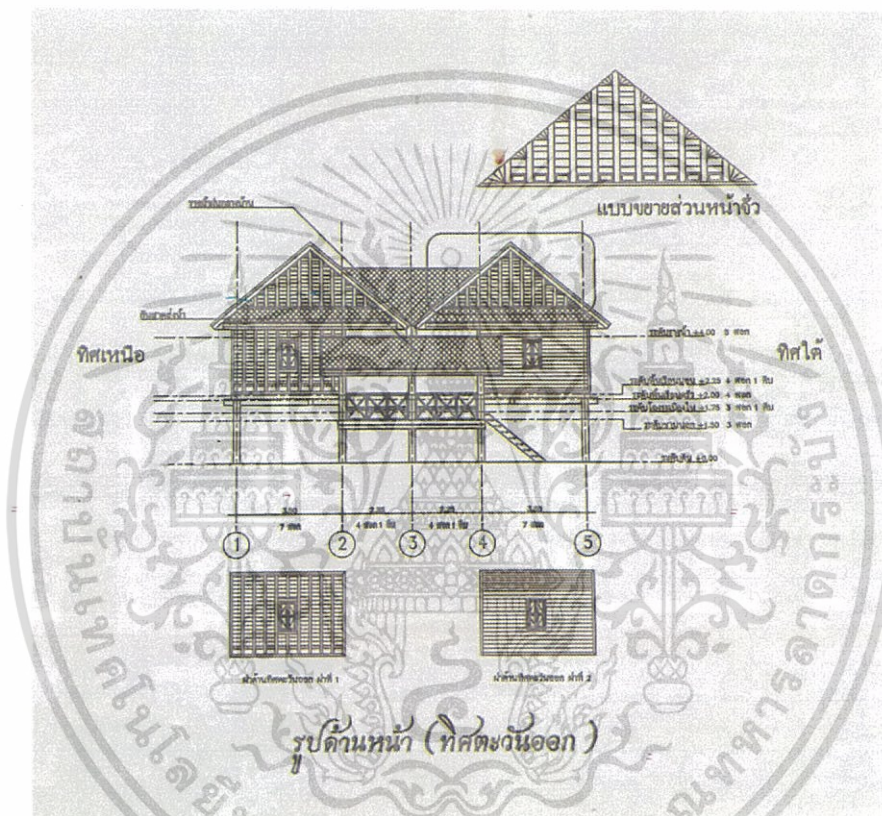
ภาพที่ 4.18 การบูรณะเรือนพ่อคงที่มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

ที่มา: <http://www.koratmuseum.com/bankorat/bankorat-karun.pdf:2560>และผู้วิจัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เรือนพ่อคงที่มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมาได้มีการปรับปรุงซ่อมแซมบางจุดขึ้นมาใหม่ โดยช่างพื้นถิ่น เพื่อรักษาเอกลักษณ์ที่แตกต่างจากเรือน โคราชทั่วไปเพื่อให้คนรุ่นหลังได้ศึกษาต่อไป

นอกจากเอกลักษณ์ที่เป็นเรือนแฝดแล้ว การสร้างหลังคาจั่วแฝดให้ครอบคลุมฝั่งเรือนทั้ง 3 ช่วงในลักษณะนี้ ทำให้ต้องสร้างหลังคาเรือนขนาดใหญ่ ส่งผลให้มีแผงหน้าจั่วที่ใหญ่และสูงกว่าเรือนปกติ

ภาพที่ 4.19 แสดงรูปตัดของเรือนพ่อคง

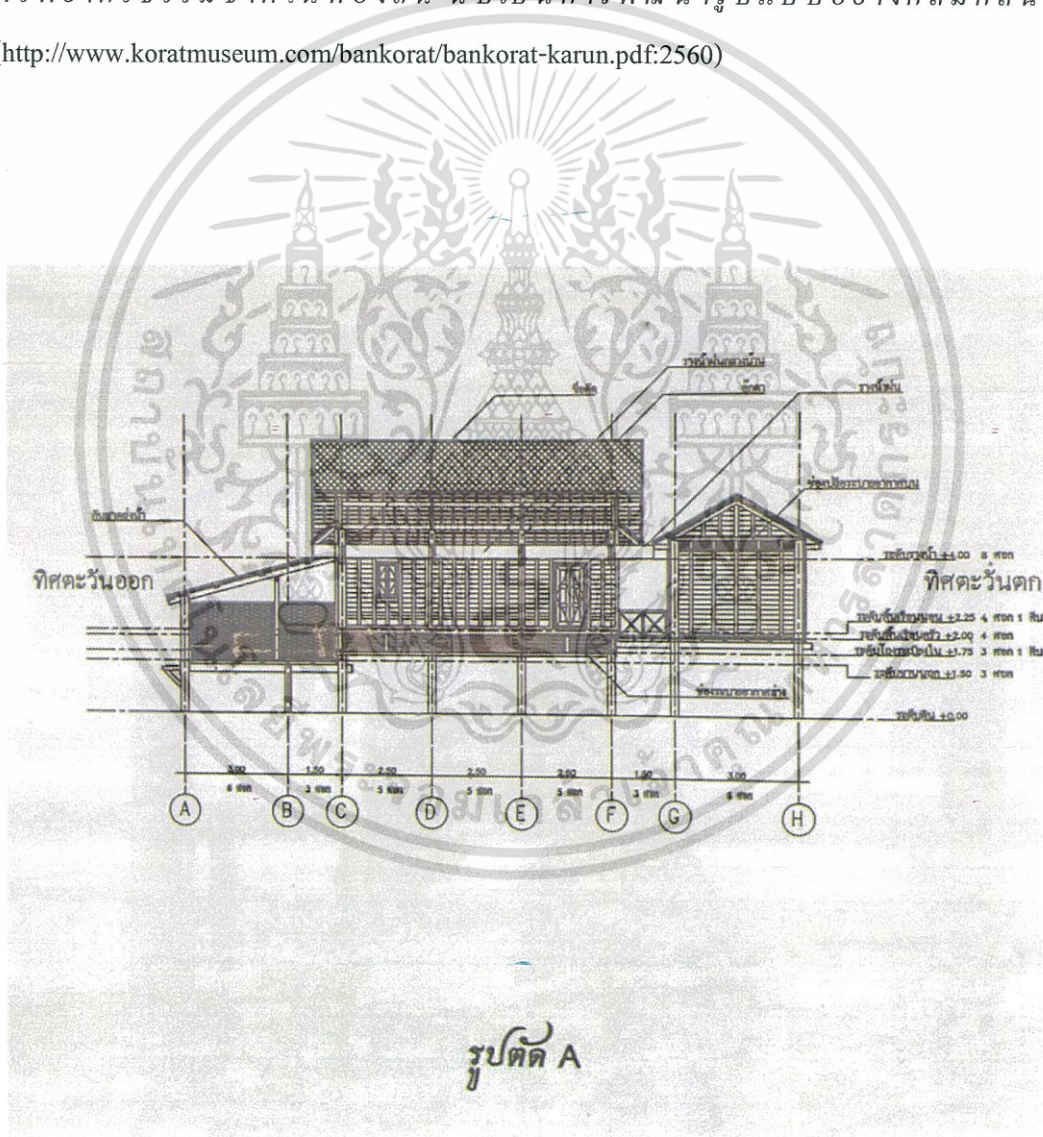
ที่มา:ผู้วิจัย:2560

ฝาเรือน มีสองลักษณะ คือ ฝาปรือและฝาไม้กระดาน ฝาปรือหรือฝากระเซงคำ ปั้นฝาที่ช่างพื้นบ้านนำต้นปรือหรือต้นแขวง (อีสานเรียกว่ากกฝือ) ซึ่งเป็นหญ้าชนิดหนึ่งมาสอดใส่เบียดกันแน่นจนไม่มีช่องลมหรือฝนซึมเข้าได้ปะประกบด้วยไม้ไผ่ผ่าเสี้ยวรมไฟและทาร์กจนดำเพื่อกันมอดและแมลงทั้งด้านนอกและด้านใน (ชาวบ้านเรียกเซงคำ) ฝาปรือจึงเป็นแนวคิดของแผงฝาสำเร็จรูป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่มีรูปแบบคล้ายฝาสำหรับของเรือนไทยภาคกลาง การนำปรีซึ่งเป็นวัสดุที่หาได้ในท้องถิ่นมาทำเป็นวัสดุกรุ นับเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นของชาวไทโคราช

“ฝาไม้กระดาน จะใช้เคร่าตั้งด้านใน ตีฝากระดานทางนอนและตีไม้ทับเกล็ดด้านนอกเป็นช่องจังหวะคล้ายกับฝาปรีกรูเซ่งคำ ทั้งนี้ไม่ว่าจะเป็นฝาชนิดใดการออกแบบหน้าต่างและประตูจะมีลักษณะคล้ายคลึงกัน คือ ฝาด้านยาวภายนอกหนึ่งแผงจะมีหน้าต่างหนึ่งช่องเปิดแบบบานเดี่ยวและบานคู่ ด้านสกัดไม่นิยมเจาะหน้าต่างฝาด้านยาวภายในทึบ แผงกลางเจาะช่องประตูหนึ่งช่องเปิดแบบบานคู่ หน้าต่างและประตูเปิดเข้าในเรือน ซึ่งรูปแบบของฝาเรือนโคราชมีความสัมพันธ์กับทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่น นับเป็นการพัฒนา รูปแบบอย่างกลมกลืน ”
(<http://www.koratmuseum.com/bankorat/bankorat-karun.pdf:2560>)

ภาพที่ 4.20 แสดงรูปตัดของเรือนฟ้อคง(2)

ที่มา:ผู้วิจัย:2560

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เรือนพอกงใช้ไม้เนื้อแข็งเป็นวัสดุก่อสร้างหลักเกือบทั้งหมด ซึ่งรวมทั้งส่วนโครงสร้างและส่วนประกอบต่างๆ โครงสร้างหลักของเรือน เช่น เสา พื้น หรือส่วนที่ต้องรับน้ำหนักจะใช้ไม้เต็งรัง ส่วนฝ้า จั่ว หรือส่วนอื่นที่ไม่ต้องรับน้ำหนักมากจะใช้ไม้ประดู่หรือไม้แดง เป็นต้น

“เรือนหลังนี้สร้างด้วยระบบสำเร็จรูปที่สามารถถอดประกอบได้ ซึ่งเป็นระบบการก่อสร้างอาคารไม้ที่ได้รับความนิยมในช่วงเวลานั้น ดังนั้น ช่างจะต้องมีความชำนาญและมีความแม่นยำสูงในการวัดขนาด การเจาะ การบาก เพื่อปรงเป็นเครื่องเรือนส่วนต่างๆ แล้วประกอบขึ้นเป็นตัวเรือน โดยยึดองค์อาคารเหล่านั้นด้วยวิธีการเข้าเดือย สอดสลักลิ้ม เพื่อยึดตรึงให้มั่นคงแน่นหนาด้วยฝีมืออันประณีต อันเป็นทักษะที่สืบทอดกันมา องค์ประกอบของตัวเรือนมี 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนเตี้ยล่าง, ส่วนเตี้ยบน และส่วนเครื่องบน ” (<http://www.koratmuseum.com/bankorat/bankorat-karun.pdf:2560>)

ภาพที่ 4.21 เสา, คาน, พื้น ของเรือนพอกง

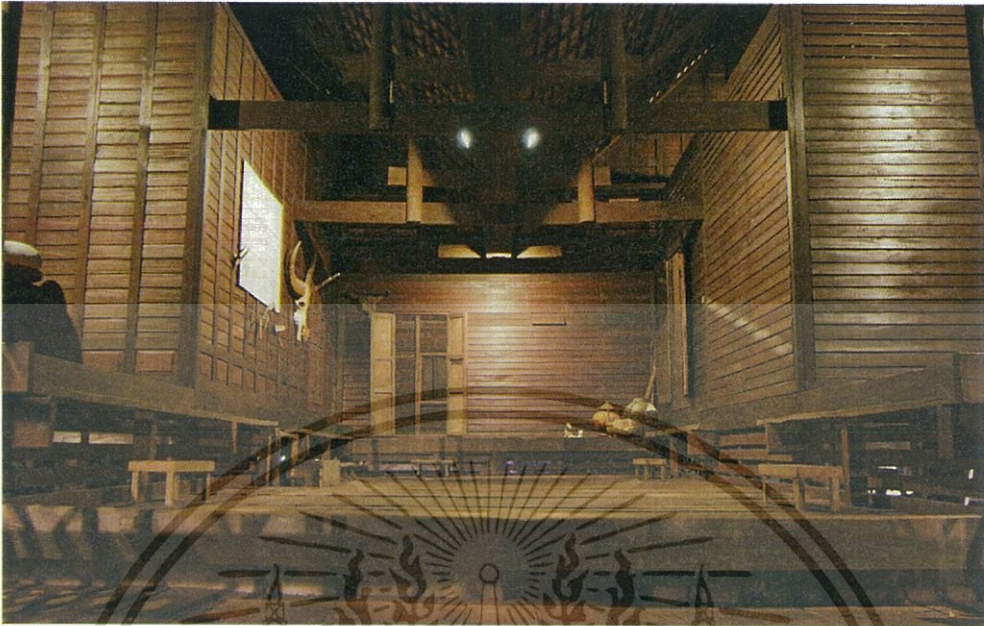
ที่มา: <http://www.koratmuseum.com/bankorat/bankorat-karun.pdf:2560> และผู้วิจัย

ภาพที่ 4.22 การเข้าไม้ของเรือนพอกง

ที่มา: <http://www.koratmuseum.com/bankorat/bankorat-karun.pdf:2560> และผู้วิจัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.23 ภายในเรือนพ้อคง

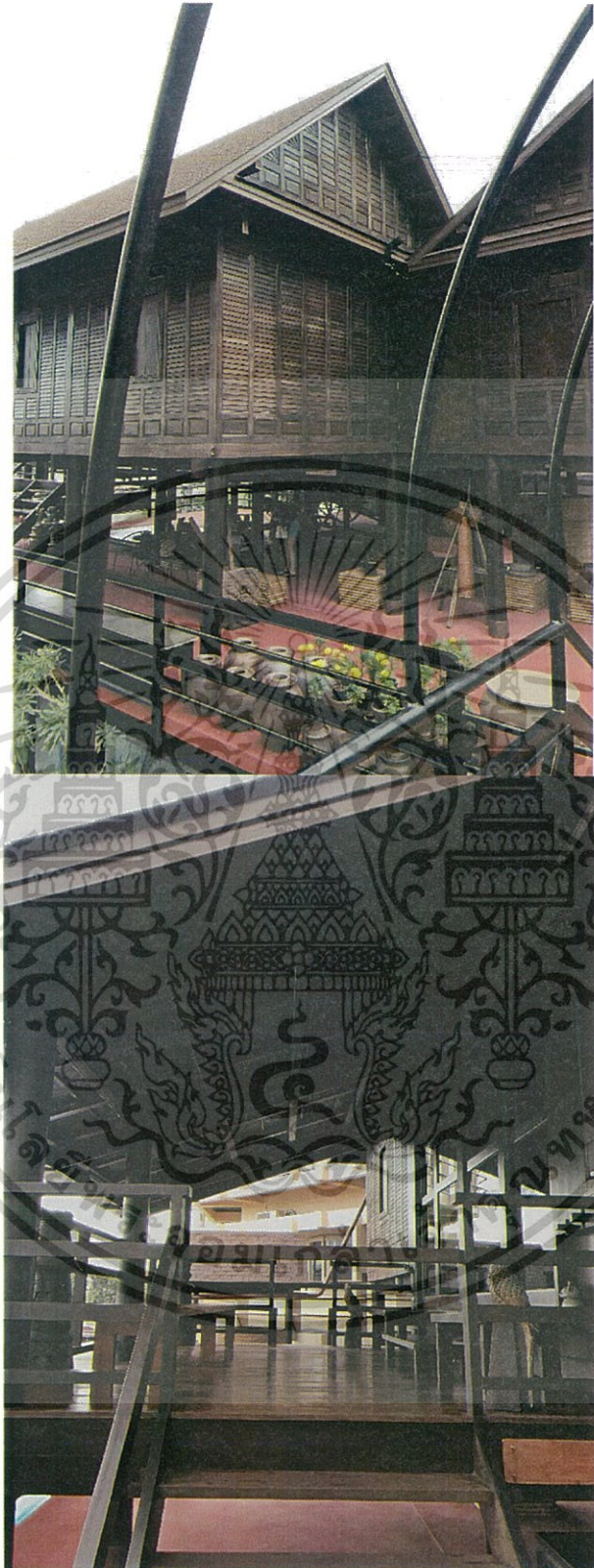
ที่มา (<http://www.koratmuseum.com/bankorat/bankorat-karun.pdf:2560>)

ภาพที่ 4.24 ภายในเรือนพ้อคง

ที่มา: ผู้วิจัย: 2560

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.25 เรือนพ่อคงที่โครงการเรือนโคราช(เฉลิมวัฒนา)

ที่มา:ผู้วิจัย:2560

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.3.6 ปราสาทหินพิมาย

อุทยานประวัติศาสตร์พิมาย หรือ ปราสาทหินพิมาย เป็นพุทธสถานนิกายมหายานที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย จากบันทึกทางประวัติศาสตร์ระบุว่าสร้างขึ้นในสมัยพระเจ้าศรีวิชัยวรมัน กษัตริย์แห่งอาณาจักรขอม เมื่อพุทธศตวรรษที่ 16-17 ปราสาทหินพิมายนั้นสร้างขึ้นตามคติความเชื่อเกี่ยวกับสวรรค์และโลกมนุษย์ โดยปราสาทหินพิมายเปรียบเสมือนเป็นตัวเชื่อมระหว่างโลกกับสวรรค์ (<http://www.thongteaw.com:2561>)

“อุทยานประวัติศาสตร์พิมาย ประกอบไปด้วย พลับพลา ตั้งอยู่บริเวณกำแพงชั้นนอก เป็นอาคารรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ใช้สำหรับเป็นที่พักของกษัตริย์หรือเจ้านายชั้นสูง ที่เสด็จมาประกอบพิธีทางศาสนา เมื่อเดินเข้าไปจะพบกับสะพานนาคราชที่สร้างด้วยหินทราย เสมือนเป็นทางเชื่อมโลกมนุษย์กับสวรรค์ มีงานประติมากรรมรูปสิงห์ตั้งอยู่ด้านหน้ากำแพงที่ก่อขึ้นจากหินทรายแดงเป็นหลักผสมกับหินทรายขาว และซุ้มประตูที่เรียกว่า โคปุระ ที่ก่อด้วยหินทราย ซึ่งจะมีซุ้มประตูลักษณะนี้อีก 3 ทิศ โดยมีแนวกำแพงสร้างเชื่อมต่อระหว่างกันและเมื่อเดินเข้ามาด้านในก็จะเปรียบเสมือนดินแดนแห่งสวรรค์ เป็นที่อยู่ของเทพเจ้า ซึ่งล้อมรอบปราสาทองค์ประธานที่ตั้งอยู่กลางลาน ที่เป็นศูนย์กลางของศาสนสถานแห่งนี้” (<http://www.thongteaw.com:2561>)

ปราสาทประธานนั้นสร้างด้วยหินทรายขาวทั้งองค์ เนื่องจากว่าทนทานกว่าหินทรายแดง มีความสูง 28 เมตร ประกอบด้วยปราสาทพรหมทัต ซึ่งสร้างด้วยศิลาแลง มีความสูง 15 เมตร ตั้งอยู่ด้านหน้าทางซ้าย ด้านขวามีปราสาทหินแดงสูง 15 เมตร มีทับหลังเป็นหินทรายภาพเล่าเรื่องมหากาพย์มหาภารตะ ตอน กัณณะล่าหมูป่า และบรรณาลัย เป็นอาคารสี่เหลี่ยมผืนผ้าใช้เป็นที่เก็บพระคัมภีร์ทางศาสนา (<http://www.thongteaw.com:2561>)

ภาพที่ 4.26 ปราสาทหินพิมาย

ที่มา: <http://www.thongteaw.com:2561>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.3.7 ภาษาและเพลงโคราช

ภาษาไทยโคราช เป็นภาษาที่ผสมผสานภาษาภาคกลางและภาษาอีสาน มีการใช้ศัพท์เฉพาะ นิยมพูดกันในบางอำเภอ เช่น อำเภอพิมาย อำเภอโนนสูง เป็นต้น ซึ่งบางคำนั้นถูกเลิกใช้ไปแล้วแต่ก็ยังมีใช้พูดกันในชีวิตประจำวันอยู่บ้าง เช่นคำว่า โกรกกราก หมายถึง รีบด่วน,ขอหล่อແ່ແหล่ หมายถึง ไม่เป็นแก่นสาร , ดอกเค้ หมายถึง ต่างหาก เป็นต้น

“เพลงโคราชนั้น ไม่ได้มีหลักฐานปรากฏไว้ชัดเจนว่าเกิดขึ้นเมื่อใด แต่จากบันทึกทางประวัติศาสตร์ พบว่า ใช้เล่นรับเสด็จสมเด็จพระศรีพัชรินทราบรมราชินีนาถ เมื่อปี พ.ศ.2456 ในงานเปิดถนนจอมสุรางค์ยาตร์ หลังจากนั้นเพลงโคราช เป็นที่นิยมมาก การแสดงมหรสพอื่นๆ ส่วนใหญ่ก็จะเล่นเพลงโคราชเพียงอย่างเดียว”(เบญจพร แจกจันทิก:2557)

เพลงโคราชนั้นจะมีความแตกต่างกันสามารถแบ่งได้หลายประเภท เช่น แบ่งตามลักษณะกลอน ได้แก่ เพลงคู่สอง เพลงคู่สี่ เพลงคู่แปด และเพลงคู่สิบสอง ซึ่งจะแตกต่างกันในเรื่องของจำนวนคำและการเว้นวรรค แบ่งตามเนื้อหาของเพลง เช่น เพลงไหว้ครู เพลงสู้ขอ เพลงเกี่ยว เพลงนิทาน เป็นต้น

จากการเปลี่ยนแปลงของยุคสมัย มหรสพ การละเล่นในงานพิธีต่างๆ ได้เปลี่ยนไป ผู้คนนิยมชมภาพยนตร์และดนตรี ทำให้เพลงโคราชเสื่อมความนิยม ซึ่งในปัจจุบันเพลงโคราชเริ่มหาชมได้ยากขึ้น จะมีทำการแสดงอยู่ที่บริเวณลานอนุสาวรีย์ท้าวสุรนารีและในวัดศาลาลอย และจะมีการแสดงก็ต่อเมื่อมีคนมาเก็บน ผู้แสดงแบ่งเป็นชาย 2 หญิง 2 ซึ่งหมอลอกก็จะร้องเพลงเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับเรื่องที่จะมาเก็บน

ภาพที่ 4.27 การแสดงเพลงโคราชที่วัดศาลาลอย

ที่มา:ผู้วิจัย 2560

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลักษณะการแต่งกายของหมอเพลงโคราช ผู้ชายส่วนใหญ่จะนุ่งผ้าโจงกระเบน ผ้าที่นำมา
นุ่งจะเป็นผ้าไหมหางกระรอก มีผ้าขาวม้าคาดเอว ส่วนฝ่ายหญิงจะนุ่งโจงกระเบนเหมือนผู้ชาย ส่วน
เสื้อนิยมสวมเสื้อรัดรูปแบบ ไม่มีปก แขนสั้น ในสมัยก่อนนั้นผู้หญิงไม่สวมเสื้อ มีแต่ผ้ารัดหน้าอก
และใช้ผ้าสะไบเฉียงพาดไหล่

ภาพที่ 4.28 การแต่งกายของหมอเพลงผู้ชาย

ที่มา:ผู้วิจัย 2560

ภาพที่ 4.29 การแสดงเพลงโคราชที่วัดศาลาลอย

ที่มา:ผู้วิจัย 2560

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.4 กรณีศึกษาบูติก โฮเทลเชิงวัฒนธรรม

4.4.1 ข้อมูลทั่วไปและรายละเอียดของโรงแรมกรณีศึกษา

กรณีศึกษาโรงแรมที่พักที่มีการนำศิลปวัฒนธรรมพื้นถิ่น, วิถีชีวิตชาวบ้านมาใช้ในการออกแบบตกแต่งจำนวน 3 แห่ง คือ 1) โรงแรมบราวน์เฮ้าส์จังหวัดอุดรธานี 2) โรงแรมไอยุเดีย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 3) บ้านพักประวัติศาสตร์หลวงราชไมตรี จังหวัดจันทบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวคิดและวิธีการนำวิถีชีวิต วัฒนธรรมและศิลปะพื้นถิ่นมาใช้ออกแบบตกแต่งโรงแรม และสำรวจการจัดพื้นที่ใช้สอยและการบริการต่างๆ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลคนสำคัญมี 1) คุณไอรินดา ไชยรบ หัวหน้าฝ่ายบุคคล โรงแรมบราวน์เฮ้าส์ 2) คุณรัตนา อ่วมประเสริฐ ผู้จัดการ โรงแรมไอยุเดีย 3) คุณปัทมา ปรารักษ์พันธ์ ผู้จัดการบ้านพักประวัติศาสตร์หลวงราชไมตรี โดยมีรายละเอียดของโรงแรมกรณีศึกษาตามตารางที่ ดังนี้

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลทั่วไปและรายละเอียดของ โรงแรมกรณีศึกษา

	โรงแรมบราวน์เฮ้าส์	โรงแรมไอยุเดีย	บ้านพักประวัติศาสตร์หลวงราชไมตรี
			
1. ประเภทโครงการ	บูติกโฮเทลในเมืองอุดรธานี	บูติกโฮเทล ใกล้กับอุทยานประวัติศาสตร์อยุธยา	การปรับปรุงอาคารไม้เก่าอายุ 150 ปีเป็นที่พักสไตล์ Boutique hotel Historic Inn
2. จำนวนห้องพัก	74 ห้อง	13 ห้อง	10 ห้อง
3. รูปแบบของห้องพัก	แบ่งเป็น 4 รูปแบบ ตกแต่งเหมือนกัน แตกต่างกันที่จำนวนเตียงและทำเล ได้แก่ Deluxe, Pool Access, Triplebed และ	แบ่งเป็น 3 รูปแบบ ตามทำเล ได้แก่ Courtyard view, Poolside และ Riverview	แบ่งเป็น 3 รูปแบบ ได้แก่ ห้องริมแม่น้ำ, ห้องวิวแม่น้ำและห้องวิวถนน (ชุมชน) ตกแต่ง 10 เรื่องราวแตกต่างกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

	Family suite		
4. ราคาห้องพัก โดยเฉลี่ย	1,000-2,200 บาท	2,900-4,900 บาท	1,550-3,290 บาท
5. สัดส่วนลูกค้า คนไทย/ ต่างชาติ	80/20	30/70	90/10
6. กลุ่มอายุ ของลูกค้า	วัยทำงานถึงเกษียณ	วัยกลางคนถึงเกษียณ	วัยทำงาน-วัยกลางคน
7. จำนวนแขก ใน 1 กลุ่ม	4 คน	2 คน	กลุ่มเพื่อนและครอบครัว 2-4 คน
8. อาชีพของ ลูกค้า	ค้าขายและธุรกิจส่วนตัว	ธุรกิจส่วนตัวและวัย เกษียณ	พนักงานบริษัทและธุรกิจ ส่วนตัว
9. Package พิเศษ	ไม่มี	ไม่มี	ราคาพิเศษห้องพัก+คาร์ด ไปเขาชีษณุ และมี ส่วนลดสำหรับผู้ถือหุ้น
10. ประเภทห้อง ที่ ขายได้บ่อยที่สุด	-ห้อง Pool Access -ห้อง Family Suite	-River view	-ห้องดูกลาง,ห้องต้นยาง (ห้องวิวแม่น้ำ)

ที่มา: ผู้วิจัย (2561)

4.4.2 การนำวิถีชีวิต และศิลปวัฒนธรรมพื้นถิ่นมาใช้ออกแบบตกแต่ง

การออกแบบตกแต่งของ โรงแรมกรณีศึกษาจะแตกต่างกันออกไปตามลักษณะทาง
กายภาพของอาคารสถานที่และบริบททางวัฒนธรรม ดังนี้ 1) โรงแรมบราวนี่เฮาส์ เป็น
โรงแรมที่สร้างขึ้นใหม่ จำนวน 4 ชั้น มีห้องพัก 72 ห้อง ตกแต่งในสไตล์อีสานร่วมสมัย มี
ห้องประชุมสำหรับ 60 คน และมีลานสนามหญ้าสำหรับจัดงานเลี้ยง/งานแต่งงาน 2)
โรงแรมไอยูเดีย ตกแต่งแบบร่วมสมัย มี 13 ห้อง แต่ละห้องจะตกแต่งด้วยเครื่องเซรามิก
โบราณ ห้องพักรมมีระเบียงนั่งเล่นขนาดใหญ่ 3) บ้านพักประวัติศาสตร์หลวงราชไมตรี เป็น
อาคารไม้เก่า 2 ชั้นแต่เดิมเป็นบ้านพักของหลวงราชไมตรี ถูกปรับปรุงให้เป็นที่พักจำนวน
10 ห้อง ตกแต่งแตกต่างกัน ชั้นล่างจัดแสดงภาพถ่าย เครื่องใช้สิ่งของต่างๆของหลวงราช

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ไมตรีให้ผู้ที่เข้าพักและบุคคลทั่วไปได้ชม ส่วนการนำวิถีชีวิต และศิลปวัฒนธรรมพื้นถิ่นมาใช้ ออกแบบตกแต่งของโรงแรมกรณีศึกษา โดยทั้ง 3 แห่งนั้นจะตกแต่งแตกต่างกันไปตามแต่ละพื้นที่ ส่วนมากจะเลือกใช้ของเก่าและวัสดุท้องถิ่นมาใช้ ตกแต่งด้วยผลงานศิลปะจากศิลปินท้องถิ่น ตามตารางที่ 4.2 ดังนี้

ตารางที่ 4.2 การนำวิถีชีวิต และศิลปวัฒนธรรมพื้นถิ่นมาใช้ ออกแบบตกแต่ง

	โรงแรมบราวน์เฮาส์ 	โรงแรมไอยูเดีย 	บ้านพักประวัติศาสตร์ หลวงราชไมตรี
1.แนวความคิด ในการ ออกแบบ ตกแต่ง	-Simply Esaan Way แสดงถึงวิถีชีวิตแบบเรียบง่ายของชาวอีสาน	-เหมือนเป็นการย้อน เวลากลับไปในสมัย อยุธยา	-แสดงวิถีชีวิตของ ชุมชนริมน้ำจันทบูร และเรื่องราวของหลวง ราชไมตรี
1.วิถีชีวิต	-การนำรถสกายแล็ปมาใช้ ตกแต่งบริเวณล็อบบี้ และ ใช้รับ-ส่งผู้ที่เข้าพัก -การใช้แคร่ไม้สำหรับนอน เล่น -มีอาหารและขนมพื้นถิ่น บริการ -ใช้ส่วนประกอบต่างๆของ เรือนไม้อุดรมาตกแต่ง โดย มีบานหน้าต่างไม้ทุกห้อง 	-ระเบียบริมน้ำขนาดใหญ่ แสดงออกถึงวิถี ชีวิตของชาวอยุธยา -การนำที่ปัดไล่แมลง ของคนสมัยก่อนมาใช้ ตกแต่งตรงประตู ทางเข้าห้องพัก -รูปแบบเรือนไทยของ อยุธยา 	-มีตู้โชว์เครื่องมือ เครื่องใช้สมัยก่อนซึ่งเป็น ของหลวงราชไมตรี เช่น มีดกรีดยางและถ้วย เก็บน้ำยาง,บันทึกต่างๆ ซึ่งเป็นลายมือของหลวง ราชไมตรี -สมุนไพรต่างๆ และภูมิ ปัญญาท้องถิ่น -อาหารเข้าท้องถิ่น เช่น ก้วยจับญวนและขนม ต่างๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

<p>2. ศิลปะและงานฝีมือ</p>	<p>- ภาพเขียนสีน้ำแสดงสถานที่ในจังหวัดอุตรธานี โดยศิลปินท้องถิ่น</p> <p>- การเลือกใช้เฟอร์นิเจอร์ไม้ งานหัตถกรรมและเซรามิกของจังหวัดอุตร</p> 	<p>- จัดแสดงเครื่องเซรามิกและงานศิลปะจากยุคต่างๆภายในห้องพัก</p> <p>- ภาพเขียน วัด, โบสถ์, เจดีย์ในอยุธยา โดยศิลปินท้องถิ่น</p> 	<p>- ปลายฉลุช่องลม บานประตู หน้าต่างและหัวเตียง</p> <p>- งานเครื่องเซรามิกเก่า</p> <p>- ใช้เฟอร์นิเจอร์ไม้ผสมหวาย ซึ่งเป็นโครงเดิมนำมาปรับปรุงซ่อมแซมใหม่</p> <p>- โคมไฟหวายท้องถิ่น</p>
<p>3. วัฒนธรรม</p>	<p>- ทุกห้องจะมีการเขียนภาพคติสถาน (สี่ตลิวสอง) ไว้ที่ผนังหัวนอน</p> 	<p>- การจำลองซุ้มทางเข้าวัด</p> <p>- สระบัวริมแม่น้ำเจ้าพระยา</p> 	<p>- วัฒนธรรมการค้าในชุมชนซึ่งเป็นการผสมผสานวัฒนธรรมไทย จีนและญวณ ผ่านทางภาพถ่ายเก่าและหนังสือ</p> <p>- มีปูนปั้นเสี้อคาบดาบตามหลักไสยศาสตร์การสร้างบ้านเรือนบนผนัง</p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

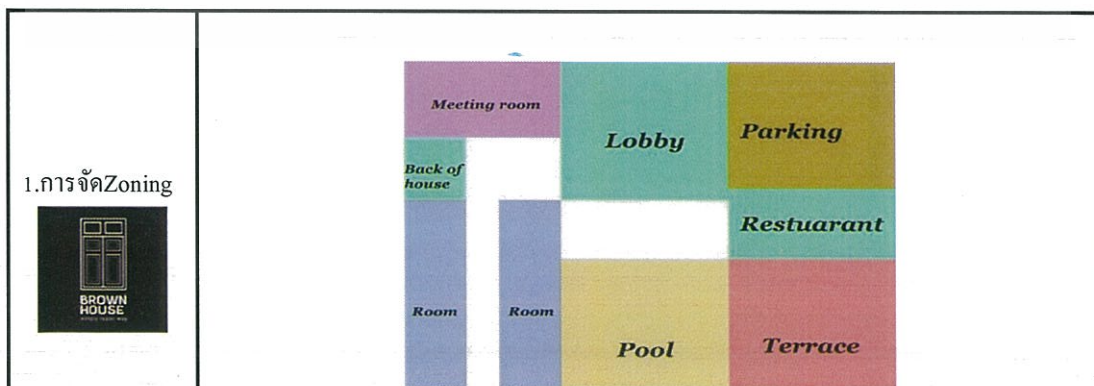
<p>4.การสร้าง ประสบการณ์ ใหม่ให้กับผู้ที่ เข้าพัก</p>	<p>-ทำเลที่ตั้งติดบึงน้ำขนาดใหญ่ รายล้อมไปด้วย หมู่บ้านคนพื้นถิ่น -การนำรถสกายแล็ปมาไว้บริเวณล็อบบี้</p> 	<p>-ทำเลที่ตั้งที่อยู่ติดริมแม่น้ำ เจ้าพระยาสามารถมองเห็น วัดพุทธ ไร่สวรรค์ที่อยู่ฝั่งตรง ข้ามได้อย่างชัดเจน และมีเรือ เล่นตลอดทั้งวัน</p> 	<p>-สถาปัตยกรรม โบราณที่เป็น อาคารไม้เก่าอายุ 150 ปีที่ยังคง โครงสร้างเดิมไว้ และเปิดฝ้าหลังคา ชั้น 2 ออกจะได้ ห้องพัก แบบ duplex ได้พื้นที่ใช้ สอยเพิ่มในแนวตั้ง -สิ่งของเครื่องใช้ และเครื่องเรือนที่ เป็นของหลวงราช ไมตรีใช้จริงๆ</p>
---	--	---	--

ที่มา: ผู้วิจัย (2561)

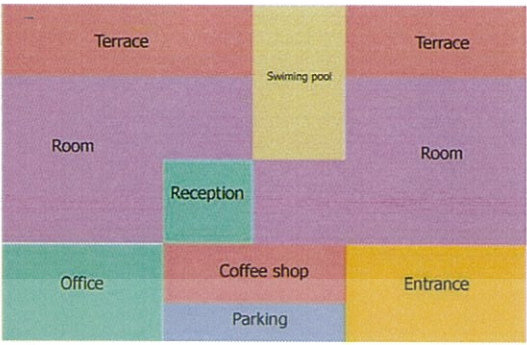

4.4.3 การจัดพื้นที่ใช้สอยและบริการในโรงแรมกรณีศึกษา

จากการสำรวจโรงแรมกรณีศึกษาทั้ง 3 แห่ง ข้อมูลการสำรวจพบว่า โรงแรมกรณีศึกษาทั้ง 3 แห่งนั้นจะมีบริการแนะนำการท่องเที่ยวในพื้นที่ และมีจักรยานให้บริการ และส่วนห้องพักจะมีระเบียงที่ค่อนข้างกว้าง มีที่นั่งให้พักผ่อนเพื่อชมวิวทิวทัศน์และสัมผัสกับบรรยากาศท้องถิ่นนั้นๆ ตามตารางที่ 4.3 ดังนี้

ตารางที่ 4.3 การจัดพื้นที่ใช้สอยและบริการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

<p>การจัด Zoning</p> 			
<p>การจัด Zoning</p> 			
<p>2. พื้นที่ใช้สอย ของโรงแรม เพิ่มเติมจาก มาตรฐาน</p>	<p>-สระว่ายน้ำ -ลานสนามหญ้าจัดงานเลี้ยง -ห้องประชุม 60 คน</p>	<p>-ระเบียบห้องพักขนาดใหญ่ -สระว่ายน้ำ</p>	<p>-จัดแสดง เครื่องมือ เครื่องใช้ ของ หลวงราชไมตรี เป็นพิพิธภัณฑ์ ขนาดย่อม</p>
<p>3.บริการต่างๆ ภายใน โรงแรม</p>	<p>-มีหนังสือ/โบรชัวร์แนะนำ การท่องเที่ยว -บริการรับ-ส่งด้วยรถสกาย แล็ป -มีจักรยานให้บริการ</p>	<p>-มีหนังสือแนะนำการ ท่องเที่ยว -มีจักรยานให้บริการ</p>	<p>-มีหนังสือ/โบร ชัวร์แนะนำการ ท่องเที่ยวภายใน ชุมชน</p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

			
4. พื้นที่ใช้สอย ที่ลูกค้าชื่นชอบ	-ที่นั่งรอบๆสระว่ายน้ำ ใน ตอนบ่ายแดดไม่ร้อนเพราะ ได้ร่มเงาจากตัวอาคาร -ลือบบี้ ที่มีขนม,ผลไม้และ เครื่องดื่มให้ตลอดและไม่มี การชาร์จเพิ่ม 	-ภายในห้องพัก เนื่องจาก ห้องพักมีขนาดใหญ่ และลาน ระเบียงโล่งกว้าง -สระว่ายน้ำ -ร้านกาแฟ 	-ชั้นล่างส่วน พิพิธภัณฑ์และ ภายในห้องพัก
5. พื้นที่จอดรถ	-เป็นลานจอดรถโล่ง ด้านข้างของโรงแรม ประมาณ 40 คัน	-พื้นที่ด้านหน้าโรงแรมจอด ได้ 6 คัน	-ไม่มี แต่จอดได้ ตรงศาลเจ้าและ วัด
6. พื้นที่ส่วน บริการและ ทางสัญจร	-พื้นที่บริการแยกเป็นส่วน, ทางสัญจรใช้ร่วมกับลูกค้า	-พื้นที่บริการแยกเป็นส่วน, ทางสัญจรใช้ร่วมกับลูกค้า	--พื้นที่บริการ แยกเป็นส่วน, ทางสัญจรใช้ ร่วมกับลูกค้า
7. พื้นที่ ระเบียงด้าน นอกห้องพัก	-ขนาดระเบียงกว้าง 1.80 ม. และมีเก้าอี้นั่งเล่นขนาด 2 ที่ นั่ง 	-ลานกว้าง พร้อมชุดโซฟา โต๊ะกาแฟและพัดลม 	-ระเบียงโล่งกว้าง มองเห็นวิถีชีวิต ของชุมชนพร้อม ชุดโต๊ะและเก้าอี้ ในห้องวิวแม่น้ำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

			
8.การ ออกแบบเพื่อ รองรับผู้พิการ	-มีทางลาดและลิฟท์ 	-มีทางลาด แต่ไม่มีลิฟท์ 	-ไม่มีทางลาด และลิฟท์
9.ปัญหาและ ข้อจำกัดใน การใช้อาคาร	-แสงสว่างเพิ่มเติมบริเวณ โถงหน้าลิฟท์ 	-พื้นที่จำกัด ที่จอดรถน้อย เกินไป -ออกแบบให้เห็นป้าย สัญลักษณ์ต่างๆภายใน โรงแรมชัดเจนกว่านี้ -ตำแหน่งของงานระบบ ป้องกันอัคคีภัยและสัญญาณ เตือนภัย -ไม่มีลิฟท์ ลูกค้ายูพิการต้อง พักห้องด้านล่างเท่านั้น	-เสียง เนื่องจากว่า อาคารอยู่ติดกับ ถนนซึ่งเป็นย่าน ท่องเที่ยว -การแบ่งห้องด้วย ผนังเบา จะมีเสียง รบกวนจากห้อง ข้างเคียง -ผนังปูนสีหลุด ร่อน ไม่สามารถ ฉาบทับได้ เนื่องจากปัญหา ความชื้นของฐาน รากที่เป็น โครงสร้างเก่า

ที่มา: ผู้วิจัย (2561)

4.4.4 ความต้องการด้านพื้นที่และบริการของผู้ที่เข้าพัก

จากแบบสอบถามของผู้ที่เข้าพักในโรงแรมกรณีศึกษาทั้ง 3 แห่งรวม 40 คน พบว่า 31 ใน 40 คน ต้องการให้มีพื้นที่การจัดแสดงศิลปวัฒนธรรมพื้นที่นันทนาการเป็นอันดับแรก พื้นที่ส่วนร้านค้า 23 ใน 40 ต้องการให้มีร้านอาหารพื้นที่นันทนาการ ส่วนพื้นที่ในห้องพัก 24 ใน 40 คนต้องการให้มี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โต๊ะทำงานและ 30 ใน 40 คนนั้นเลือกกว่าครึ่งจะมีภาพงานศิลปะหรือภาพถ่ายตกแต่งอยู่ภายในห้องตามตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 ความคิดเห็นของผู้ที่เข้าพักเกี่ยวกับการความต้องการด้านพื้นที่และบริการ

1.พื้นที่บริการ	งานแต่ง/งานเลี้ยง (3 คน)	ห้องแสดงศิลปะ (6คน)	การแสดงวัฒนธรรมพื้นเมือง (31คน)	ห้องประชุม/สัมมนา (0)	ห้องสมุด (0)
2.ร้านค้า	ร้านอาหารพื้นถิ่น (23คน)	ร้านกาแฟ (7 คน)	ร้านหนังสือ (0)	ร้านขายสินค้าพื้นเมือง (10)	บาร์ (0)
3.พื้นที่ในห้องพัก	โต๊ะทำงาน (24คน)	อาร์มแชร์และโต๊ะกาแฟ (2คน)	ชั้นหนังสือ/มุมอ่านหนังสือ (3คน)	พื้นที่นั่งพักผ่อนที่ระเบียง (11คน)	ส่วนอาบน้ำเอาท์ดอร์ (0)
4.สิ่งของหรือของตกแต่งในห้องพัก	ตู้โชว์วัตถุโบราณ (8คน)	ภาพงานศิลปะ/ภาพถ่ายในอดีต (30คน)	หนังสือ (2คน)	แผ่นเสียง/ซีดี เครื่องเล่น เพลง (0)	แผ่นดีวีดีและเครื่องเล่น (0)

ที่มา: ผู้วิจัย (2561)

4.3.5 รูปแบบและวิธีการนำศิลปวัฒนธรรมพื้นถิ่นมาใช้ในการออกแบบตกแต่ง

รูปแบบและวิธีการนำเอาศิลปวัฒนธรรมพื้นถิ่นมาใช้ตกแต่งภายในโรงแรมกรณีศึกษา พบว่า ทั้ง3แห่งนั้นจะมีการนำเอางานจิตรกรรม ประติมากรรมและหัตถกรรม ที่เป็นรูปแบบเดิมมาประยุกต์หรือทำขึ้นใหม่ให้คล้ายกับรูปแบบเดิม โดยจะใช้ช่างในท้องถิ่นเป็นคนทำขึ้นมา รวมทั้ง การนำรูปแบบเครื่องเรือนในอดีตมาทำใหม่ให้คล้ายของเดิมตามตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 วิธีการนำเอาศิลปวัฒนธรรมพื้นถิ่นมาใช้ในการออกแบบตกแต่ง

	บรรณเฮ้าส์	ไอยูเคีย	บ้านหลวงราชไมตรี
1. นำงานจิตรกรรม ประติมากรรม และหัตถกรรมที่เป็นของเดิมในอดีตมาใช้			★
2. นำงานจิตรกรรม ประติมากรรม และหัตถกรรมมาปรับปรุงใหม่โดยช่างพื้นถิ่น	★	★	★
3. นำสิ่งของ/วัตถุโบราณพื้นถิ่นในอดีตมาใช้ตกแต่ง		★	★
4. ใช้สิ่งของ/วัตถุโบราณของพื้นถิ่นนำมาซ่อมแซมและดัดแปลงใหม่	★		
5. นำเครื่องเรือนเดิมในอดีตมาใช้			★
6. นำรูปแบบเครื่องเรือนในอดีตมาทำใหม่ให้คล้ายของเดิม	★	★	★

ที่มา: ผู้วิจัย (2561)

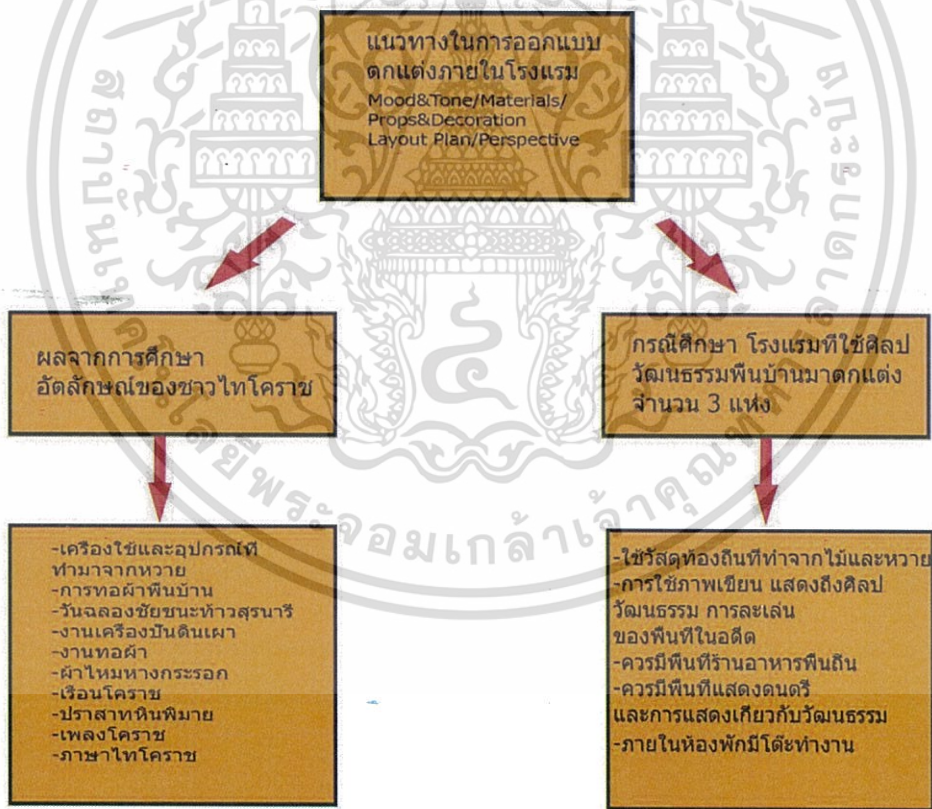
จากผลการศึกษาพบว่า กลุ่มลูกค้าของโรงแรมบูทิค โฮเทลเชิงวัฒนธรรม คือ วัยกลางคนและผู้สูงวัย การออกแบบควรคำนึงถึงความปลอดภัยและมีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้สูงวัย รูปแบบและวิธีการนำเอาศิลปวัฒนธรรมพื้นถิ่นมาใช้จะเป็นการทำขึ้นใหม่โดยอาศัยช่างในพื้นที่ ทั้งงานจิตรกรรม ประติมากรรม หัตถกรรม รวมทั้งเครื่องเรือนต่างๆ โดยใช้วัสดุท้องถิ่นมาทำเครื่องเรือนไม้และหวายเป็นวัสดุหลัก ด้านการตกแต่งจะใช้ภาพถ่าย ภาพเขียน สถานที่ในอดีตในการตกแต่งเป็นหลัก พื้นจะเป็นพื้น ไม้หรือกระเบื้องลายไม้ ระเบียบห้องจะมีขนาดใหญ่ และผลจากแบบสอบถามจำนวน 40 คน พบว่า ปัจจัยในการเลือกใช้บริการของบูทิค โฮเทลเชิงวัฒนธรรม คือ การตกแต่งที่เป็นเอกลักษณ์ โดยที่ร้านอาหารพื้นถิ่นและร้านกาแฟเป็นส่วนที่ต้องการให้มีมากที่สุด และควรมีพื้นที่จัดแสดงศิลปะ วัฒนธรรมท้องถิ่น ภายในห้องพักควรมีโต๊ะทำงานและตกแต่งด้วยภาพถ่ายหรือภาพเขียนที่เกี่ยวกับเรื่องราวในพื้นที่ ซึ่งจะใช้เป็นแนวทางในการออกแบบต่อไป

บทที่ 5

แนวทางการออกแบบภายในโรงแรม โดยแสดงอัตลักษณ์วัฒนธรรมไทโคราช

5.1 การวิเคราะห์ผลการพัฒนาแนวทางสำหรับการออกแบบภายในอาคารเฉลิมวัฒนา

การวิเคราะห์ผลการพัฒนาแนวทางในการออกแบบ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลทั้ง 2 ส่วน คือผลจากการวิเคราะห์ด้านอัตลักษณ์ที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญด้านศิลปวัฒนธรรมโคราชจำนวน 5 คน และผลการวิจัยโรงแรมกรณีศึกษา เพื่อเป็นแนวทางการออกแบบตกแต่งภายในต่อไป ดังภาพที่ 5.1 ดังนี้

ภาพที่ 5.1 แสดงแผนผังแนวทางในการออกแบบตกแต่งภายในโรงแรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

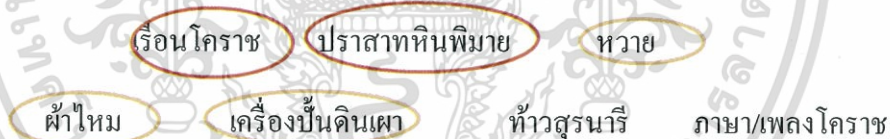
5.2 องค์ประกอบในการออกแบบ

เป็นการนำอัตลักษณ์ของชาวไทโคราชที่ได้จากการประเมิณ ซึ่งสามารถมาใช้เป็นองค์ประกอบของการออกแบบ ได้แก่ โทนสี (Color scheme) วัสดุ (Materials) เครื่องเรือนและของตกแต่ง (Furniture&Props) และ รูปภาพตกแต่ง (Picture/Painting) เมื่อพิจารณาแล้วสามารถจัดกลุ่มของอัตลักษณ์ที่จะนำมาตีความและใช้เป็นแนวทางในการออกแบบ ดังนี้

ตารางที่ 5.1 การนำอัตลักษณ์มาใช้เป็นองค์ประกอบในการออกแบบ

วัสดุ (Materials)	เครื่องเรือนและของตกแต่ง (Furniture&Props)	รูปภาพตกแต่ง (Picture/Painting)
- เรือนโคราช - ปราสาทหินพิมาย	- หวาย - ผ้าไหม - เครื่องปั้นดินเผา	- ท้าวสุรนารี - ภาษา/เพลงโคราช

5.2.1 วัสดุ (Materials) และโทนสี (Color scheme)

จากผลการประเมิณอัตลักษณ์ของชาวไทโคราช ผู้วิจัยได้เลือกอัตลักษณ์ที่สามารถตีความออกมาเป็นรูปธรรมได้ง่ายที่สุด สามารถรับรู้ สัมผัส ได้ด้วยตา เพื่อนำมาใช้เป็นโทนสีในการออกแบบภายใน โดยที่นำเอาสีของวัสดุ (Materials) จากเรือนโคราชและปราสาทหินพิมาย ได้แก่ สีของไม้จากเรือนโคราช และโทนสีของ หินทรายและ ศิลาแลง จากปราสาทหินพิมาย มาใช้เป็นกลุ่มสีหลัก และนำสีของวัสดุพื้นถิ่นที่นำมาใช้ทำเครื่องเรือนและของตกแต่ง (Furniture&Props) ได้แก่ สีของหวาย ไม้ไผ่ ผ้าไหม และดินเผา มาใช้เป็นสีแทรก

5.2.2 เครื่องเรือนและของตกแต่ง (Furniture&Props)

เรือนโคราช ปราสาทหินพิมาย หวาย

ผ้าไหม เครื่องปั้นดินเผา ท้าวสุรนารี ภาษา/เพลงโคราช

จากผลการประเมินอัตลักษณ์ของชาวไทโคราช ผู้วิจัยได้เลือกอัตลักษณ์ที่ทำมาใช้เป็นเครื่องเรือน ซึ่งเป็นวัสดุพื้นถิ่นที่หาได้ง่าย และชาวไทโคราชมีความเชี่ยวชาญ ซึ่งได้แก่ ไม้ หวาย ไม้ไผ่ และผ้าไหม นำมาใช้เป็น เก้าอี้ โต๊ะ ตู้ และเครื่องเรือนอื่นๆ ที่จะใช้ในโรงแรม โดยจะนำรูปแบบ (Pattern) ของการสาน มาใช้เป็นแนวทางตกแต่ง

ภาพที่ 5.3 รูปเครื่องเรือนและของตกแต่ง

5.2.3 รูปภาพตกแต่ง (Picture/Painting)

เรือนโคราช ปราสาทหินพิมาย หวาย

ผ้าไหม เครื่องปั้นดินเผา ท้าวสุรนารี ภาษา/เพลงโคราช

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผู้วิจัย ได้เลือกอัตลักษณ์ทางประเพณีและวัฒนธรรม ซึ่งได้แก่ วันฉลองชัยชนะทำ
สุรนารีมาใช้เป็นรูปภาพในการตกแต่ง เนื่องจากสื่อสารออกมาได้ชัดเจนที่สุด และอัต
ลักษณ์ด้านภาษาและเพลง โคราช จะอยู่ในส่วนของการแสดง ประจำวันและใช้ตกแต่งผนัง
ห้องพักด้วยการเขียนบทเพลงโคราช

5.3 สรุปผลแนวทางการปรับปรุงอาคารเฉลิมวัฒนาเป็นโรงแรม

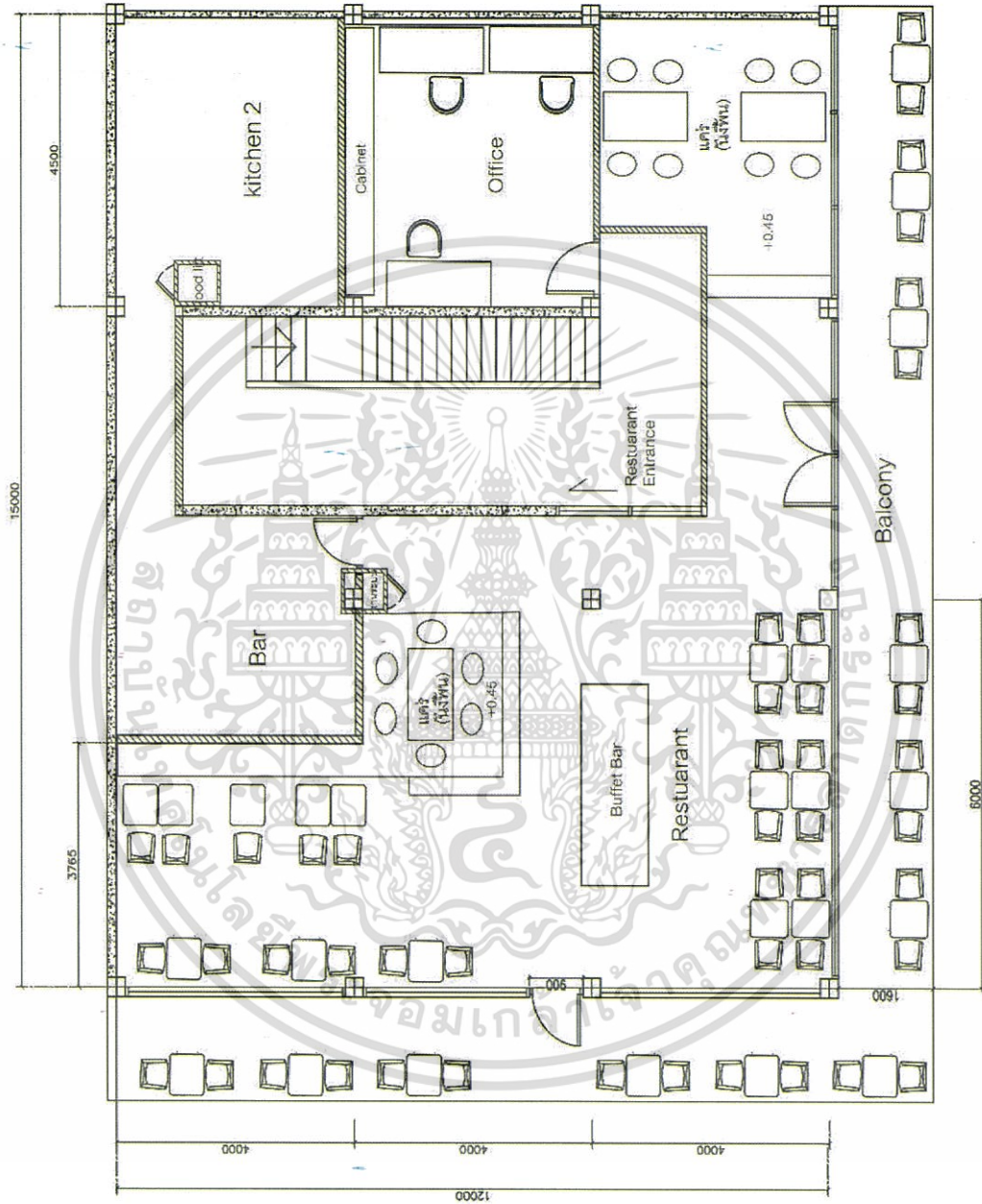
เป็นการนำผลการวิจัยด้านความต้องการด้านพื้นที่ซึ่งเป็นผลที่ได้จากแบบสอบถามจาก
กลุ่มลูกค้าโรงแรมกรณีศึกษามาประสานกับองค์ประกอบในการออกแบบ สามารถสรุปเป็นตารางได้
ดังนี้

ตารางที่ 5.2 สรุปผลแนวทางการปรับปรุงโดยแสดงอัตลักษณ์ทางศิลปวัฒนธรรมไทโคราช

พื้นที่	โทนสี	วัสดุ	การตกแต่ง
1. ส่วนต้อนรับ/ลิโอบบี้ - มีพื้นที่แสดงดนตรีพื้นถิ่น	- ใช้โทนสีน้ำตาล ตัด กับสีแสด ซึ่งเป็นสี ประจำจังหวัด ซึ่งเป็น โทนสีร้อน ให้ความ อบอุ่น	พื้น-เป็นไม้เก่า เนื่องจากว่าต้องการ ให้ก้าวแรกที่เข้ามา เหมือนเข้ามาในบ้าน ผนัง-มีการก่อศิลา แลง และตกแต่งด้วย ผ้าไหม	- อุปกรณ์และ เครื่องมือต่างๆ เกี่ยวกับงาน หัตถกรรม เช่น กี๋ทอ ผ้าไหม - เครื่องปั้นดินเผา
2. ห้องอาหาร - เน้นขายอาหารพื้นถิ่น	- ใช้กลุ่มสีน้ำตาลอ่อน ซึ่งเป็นสีจากหวายและ และแคร่ไม้ไฟ	- พื้นกระเบื้องลายไม้ ตกแต่งผนังด้วยไม้ ไผ่และผ้าแพดานด้วย หวาย	- แสดงถึงวิถีชีวิตที่ เรียบง่าย ใช้แคร่ไม้ ไผ่และหวาย - อุปกรณ์/ภาชนะ ที่ ทำมาจากหวาย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

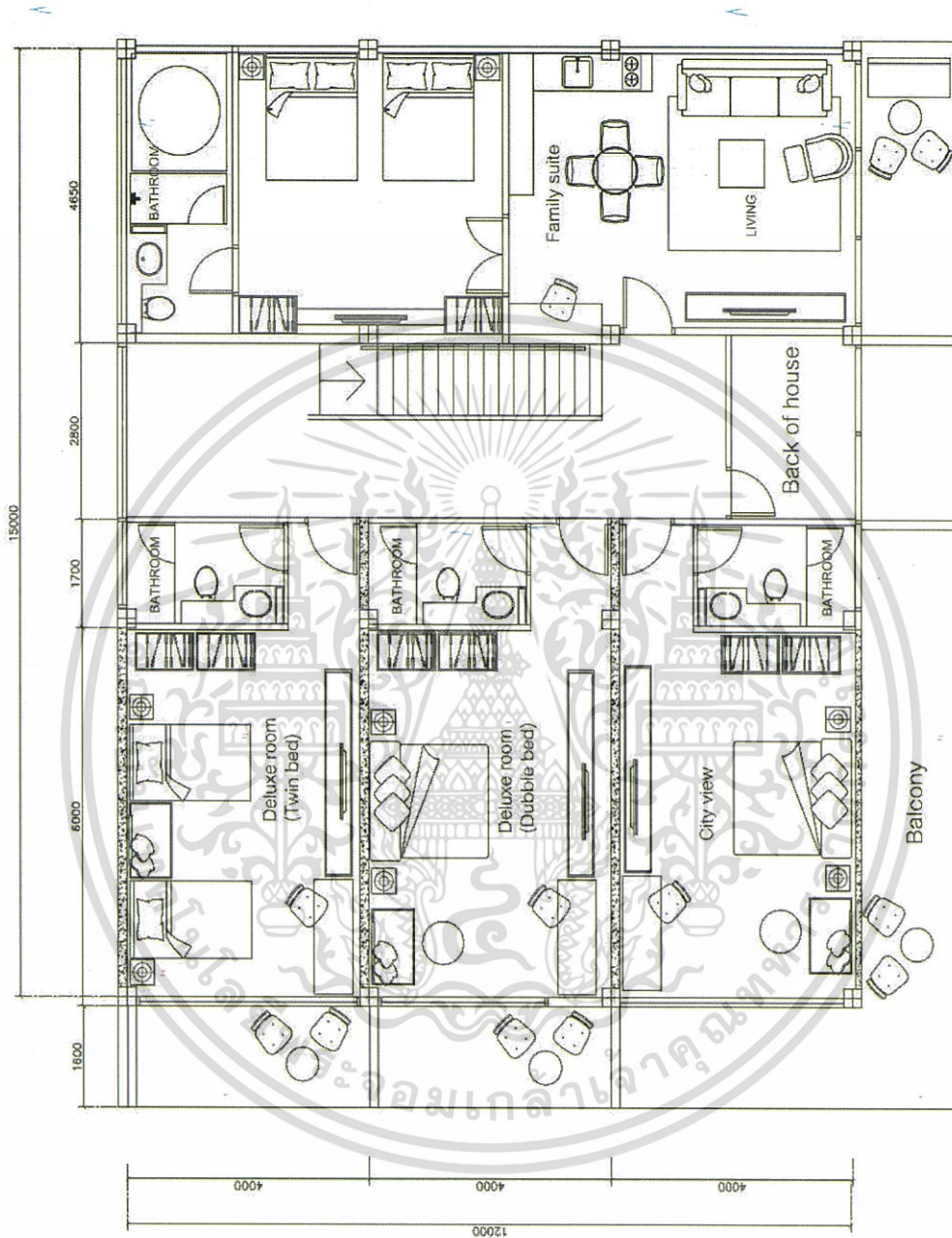
5.3.2 การจัดผังพื้นที่ชั้นที่ 2

ภาพที่ 5.5 แสดงแนวทางการจัดผังพื้นที่ชั้นที่ 2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

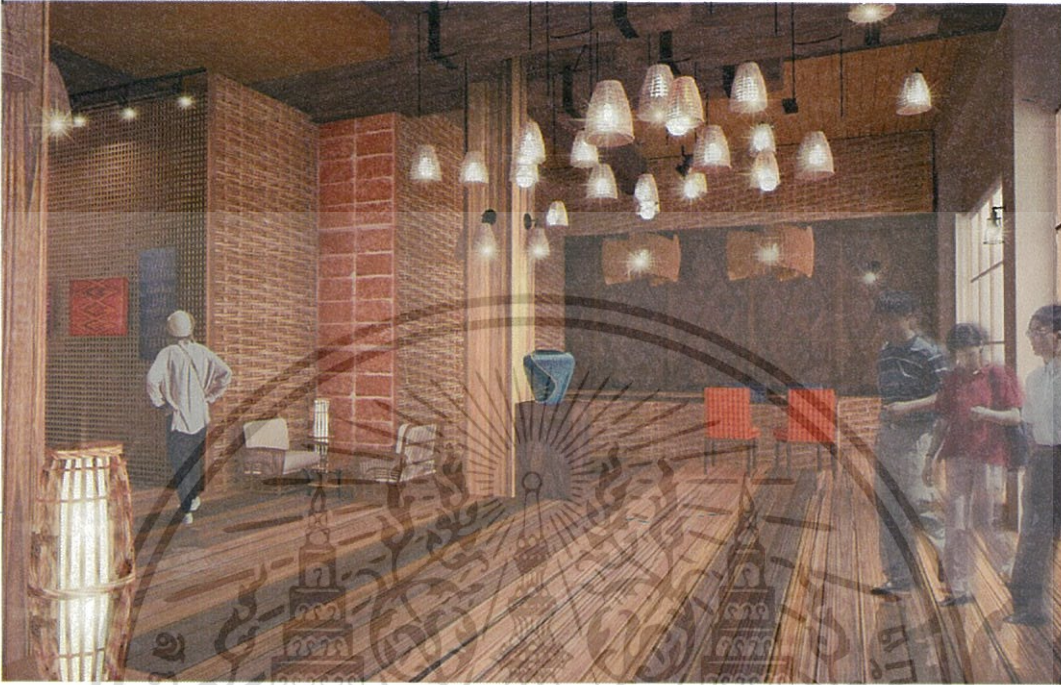
5.3.3 การจัดผังพื้นที่ 3 และ 4

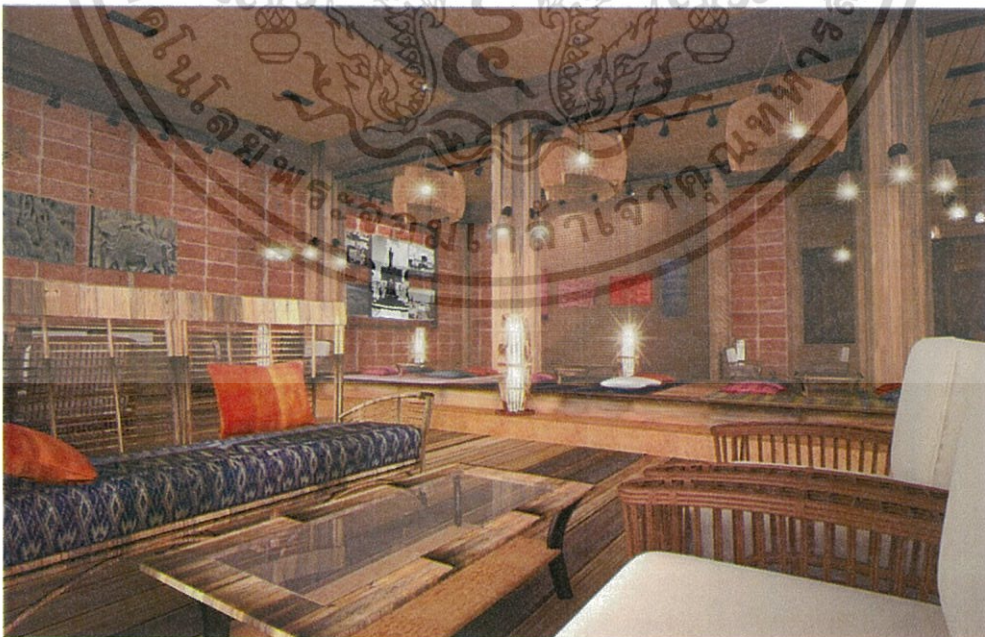
ภาพที่ 5.6 แสดงแนวทางการจัดผังพื้นที่ 3 และ 4

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.3.4 ทศนียภาพ

ภาพที่ 5.7 ทศนียภาพส่วนริเซ็ปชั่น

ภาพที่ 5.8 ทศนียภาพส่วนล็อบบี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5.9 ทศนียภาพส่วนล็อบบี้ (2)

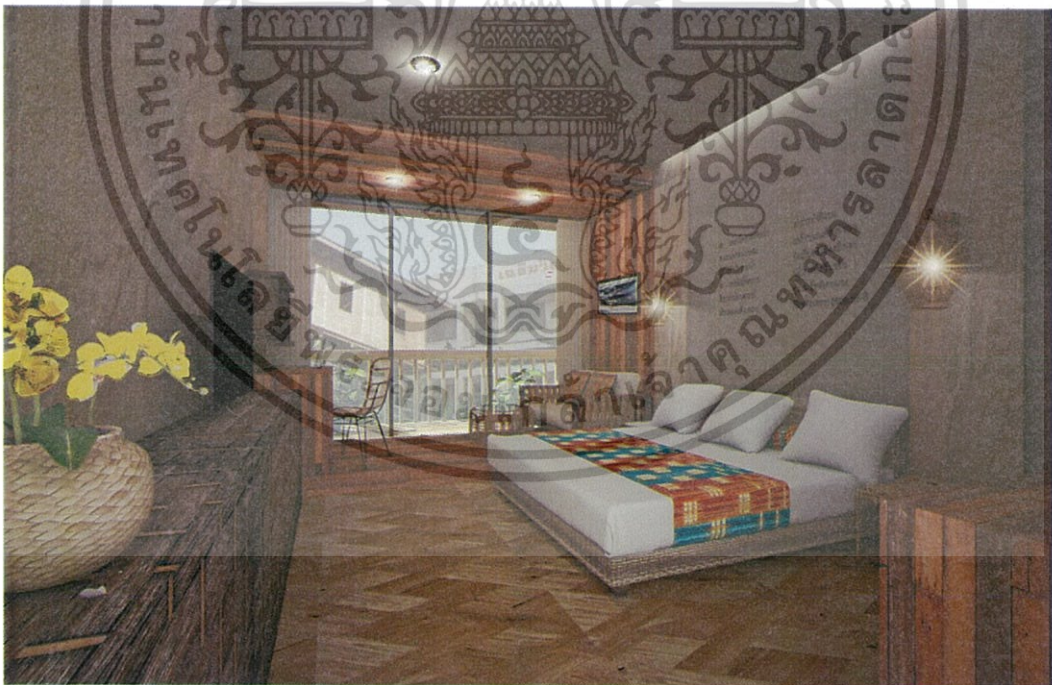

ภาพที่ 5.10 ทศนียภาพส่วนร้านอาหาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5.11 ทศนียภาพส่วนห้องพัก

ภาพที่ 5.12 ทศนียภาพส่วนห้องพัก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.4 การประเมินผลการออกแบบและข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยได้นำผลการออกแบบโรงแรมภายใต้แนวคิดอัตลักษณ์ทางศิลปวัฒนธรรมไทโคราช ไปให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านวัฒนธรรมโคราชประเมิน มีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อดี-“การออกแบบสวยดี ให้ความรู้สึกอบอุ่น มีความผสมผสานจุดเด่นของความเป็นโคราชได้อย่างลงตัว ในรูปแบบบรรยากาศความเป็นคนไทโคราชพื้นบ้าน การใช้วัสดุและสีสัมผัสถึงความ เป็นโคราชได้ดี การใช้ของตกแต่งแสดงวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนโคราชได้ดี”

“บรรยากาศโดยรวมสวยงาม รู้สึกถึงความ เป็นพื้นบ้านของชาวโคราช แสดงวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของคนพื้นถิ่น”

ข้อเสีย-“ในการออกแบบควรมีส่วนที่ปล่อยโล่งบ้างในบางส่วน เนื่องจากโทนสีการจัดวาง และลวดลายต่างๆที่เป็นการสาน ทำให้ดูแน่นไปหมด อาจจะทำให้รู้สึกอึดอัดเกินไป”

บรรณานุกรม

กระทรวงวัฒนธรรม.(2560).12 ชุมชนท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ปี 2560. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ :กลุ่มส่งเสริมเครือข่ายท้องถิ่นและชุมชน กองกิจการเครือข่ายทางวัฒนธรรม กรมส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม.

โชติกา พรทินผล. (2556).โรงแรม:แนวทางการบริหารจัดการโดยใช้มิติทางวัฒนธรรม จังหวัดร้อยเอ็ด.วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวัฒนธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.

นงคํุช ศรีธนาอนันต์.(2548).การโรงแรมเบื้องต้น.พิมพ์ครั้งที่4. โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต. กรุงเทพฯ.

เบญจพร แจ็กจันทิก.(2557).แนวทางการอนุรักษ์และฟื้นฟูภูมิปัญญาการแสดงเพลงโคราช แบบดั้งเดิมของจังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการทรัพยากรวัฒนธรรม,มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปัทมา ปรารักษ์พันธ์ (16 กุมภาพันธ์ 2561). สัมภาษณ์โดย พชรกุล จังสกุล. ข้อมูลทั่วไปของ โรงแรม. บ้านพักประวัติศาสตร์หลวงราชไมตรี จังหวัดจันทบุรี

ผศ.พินิลิน สาริยา.การศึกษาความรู้และความคิดเห็นเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทัศนศิลป์พื้นบ้านของ นักศึกษาสถาบันราชภัฏนครราชสีมา.(โปรแกรมวิชาศิลปศึกษา คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์:สถาบันราชภัฏนครราชสีมา,2541.

กิมณัช ภัททภาสิทธิ. (2555).การศึกษาเครื่องประดับทองสมัยกรุงศรีอยุธยา ผู้การออกแบบตกแต่ง ภายใน เดอะทิพย์ภรณ์ บูติกโฮเทล. วิทยานิพนธ์ศิลปมหาบัณฑิต สาขาวิชาการออกแบบ ภายใน มหาวิทยาลัยศิลปากร,กรุงเทพมหานคร.

รัตนา อ่วมประเสริฐ. (10 กุมภาพันธ์ 2561). สัมภาษณ์โดย พชรกุล จังสกุล. ข้อมูลทั่วไปของ โรงแรม. โรงแรมไอยูเดีย.จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ผศ.ดร.รัญจวน ประวัติเมืองและคณะ.แนวทางการยกระดับภูมิปัญญา อัตลักษณ์วัฒนธรรม ล้านนาสู่การบริหารธุรกิจโรงแรมตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง:คณะวิทยาการ จัดการมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต,2556.

วรางคณา วงศ์อู๋ย.(2558).โครงการศึกษาอัตลักษณ์ของชาวไทหล่มเพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบ

ภายในพิพิธภัณฑ์หล่มสักคี.วิทยานิพนธ์สถาปัตยกรรมศาสตร์มหาบัณฑิต,
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
สืบค้นที่ มหาบัณฑิต.(2560)ภูมิศาสตร์จังหวัดนครราชสีมา(โคราช)พ.ศ.2560.

อภิรดี เนติรังสีวัชรและคณะ. รายงานการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้บริการ
โรงแรมและที่พักในจังหวัดนครราชสีมา:มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา,2551.

อำนาจ เจริญประเสริฐ.(2552).การออกแบบโรงแรมในพื้นที่มรดกวัฒนธรรม:กรณีศึกษา
กลุ่มอาคาร ศุภสถานและพื้นที่ต่อเนื่อง.วิทยานิพนธ์สถาปัตยกรรมศาสตร์มหาบัณฑิต
สาขาวิชาสถาปัตยกรรม,มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ไอรินรดา ไชยรบ. (5 กุมภาพันธ์ 2561). สัมภาษณ์โดย พชรกุล จังสกุล. ข้อมูลทั่วไปของ โรงแรม.

โรงแรมบราวนี่เฮาส์ .จังหวัดอุดรธานี

นิติตั้งปีที่ 4 สาขาวิชาสารสนเทศศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

(2561). รูปแบบการท่องเที่ยว Available:http: :https://tourismatbuu.wordpress.com.

Papas Khruaiem. (2556). การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

[Online]Available:http://www.tourismdan1.blogspot.com

Admin.(2550). “ประเพณีและวัฒนธรรม”[Online]. Available:http://www.nakhonkorat.com/main

Admin.(2557). “สถิตินักท่องเที่ยว”[Online]. Available:http://www.mots.go.th

Admin.(2558). “เรือนโคราช”[Online]. Available:http://www.koratmuseum.com

Admin.(2561). “ปราสาทหินพิมาย”[Online]. Available:http://www.thongteaw.com

ภาคผนวก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถามการคัดเลือกวัฒนธรรม(อัตลักษณ์)ท้องถิ่นที่โดดเด่นของชาวไทโคราช

- หัวข้อวิจัย : การออกแบบภายในโรงแรมบนแนวคิดอัตลักษณ์วัฒนธรรม
กรณีศึกษา วัฒนธรรมโคราช
- วัตถุประสงค์การวิจัย : เพื่อนำไปเป็นข้อมูลประกอบการทำวิจัยเท่านั้น
- ผู้ทำวิจัย : นายพชรกุล จังสกุล
: นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาสถาปัตยกรรม ภายใน คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบัน
เทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. เพศ ชาย หญิง เพศทางเลือก
2. อายุ 1.ต่ำกว่า 20 ปี 2. 21-30 ปี 3. 31-40 ปี
 4. 41-50 ปี 5. 61 ปีขึ้นไป
3. อาชีพ 1.ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย
 2. ข้าราชการ/พนักงานราชการ/รัฐวิสาหกิจ
 3. ลูกจ้างเอกชน/รัฐวิสาหกิจ
 4. อื่นๆ (โปรดระบุ).....

ส่วนที่ 2 การคัดเลือกวัฒนธรรม(อัตลักษณ์)ท้องถิ่นที่โดดเด่นของชาวไทโคราช

จากการศึกษาทางด้านบริบทของสังคม วิถีชีวิตและวัฒนธรรมของชาวไทโคราช ผู้วิจัยได้ทำการคัดเลือกวัฒนธรรม (อัตลักษณ์)ท้องถิ่นที่โดดเด่นของชาวไทโคราชและแบ่งเป็น 7 ด้านมาประยุกต์กับเกณฑ์ในการประเมินคุณค่ามรดกทางวัฒนธรรมที่เป็นอัตลักษณ์ของชาวไทโคราช จำนวน 4 เกณฑ์ได้แก่

- 1) เกณฑ์ทางด้านประวัติศาสตร์ : วัฒนธรรมนั้นๆมีเรื่องราวเกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ของบ้านเมืองหรือชุมชน ตลอดจนมีความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกับชาวไทโคราช จังหวัดนครราชสีมา
- 2) เกณฑ์ทางด้านวัฒนธรรม : วัฒนธรรมนั้นๆมีความเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิต ความเชื่อประเพณี และวัฒนธรรมของชาวไทโคราช จังหวัดนครราชสีมา
- 3) เกณฑ์ทางด้านสังคม : วัฒนธรรมนั้นๆ เป็นภูมิปัญญาหรือสิ่งก่อสร้าง หรือเครื่องมือ เครื่องใช้ในวิถีชีวิต ของชาวไทโคราช จังหวัดนครราชสีมา
- 4) เกณฑ์ทางด้านสุนทรียศาสตร์ : การทำหน้าที่เป็นเครื่องหมาย หรือสัญลักษณ์, มีความงามและมีรูปแบบเฉพาะที่สามารถแสดงความเป็นตัวตนของชาวไทโคราช จังหวัดนครราชสีมา

เกณฑ์ในการคัดเลือกอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของชาวไทโคราช โดยลักษณะของแบบสอบถาม เป็นมาตราส่วนแบบประมาณค่า (Rating scale) โดยมีการกำหนดค่าคะแนน 5 ระดับ คือ ระดับมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ผลวิเคราะห์แบบค่าผลรวมของน้ำหนัก มีค่าคะแนนดังนี้

-ระดับค่ามากที่สุด	คิดเป็น 5	คะแนน
-ระดับค่ามาก	คิดเป็น 4	คะแนน
-ระดับค่าปานกลาง	คิดเป็น 3	คะแนน
-ระดับค่าน้อย	คิดเป็น 2	คะแนน
-ระดับค่าน้อยที่สุด	คิดเป็น 1	คะแนน

คำชี้แจง จงเติมค่าน้ำหนักคะแนนระหว่าง 5-1 ลงในช่องว่าง “5=ค่ามากที่สุด , 1=ค่าน้อยสุด”

1.ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นและวิถีชีวิต					
ลำดับ	วัฒนธรรม	เกณฑ์ ทางด้าน ประวัติศาสตร์	เกณฑ์ ทางด้าน วัฒนธรรม	เกณฑ์ ทางด้าน สังคม	เกณฑ์ทางด้าน สุนทรียศาสตร์
		คะแนนเต็ม 5	คะแนนเต็ม 5	คะแนนเต็ม 5	คะแนนเต็ม 5
1	การทำอุปกรณ์จับสัตว์ด้วย หวาย				
2	การทอผ้าพื้นบ้าน				
3	กระติบข้าวจากดินไหล				
4	การทำมีดพร้า				
5	การทำเครื่องจักรสานจาก ผักตบชวา				

2.ด้านประเพณีและวัฒนธรรม					
ลำดับ	วัฒนธรรม	เกณฑ์ ทางด้าน ประวัติศาสตร์	เกณฑ์ ทางด้าน วัฒนธรรม	เกณฑ์ ทางด้าน สังคม	เกณฑ์ทางด้าน สุนทรียศาสตร์
		คะแนนเต็ม 5	คะแนนเต็ม 5	คะแนนเต็ม 5	คะแนนเต็ม 5
1	ประเพณีการแข่งขันเรือพินาย				
2	วันฉลองชัยชนะท้าวสุร นารี				
3	เทศกาลแห่เทียนพรรษา				
4	เทศกาลตรุษจีนโคราช				
5	เทศกาลผ้าไหมปักธงชัย				

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. ด้านงานฝีมือช่าง					
ลำดับ	วัฒนธรรม	เกณฑ์ ทางด้าน ประวัติศาสตร์	เกณฑ์ ทางด้าน วัฒนธรรม	เกณฑ์ ทางด้าน สังคม	เกณฑ์ทางด้าน สุนทรียศาสตร์
		คะแนนเต็ม 5	คะแนนเต็ม 5	คะแนนเต็ม 5	คะแนนเต็ม 5
1	งานหล่อกระดิ่ง				
2	งานหล่อหินทราย				
3	งานเครื่องปั้นดินเผา				
4	งานทอผ้า				
5	งานทอเสื่อกก				
6	งานทำเครื่องหอย				

***หมายเหตุ หากผู้ทำแบบสอบถามไม่ทราบเกี่ยวกับประเพณีใด ให้เว้นช่องว่างไว้ไม่ต้องใส่ค่าคะแนน

4. ด้านงานสิ่งทอ/เครื่องนุ่งห่ม					
ลำดับ	วัฒนธรรม	เกณฑ์ ทางด้าน ประวัติศาสตร์	เกณฑ์ ทางด้าน วัฒนธรรม	เกณฑ์ ทางด้าน สังคม	เกณฑ์ทางด้าน สุนทรียศาสตร์
		คะแนนเต็ม 5	คะแนนเต็ม 5	คะแนนเต็ม 5	คะแนนเต็ม 5
1	ผ้าไหมหางกระรอก				
2	ผ้าขวน(บ้านโนนคุ้ม)				
3	ผ้าไหมมัดหมี่				
4	ผ้าขาวม้า				
5	ผ้าทอมือบ้านกลาง				

***หมายเหตุ หากผู้ทำแบบสอบถามไม่ทราบเกี่ยวกับประเพณีใด ให้เว้นช่องว่างไว้ไม่ต้องใส่ค่าคะแนน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. ด้านสถาปัตยกรรม					
ลำดับ	วัฒนธรรม	เกณฑ์ ทางด้าน ประวัติศาสตร์	เกณฑ์ ทางด้าน วัฒนธรรม	เกณฑ์ ทางด้าน สังคม	เกณฑ์ทางด้าน สุนทรียศาสตร์
		คะแนนเต็ม 5	คะแนนเต็ม 5	คะแนนเต็ม 5	คะแนนเต็ม 5
1	เรือนโคราช				
2	ปราสาทหินพิมาย				
3	ตึกดิน				
4	ช้างขาว				
5	โบสถ์วัดบึง				

***หมายเหตุ หากผู้ทำแบบสอบถามไม่ทราบเกี่ยวกับประเพณีใด ให้เว้นช่องว่างไว้ไม่ต้องใส่ค่าคะแนน

6. ด้านภาษาและวรรณกรรม					
ลำดับ	วัฒนธรรม	เกณฑ์ ทางด้าน ประวัติศาสตร์	เกณฑ์ ทางด้าน วัฒนธรรม	เกณฑ์ ทางด้าน สังคม	เกณฑ์ทางด้าน สุนทรียศาสตร์
		คะแนนเต็ม 5	คะแนนเต็ม 5	คะแนนเต็ม 5	คะแนนเต็ม 5
1	ภาษาไทยโคราช				
2	เพลงโคราช				
3	ท้าวป่าจืด – นางอรพิม				
4	พระฤๅษีตาไฟกับนางปทุม				
5	เจ็ดคะนง				

***หมายเหตุ หากผู้ทำแบบสอบถามไม่ทราบเกี่ยวกับประเพณีใด ให้เว้นช่องว่างไว้ไม่ต้องใส่ค่าคะแนน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อเสนอแนะ (เพื่อที่ผู้วิจัยจะ ได้นำข้อเสนอแนะของท่านมาปรับปรุงงานวิจัยต่อไป)

.....

.....

.....

.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถามนักท่องเที่ยวที่เข้าพัก

หัวข้อวิจัย : การออกแบบภายในโรงแรมบนแนวคิดอัตลักษณ์วัฒนธรรม

กรณีศึกษา วัฒนธรรมโคราช

วัตถุประสงค์การวิจัย : เพื่อนำไปเป็นข้อมูลประกอบการทำวิจัยเท่านั้น

ผู้ทำวิจัย : นายพชรกุล จังสกุล

: นักศึกษาริญาโท หลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรม ภายใน คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

กลุ่มผู้รับบริการ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. เพศ ชาย หญิง เพศทางเลือก
2. อายุ 1.ต่ำกว่า 20 ปี 2. 21-30 ปี 3. 31-40 ปี
 4. 41-50 ปี 5. 61 ปีขึ้นไป
3. อาชีพ 1.นักเรียน/นักศึกษา 2. รับจ้าง 3. ค้าขาย
 4.ธุรกิจส่วนตัว 5. ข้าราชการ/พนักงานราชการ/รัฐวิสาหกิจ
 6.พนักงานบริษัท 7. พ่อบ้าน/แม่บ้าน 8. ครู/อาจารย์
 9. อื่นๆ(โปรดระบุ).....

4.รายได้เฉลี่ยต่อเดือน บาท

ส่วนที่ 2 ข้อมูลด้านลักษณะทางกายภาพของ Cultural Hostel

1. เพราะเหตุใดที่เลือกเข้าพักโรงแรมนี้

- () 1. มีการตกแต่งที่สวยงาม () 2. ที่ตั้งเดินทางสะดวก
 () 3. ประวัติ/เรื่องราวของโรงแรม () 4. สิ่งอำนวยความสะดวกที่ครบครัน
 () 5. อื่นๆ

.....

2. ความโดดเด่นของ โรงแรมที่คุณเข้าพัก แตกต่างจาก โรงแรมอื่นอย่างไร

.....

3. ในความคิดของท่าน ต้องการให้มีบริการใดในพื้นที่ส่วนกลางของ โรงแรมที่คุณเข้าพักมากที่สุด (เรียงอันดับมากที่สุดเขียนเลข(1)-น้อยสุดเขียนเลข(5))

ส่วนกิจกรรม	ส่วนร้านค้า
() จัดงานแต่งงาน/งานเลี้ยง	() ร้านอาหารพื้นถิ่น
() หอศิลป์	() ร้านกาแฟ
() การแสดงศิลปวัฒนธรรม	() ร้านหนังสือ
() ห้องจัดประชุม/สัมมนา	() ร้านขายสินค้า OTOP
() ห้องสมุด	() บาร์
อื่นๆ.....	อื่นๆ.....

4. ในความคิดของท่าน ท่านคิดว่าภายในห้องพักของ โรงแรมที่คุณเข้าพักควรมีอะไรบ้าง (เรียงอันดับมากที่สุดเขียนเลข(1)-น้อยสุดเขียนเลข(5))

พื้นที่	สิ่งของ/ของตกแต่ง
() โต๊ะทำงาน	() ตู้โชว์
() ชุดโต๊ะกาแฟ+อาร์มแชร์	() ภาพงานศิลปะ/
() ชั้นหนังสือ/มู่อ่านหนังสือ	() หนังสือ
() พื้นที่นั่งเอาท์ดอร์	() แผ่นเสียง/ซีดีเพลง
() ชั้นหนังสือ/มู่อ่านหนังสือ	() แผ่นหนัง/ดีวีดี

5. ท่านคิดว่าปัจจัยต่างๆเหล่านี้ มีส่วนในการตัดสินใจเลือกใช้บริการ โรงแรมของท่านใน ครั้งนี้หรือไม่

ปัจจัยด้านต่างๆ		ไม่มี ส่วน (0)	มีส่วน น้อย (1)	มีส่วน บ้าง (2)	มีส่วนมาก (3)
การ	-รูปแบบ สไตส์การตกแต่ง				
ออกแบบ	-การนำเอาศิลปะวัฒนธรรมพื้นถิ่นมา				
และ	ใช้				
บรรยากาศ	-ความแปลกใหม่ มีเอกลักษณ์				
	-เปิดประสบการณ์ใหม่				
	-ความสงบเงียบ/ความเป็นส่วนตัว				
	-ความอบอุ่น/สุขสบาย				
ด้าน สถานที่	-ทำเลที่ตั้ง เข้าถึงง่าย สะดวก				
	-ขนาดพื้นที่กว้างขวาง				
	-เรื่องราวและประวัติศาสตร์ของ โรงแรม				
ด้านการ บริการ	-มีสิ่งอำนวยความสะดวกครบครัน				
	-ความเอาใจใส่ของพนักงาน				

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6. ท่านชื่นชอบพื้นที่ส่วนใดของ โรงแรมมากที่สุด เนื่องจาก

.....

.....

7. ท่านชื่นชอบสิ่งอำนวยความสะดวก (facilities) ใดของ โรงแรมมากที่สุด เนื่องจาก

.....

.....

8. ส่วนที่ต้องการให้มีเพิ่มเติมหรือปรับปรุงในอนาคต

.....

.....

ขอบคุณมากครับ

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-นามสกุล นายพชรกุล จังสกุล
 วัน เดือน ปีเกิด 3 ธันวาคม 2525 จังหวัดกรุงเทพมหานคร
 ที่อยู่ 79 ซอยประชาชื่น 34 ถนนประชาชื่น บางซื่อ
 กรุงเทพมหานคร 10800

ประวัติการศึกษา

2557 ศิลปกรรมบัณฑิต มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

ประสบการณ์การทำงาน

2550-2561 นักออกแบบอิสระและอาร์ตไดเรกเตอร์งานภาพยนตร์โฆษณา

2559-2561 นักออกแบบบริษัท อินเทอร์ เมช โซ จำกัด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้